

Köy öğretmen okullarının ve eğitim kurslarının açılmasını sağlayarak Köy Enstitülerine uzanan yolu açan
Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal ATATÜRK

KÖY ENSTİTÜLERİ

HAZIRLAYAN

Mehmet ÖZEL

Güzel Sanatlar Genel Müdürü

FOTOGRAFLAR

İsmail Hakkı TONGUÇ, EĞİT-DER Eğitim Müzesi

KÜLTÜR BAKANLIĞI

Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü

Cumhurbaşkanı İsmet İNONÜ Kayseri Pazarören Köy Enstitüsü'nü ziyaretinde öğretmen ve öğrencilerle (21 Ağustos 1942)

Köy Enstitülerini Cumhuriyet'in eserleri içinde en değerlisi ve en sevgilisi sayıyorum. Köy Enstitülerinden yetişen evlâtlarımızın başarılarını ömrüm oldukça yakından, candan takip edeceğim.

9 Mayıs 1941

İsmet İnönü

S U N U Ş

Cumhuriyetimiz kurulduğunda, her alanda olduğu gibi eğitim alanında da önemli devrimler yapıldı. İlköğretim aşamasından kadın - erkek tüm vatandaşlarımızın yararlandırılması öncelikle ele alındı. Ancak, hedefe ulaşılması için çok ciddi engeller vardı. Okul yoktu, öğretmen yoktu. Olanaklar son derecede kısıtlıydı. Mevcut öğretmen okulları kent, ilçe ve kasabaların gereksinimini bile karşılamaktan uzaktı.

1930'lu yıllara gelindiğinde kent, ilçe ve kasabalarda ilköğretim sorunu bir ölçüde çözülmüştü. Ama hâlâ yaklaşık 40 bin köyümüzün 35 binine okul ve öğretmen gönderilememişti...

1934 yılından itibaren ilköğretim sorunu ağırlıklı olarak ele alındı. Nüfusu az köylerde 3 yıllık eğitimli ilkokul, nüfusu çok köylerde ise 5 yıllık öğretmenli ilkokul açılması ilkesi benimsendi. 1935-36 ders yılında eğitim kursları, 1937-38 ders yılında da köy öğretmen okulları açılmaya başlandı. Bu kurs ve okullara sadece köy çocukları alındı. Uygulamanın başarılı olması üzerine sistem gözden geçirilerek geliştirildi ve 1940 yılında Köy Enstitüleri yaşama geçirildi. Açılan 21 Köy Enstitüsü'nde köylerimizin gereksinimi olan çok yönlü öğretmenler yetiştirildi.

Köy Enstitülerinde, köy öğretmenleri öğretmenlik bilgileri yanında bir sanatı ve modern çiftçiliği öğrenmiş olarak yetiştiriliyorlardı. Köyün gereksinimi olan sağlık memurları da bir süre bu kurumlarda öğrenim görmüşlerdi. Köy Enstitülüler, köyden geldikleri için köye koşarak gittiler. Yoksulluğu, cahilliği yok ettiler.

Köy Enstitüleri, Türkiye'nin gerçeğinden çıkma, kendi insanının yaratıcılığıyla gelişmiş bir sistem olarak dünya eğitim tarihinde saygın bir yer almıştır.

Köy Enstitüleri, Türkiye'nin geliştirdiği ve 2000'li yıllara yaklaştığımız yıllarda bile birçok dünya ülkesinde hâlâ örnek olarak gösterilen bir uygulama oldu.

Köy Enstitüleri'nde yetişenler arasından, çok özgün bir sanatçı kuşağı da ortaya çıktı. Türk Edebiyatına damgasını vuran Köy Enstitülü yazarların yanısıra buradan yetişen çeşitli sanatçılar köy gerçeğini, alışılmışın dışında duyarlılıkları ile dile getirerek, Türk sanatına yeni bir soluk kazandırdılar...

Bu albüm, Köy Enstitülerini kuran, bu kurumlarda görev alan veya yetişen özverili Köy Enstitülülerin değerli anılarını yaşatmak amacıyla hazırlanmıştır.

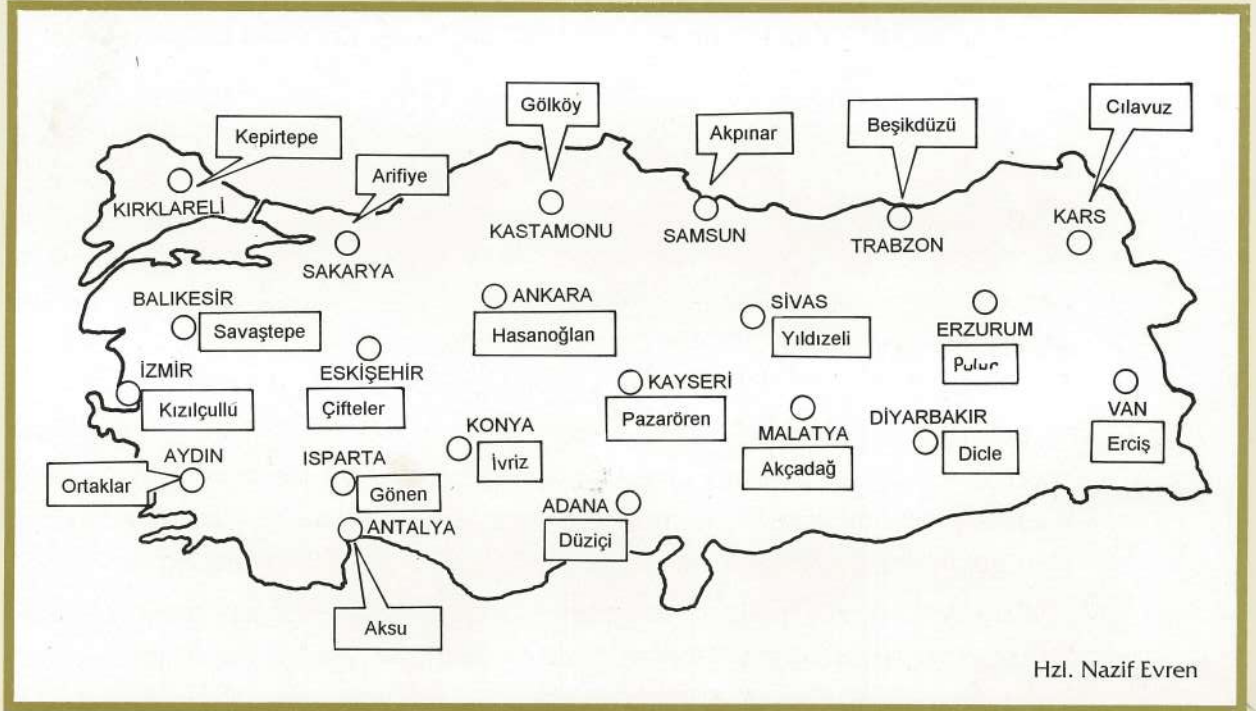
Albümün, Cumhuriyet tarihimizin bu ilginç kesitini aydınlatmaya, tüm gerçekleriyle tanıtmaya katkıda bulunacağına inanıyorum.

D. Fikri SAĞLAR
Kültür Bakanı

TARİHÇE

Köy Enstitüleri; köy öğretmen ve eğitimleriyle köylerde tarım ve sağlık görevlisi olarak çalışacakları yetiştirmek amacıyla kurulmuş eğitim kurumlarıdır. Cumhuriyet yönetiminin toplum yapısını yönlendirici uygulamalarının en belirgin örneklerindedir.

Türkiye’de zorunlu ilköğretim uygulaması, II. Mahmut’un 1824 yılındaki fermanıyla başlamıştı. Öğretmen yetiştirmek amacıyla da ilk öğretmen okulu 16 Mart 1848’de açılmıştı (Dârümuallimin-i Rüşdî). 1868’de ise ilkokul öğretmeni yetiştirmek amacıyla “Dârümuallimin-i Sıbyan” öğretime başladı. Kurtuluş Savaşı sona erdiğinde eğitim alanında hiç de iç açıcı bir durum yoktu. Osmanlı döneminden 2345 ilkokul ve bunlarda görevli 3.061 öğretmen devralınmıştı. 1926 yılına gelindiğinde ilkokul sayısı 4.770’e, öğretmen sayısı da 9.062’ye yükseldi ama ilköğretim sorunu çözülemedi. Özellikle köylerde ilkokul ve öğretmen gereksinimini giderilemiyordu. Mustafa Necati Bey’in Millî Eğitim Bakanlığı döneminde 1926 yılında Denizli ve Kayseri’de birer Köy Öğretmen Okulu açılarak soruna çözüm bulunmaya çalışıldı. Ancak, bu okullardan olumlu sonuç alınmadı ve 1932’de kapatılmalarına karar verildi.

1933-1934 yılında kent çocuklarının %75’i ilkokula gidebiliyorken, köy çocuklarının ancak %20’si bu olanaktan yararlanabiliyordu.

Cumhuriyet Halk Partisi’nin (CHP) 1935’teki IV. Kurultayı’nda ilköğretimin yaygınlaştırılması amacıyla bir dizi karar alındı. Bunların en önemlisi, askerliğini onbaşı ve çavuş olarak yapan köy gençlerinin kısa bir eğitimden geçirilerek kendi köylerinde eğitimci olarak görevlendirilmesi idi. İlk uygulama 1936’da başladı ve 84 köylü genç Eskişehir’e bağlı Çifteler’de açılan bir kurstan sonra köy eğitimci olarak görevlendirildi. Uygulamanın başarılı olması üzerine kursların sayısı artırıldı, eğitimcilere toprak, tohumluk ve tarım araç - gereci de verilerek, buldukları bölgede tarımsal çalışmalara öncülük etmeleri sağlandı. 1937’de konu daha kapsamlı bir biçimde ele alındı ve Millî Eğitim Bakanı Saffet Arıkan’ın hazırlattığı bir program çerçevesinde Eskişehir Çifteler’de (1937), İzmir Kızılçullu’da (1937), Edirne Kepirtepe’de (1938) ve Kastamonu Gölköy’de (1939) deneme niteliğinde dört köy öğretmen okulu açıldı. Edirne’deki okul önce Karaağaç’ta öğretime başladı, sonra Kepirtepe’ye nakledildi.

Bu çalışma Hasan Âli Yücel'in milli eğitim bakanlığını üstlenmesiyle birlikte daha da genişletildi. Başlatılan yeni programın mimarı, dönemin İlköğretim Genel Müdürü İsmail Hakkı Tonguç oldu. 17 Nisan 1940'ta çıkarılan 3803 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu önceki deneme okullarının enstitüye dönüştürülmesini ve ayrıca 17 yeni köy enstitüsü açılmasını öngörüyordu. Bu okulların her birinin bir çevresi olacak ve bu çevre içinde yer alan illere, nüfusa göre öğrenci kontenjanı ayrılacaktı. Enstitülere, beş yıllık köy okullarını bitirenlerle üç yıllık okulları bitirenlerden iki yıllık hazırlık sınıfını başarıyla tamamlayanlar alınacaktı. Karma öğretim sistemine dayanan enstitülerin öğretim süresi beş yıldır. Öğrencilerin ilk üç yıllık başarı düzeylerine bakılarak en başarılılar öğretmenliğe, geri kalanlar öteki köy hizmetlerine yönlendirilecekti. Okullar aynı zamanda birer tarım işliğı, sağlık ocağı olarak işlev görecek, çeşitli tohum ve tarım araçlarının ilk denemeleri buralarda yapılacaktı. 1942 yılında çıkarılan 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu'yla Enstitüler sağlam bir yapıya kavuştu.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın ayırdığı ödenekle, öngörülen 21 Köy Enstitüsü'nün kısa sürede kurulup tamamlanması olanaksız olduğundan, gerek yapım, gerekse öğretim ve uygulama harcamalarının karşılanmasında köy bütçelerine ve imeceye de başvuruldu. Enstitülere alınan öğrenciler okulun yapım işlerinde ve örnek tarım uygulamalarında da görev aldılar. Köy Enstitülerinde okutulan derslerin %50'si kültür, %25'i tarım, %25'i de teknik dersleriydi.

Köy Enstitülerine öğretmen yetiştirmek amacıyla 1942-43 öğretim yılında Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü'ne bir Yüksek Köy Enstitüsü eklendi. Köy Enstitülerinin en başarılı öğrencileri öğretmenler kurulu kararı ve sınavla üç yıllık bu okula alındı. İlk yıl Kızılcıllu ve Çifteler Köy Enstitülerini bitirenlerin tamamı Yüksek Köy Enstitüsüne alındı. Diğer Köy Enstitüleri henüz mezun vermemişti. Köye yönelik bir araştırma enstitüsü olması da amaçlanan Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü'nde Türkiye'nin en seçkin eğitimcileri, üniversite öğretim üyeleri ve devlet yöneticileri görev aldı. Derslerin bir bölümü Ankara'daki bazı fakülte ve yükseköğretim kurumlarında görülüyor, bazı uygulamalı dersler ise ilgili devlet kuruluşlarında işleniyordu. Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü kısa sürede başlı başına bir kültür çevresi durumuna geldi. Bu Enstitü, kapatıldığı 1947 yılına değin 104 mezun verdi.

Köy Enstitüsü mezunu ilk 1941 öğretmen 1944 yılında köy okullarında görev aldı. 1948'de Van'a bağlı Erciş'te açılanla birlikte toplam sayısı 21'e ulaşan köy enstitülerinden kapatıldıkları 1953 yılına kadar 1.398'i bayan, 15.943'ü erkek olmak üzere 17.341 köy öğretmeni diploma aldı. 1936-1947 yılları arasında faaliyet gösteren eğitim kurslarından ise 8.675 eğitimci mezun oldu. Sağlık bölümlerinden de 1.248 sağlık memuru yetişti.

Çok partili rejime geçildikten (1946) sonra, yeni kurulan Demokrat Parti'nin (DP) yoğun eleştirileriyle karşılaşan Köy Enstitüleri bu dönemde belirgin bir duraklama geçirdi. 1947'de, Reşat Şemsettin Sıracı'nın millî eğitim bakanlığı sırasında, eğitim programları temelli değişikliklere uğradı ve Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü kapatıldı. Köy Enstitülerinin yönetici ve öğretmenleri değiştirildi. İ. Hakkı Tonguç görevden alındı. Aynı yıl, eğitim kurslarına son verildi. DP'nin iktidara geldiği 1950 seçimlerinin ardından önce sağlık bölümleri kapatıldı sonra da Köy Enstitülerinin programı klasik ilköğretmen okullarının programıyla birleştirildi (1951). Birkaç yıl sonra da çıkarılan 6234 sayılı yasayla Köy Enstitüleri tümüyle kapatıldı (1954). Köy Enstitülerinin adı İlköğretmen Okulu olarak değiştirildi.

Çok sayıda öğretmen ve eğitimci yetiştirmenin ve köy çocuklarına öğrenim imkânı sağlamanın yanı sıra Türkiye'nin kültür hayatına damgasını vuran bir "köy kökenli aydın kuşağı" yaratan Köy Enstitüleri, yöneltilen bütün eleştirilere karşın kalıcı bir iz bırakmıştır.

**17 Nisan 1940 Tarih ve 3803 Sayılı Kanunla Kurulan
21 Köy Enstitüsü,
Açılış Yılları ve İlk Müdürleri**

İzmir Kızılcıllu Köy Enstitüsü	: 1940, Emin Soysal, Hamdi Akman, Talat Ersoy
Eskişehir Çifteler Köy Enstitüsü	: 1940, Remzi Özyürek, Rauf İnan, Osman Ülkümen
Edirne Kepirtepe Köy Enstitüsü	: 1940, Nejat İdil, İhsan Kalabay
Kastamonu Gölköy Köy Enstitüsü	: 1940, Süleyman Edip Balkır, Ali Doğan Toran
Sakarya Arifiye Köy Enstitüsü	: 1940, Süleyman Edip Balkır, Ali Doğan Toran
Antalya Aksu Köy Enstitüsü	: 1940, Talat Ersoy, Halil Öztürk
Balıkesir Savaştepe Köy Enstitüsü	: 1940, Sıtkı Akay
Isparta Gönen Köy Enstitüsü	: 1940, Ömer Uzgil, Ayhan Karasu
Adana Düziçi Köy Enstitüsü	: 1940, Lütfi Dağlar
Kayseri Pazarören Köy Enstitüsü	: 1940, Sabri Kolçak, Şevket Gedikoğlu
Samsun Akpınar Köy Enstitüsü	: 1940, Nurettin Biriz, Enver Kartekin
Trabzon Beşikdüzü Köy Enstitüsü	: 1940, Hürrem Arman, Osman Ülkümen, Fehim Akıncı
Kars Cılavuz Köy Enstitüsü	: 1940, Halit Ağanoğlu, Ahmet Korkut
Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü	: 1940, Şinasi Tamer, Şerif Tekben
Konya İvriz Köy Enstitüsü	: 1941, Mehmet Korkut, Recep Gürel, İsmail Safa Güner
Ankara Hasanoğlan Köy Enstitüsü	: 1941, Mehmet Tuğrul, Lütfi Engin, Hürrem Arman, Rauf İnan
Sivas Pamukpınar (Yıldızeli) Köy Enstitüsü	: 1941, Şinasi Tamer
Erzurum Pulur Köy Enstitüsü	: 1942, Ahmet Korkut, Aydın Arıkök, Osman Yalçın
Diyarbakır Dicle Köy Enstitüsü	: 1944, Nazif Eren
Aydın Ortaklar Köy Enstitüsü	: 1944, Hayri Çakaloz, Hamdi Akman
Van Ernis Köy Enstitüsü	: 1947, İbrahim Oymak, Mustafa Yaldir

Not : Dört Köy Enstitüsü; Kızılcıllu (1937), Çifteler (1937), Kepirtepe (1938), Gölköy (1939), belirtilen yıllarda Köy Öğretmen Okulu olarak kurulmuş olduğundan müdürlerinin adları bu yıllardan itibaren verilmiştir.

KÖY ENSTİTÜLERİ MARŞI

Aynı yolda aynı emek
Gönüllerde tek bir dilek
Türk köyünü önde görmek
Engelleri aşıyoruz
Ülkümüze koşuyoruz

Mehmetçiğin oğlu kızı
Atatürk'ten aldık hızı
Başarız kavgamızı
Engelleri aşıyoruz
Ülkümüze koşuyoruz.

Not: Bu marş, 1942 yılında, Pazarören Köy Enstitüsü 3/A sınıfının uygulamalı Türkçe dersinde yazılmış, müzik öğretmenleri Bedri Akalın tarafından bestelenmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI HASAN ÂLİ YÜCEL'İN KÖY ENSTİTÜLERİ KİTABI'NDAKİ ÖNSÖZÜ

İlk öğretim meselesi yüzde yüz halle, İnönü devrinde kavuştu. Bir türlü çaresi bulunamayan köy ilk okulu ve öğretmeni, 1940 yılının 17 nisanından beri yalnız bir dilek ve düşünce değil, tam bir gerçektir. Bu beş sene içinde Köy Enstitülerimiz, köye ışık olacak insanı vermeye başlıyor. Bütün millete ve halka yürekten mal olmuş olan bu dâvanın biz yolcuları, ilk öğretimi, kendimizden sonra gelecek nesle, halledilecek bir mesele olmaktan çıkarmış, tatbik edilecek bir iş olarak devreder hale getirmiş bulunuyoruz. Ölümlü insanlar için mukadderlerinden, bundan fazlasını beklemek, küstahlık olur.

Türk milleti, artık bugünü ve yarını, kendini ve etrafındaki canlı cansız varlıkları, nihayet bütün dünyayı bilecektir. Bilimsizlik, ferdi etrafındaki canlı cansız varlıklara, milletine ve insanlığa faydalı olma âletinden mahrum bıraktığı için korkunç ve kötüdür. Zaten mahdud olan beşer hayatını bilimsizlik yüzünden en fena şekliyle geçirmek, tabiatın ancak bilenden esirgelediği saadetlerden kendi kendimizi zorla mahrum bırakmaktır. Bu durumdan milletimizi kurtarmak için Büyük Millet Meclisi'nin kabul ettiği kanunlarla giriştiğimiz işler, 1941'de yayınladığımız ilk Köy Enstitüleri broşürünün neşri tarihinden beri geçen üç sene içinde şu durumlara ermiştir :

- 1) Köy Enstitülerinin sayısı 20'ye çıkmıştır. Bu kurumların kız ve erkek öğrenci sayısı 16.400'ü bulmuştur.
- 2) Bunlardan 2.000'i bu ders yılı başında Enstitü'yü bitirerek köy okullarına öğretmen tayin edileceklerdir.
- 3) Enstitülürin dersane, yatakhane, mutfak, işlik, ahır, depo, garaj, öğretmen evi gibi tüm ihtiyaçları için 306 bina yapılmıştır.
- 4) Bu kurumlarda 15.000 dönüm yer işlenip ekildi. Bu kurumlara ait topraklara meyvalı meyvasız 250.000 fidan dikildi. Bazı Enstitüler çevrelerinde ormanlar meydana getirdiler. 1.500 dönümlük yer sebze ziraatine elverişli duruma getirildi. 1.200 dönüm bağ yapıldı. Enstitülerde 9.000 baş hayvan vardır.
- 5) Enstitülerin işlikleri 16.400 öğrencinin giyeceklerini; yapıcılık, demircilik ve ziraat işleriyle ilgili her türlü işleri yapabilecek duruma getirildi. Bu işlikler yer yer dolaylarındaki köylerin ihtiyaçlarına da cevap vermeye başladılar.
- 6) 16 Enstitü öğretmen ve öğrencilerin emeğiyle elektriğe kavuştu.
- 7) Köy Enstitülerine öğretmen yetiştirmek üzere Hasanoğlan'da bir Yüksek Köy Enstitüsü açıldı. Buraya Enstitü mezunlarından 130 öğrenci alındı.
- 8) Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilât Kanunu ile Köy Sağlık Memurları ve Ebeleri Kanunları Büyük Millet Meclisi'ne sunulmuş ve çıkarıldı. Enstitülerde sağlık memurları kolu açıldı.
- 9) Enstitülerin ders tevzii ve müfredatını ihtiva eden programları, beş yıllık denemelerden de istifade edilerek, millî eğitim ve genel öğretim prensipleri göz önünde tutulmak üzere tespit olundu.
- 10) Enstitülerden mezun olacak öğretmenler için 2.000 köyde hazırlıklar başlatıldı. Bu köylerde okullara arazi tahsisi, okul binası ve öğretmen evi yapma işlerine girişildi.

Köy eğitimi alanında bu işler yapılırken şehir ve kasabalarımızdaki ilk okullarla bunların öğretmenlerini ilgilendiren önemli şu işlere de girişilmiştir :

- Öğretmenlerin maaş ve terfi işlerini, mükâfatlandırma ve cezalandırmalarını düzenleyen 4357 sayılı kanunun çıkarılması,
- İlk okul öğretmenleri yapı, sağlık ve içtimaî yardım sandıklarının kurulması,
- Öğretmenlerin faydalanabilecekleri kitap ve dergilerin yayınlanması,
- Şehir ve kasabaların ilk okul binalarını hızla yaptırmak için gerekli kanun lâyhalarının (tasarılarının) hazırlanması.

Türk milleti emin olabilir ki, Maarif teşkilâtında vazife almış kardeşleri, bu dâvayı canla, başla gerçekleştirmenin yolundadırlar. Tek bekledikleri karşılık, adım adım Türk çocuklarının yetişmesi için sarf ettikleri emeklerin, doğru ve faydalı oluşuna inanılmasıdır. 1944 yılının 19 mayısında Büyük Şefimiz İnönü'nün şu sözlerinde büyük milletin özden duygularını bulmakla kendimizi haklı görüyoruz ve bununla öğünüyoruz:

“İlk öğretim hiç bir devirde bugünkü ölçüsüyle ele alınmamıştır. Cumhuriyet'in ilk gününden beri arkasından koştuğu ilk öğretim ülküsü hakiki ve tam mânasıyla başarmak yolundadır. Bu seneden itibaren binlerce sayılarla köy okullarının açılacağı bir devre giriyoruz. Hazırlıklar tamamdır. Makine kurulmuştur. Bundan sonra yalnız ameli neticeler alacağız. Yakın uzak, büyük küçük, toplu, dağınık bütün köylerin kız erkek bütün çocukları, çok değerli öğretmenlerinin karşısında dersaneleri dolduracaklardır. Nihayet on sene zarfında Türkiye'de ilk öğretim meselesinin halledilmiş olacağını, açık ve kesin olarak görebiliyoruz.”

Bu sözler, sevgili milletimizin haline müjde, istikbaline güvendir; böyle anlıyoruz, böyle inanıyoruz.*

29 Mayıs 1944

Millî Eğitim Bakanı
Hasan Âli YÜCEL

* Köy Enstitüleri II. : Maarif Matbaası, Ankara 1944, 244 s.

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI KÖY ENSTİTÜLERİ	
Öğrencinin adı ve soyadı	Remzi Taşcı
Öğrencinin numarası	440
Babasının adı	Mehmet
Doğduğu yer	Baklan - Kuyucuk
Doğduğu yıl	1927
Öğreniye diploma veren Enstitü	Kızılçullu K. Ens
Enstitüye girdiği tarih	31-VII-1940
Bitirme ders yılı ve sonu	943-944 - Dülger
Meburî hizmet müddeti	.20" Yıl

Diploma No 440/3555

Türkiye Cumhuriyeti
Maarif Vekilliği
KÖY ENSTİTÜSÜ DIPLOMASI

Mehmet oğlu-kızı Remzi Taşcı
Köy Enstitüsünde türkçe, tarih, coğrafya, yurtdaşlık bilgisi, matematik (aritmetik, cebir, geometri) fizik, kimya, tabiat ve okul sağlık bilgisi, yabancı dil (İngilizce), el yazısı, resim-iş, beden eğitimi ve ulusal oyunlar, müzik, askerlik, ev idaresi ve çocuk bakımı, öğretmenlik bilgisi (toplumbilim, iş eğitimi, çocuk ve iş ruh bilimi, öğretim metodu ve ders tatbikatı, eğitim ve iş eğitimi tarihi) zirai işletme ekonomisi ve kooperatifçilik, ziraat ve sanat derslerinden imtihan geçirerek ~~XXXX~~ derecede KÖY İLK ÖĞRENİM KURUMLARI ÖĞRETMENLİĞİ DIPLOMASI almağa hak kazanmıştır.

İlk Öğretim Enstitü Müdürü Eğitim Başvuru
Umum Müdürü

KÖY ENSTİTÜSÜ ÇIKIŞLI BİLİM ADAMLARI, YAZARLAR, OZANLAR, RESSAMLARDAN BİR BÖLÜMÜ

- ADIYAMAN, Süleyman
- AKÇAM, Dursun
- AKINCI, Sami (Prof. Dr.)
- ALPASLAN, Cavit
- APAYDIN, Talip
- ARICI, Hüsnü (Prof. Dr.)
- ARSLAN, Arif
- AŞKAN, Mecit
- ATILGAN, Enver
- AVŞARGİL, Tufan Doğan
- AY, Behzat
- AYDOĞAN, Mustafa
- BAHADINLI, Yusuf Ziya
- BAŞ, Arif
- BAŞARAN, Hüseyin
- BAŞARAN, İbrahim Ethem (Prof. Dr.)
- BAŞARAN, Mehmet
- BAYKURT, Fakir
- BAYSAL, Ayşe (Prof. Dr.)
- BİLEN, Mürüvvet (Prof. Dr.)
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit
- BİNYAZAR, Adnan
- BOLULU, Osman
- BULUT, Recep
- BURKAY, Kemal
- CANDOĞAN, Galip
- CİHANGİR, Mehmet
- CİMİ, Mehmet
- ÇAĞLAR, Doğan (Prof. Dr.)
- ÇARDAK, Muttalip
- ÇUKURKAVAKLI, Kemal Bayram
- DADALOĞLU, Nebi
- DARICI, Osman
- DOĞAN, Maksut
- DÜNDAR, Ali
- ECER, Hüseyin
- EMİRALİOĞLU, Mehmet
- ERTUĞRUL, Fezullah
- ESENDAL, Fethi
- GÖZÜKARA, A. Kemal
- GÜNER, Mehmet
- GÜR, Yusuf
- GÜRLER, Galip
- İŞİK, Eşef
- İKEN, Şerif
- KAFTANCIOĞLU, Ümit
- KALENDER, Yusuf
- KANAR, Haşim
- KAPLAN, Mevlüt
- KARAGÖZ, Süleyman
- KAVRAAL, Turgut
- KIYAFET, Hasan
- KOCA, Mevlüt
- KOCAMAN, Mehmet
- KÖKLÜGİLLER, Ahmet
- KUTLUK, Mehmet
- KUYUMCU, İbrahim
- MAKAL, Mahmut
- ODABAŞI, Selahattin
- ONAR, Mustafa
- OSMANOĞLU, İbrahim
- ÖCAL, Mehmet
- ÖN, Abdullah
- ÖZDEMİR, Emin
- ÖZEL, Mehmet
- ÖZKAN, Refet
- ÖZKUCUR, Abdullah
- ÖZSOY, Yahya (Prof. Dr.)
- ÖZTÜRK, İsa
- POLAT, Vehbi
- SALIK, Fehmi
- SARIKAYA, Mustafa
- SEMERCI, Bekir
- SEYHAN, Özcan
- SEZGİN, Hüseyin
- SÖNMEZ, Cemil
- SOLAK, Ahmet Adem
- ŞAHİN, Osman
- ŞAHHÜSEYİNOĞLU, H. Nedim
- ŞİMŞEK, İbrahim
- ŞİMŞEK, Selahattin
- TATAR, Hüseyin Avni
- TURAN, Hasan
- TÜRKÖĞLU, Pakize
- UYSAL, Ahmet
- UYSAL, Hayrettin
- UYSAL, Musa
- YAĞMUR, Mahmut
- YANIKKAYA, Mustafa
- YAPICI, Hasan
- YAŞAR, Eyüp
- YILDIRIM, Cemal (Prof. Dr.)
- YILMAZ, Hayati Tahsin
- YÜCE, Ali
- YÜCEL, Şevket
- YÜCEL, Tahsin

KÖY ENSTİTÜLERİNİN KURUCULARI

Saffet ARIKAN
Millî Eğitim Bakanı

Hasan Âli YÜCEL
Millî Eğitim Bakanı

İsmail Hakkı TONGUÇ
M.E.B. İlköğretim Genel Müdürü

I. EĞİTİM HİZMETİ BEKLEYEN TÜRKİYE

A - ÖĞRETMEN BEKLEYEN

VATAN TOPRAKLARI

B - KÖYLER

C - KÖYLÜLER

Ç - KÖY ÇOCUKLARI

D - ESKİ İLKOKULLAR

A/ ÖĞRETMEN BEKLEYEN VATAN TOPRAKLARI (1937-1945)

1, 2, 3, 4- Türkiye'nin bütün bölgelerinde köylerimiz Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren öğretmen, ebe, sağlık memuru, tarım teknisyeni, veteriner beklemekteydi.

1

2

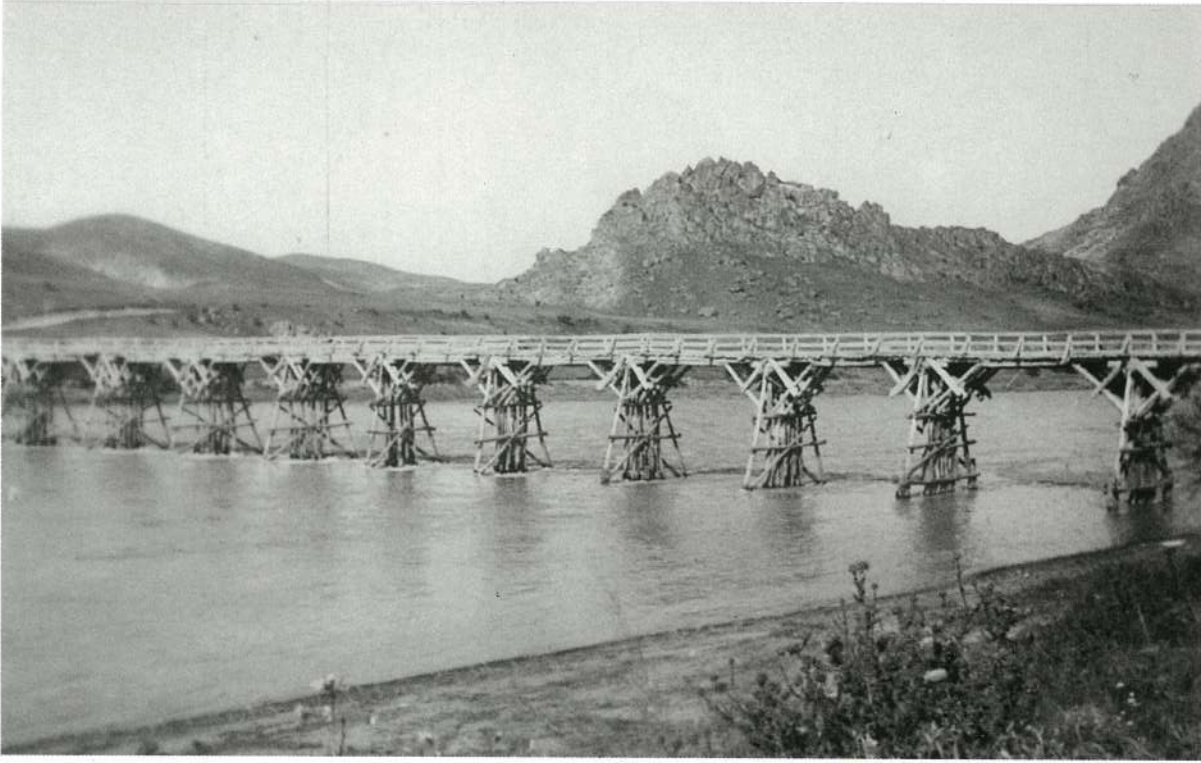
3

4

5

6

7

8

5, 6, 7, 8- Güzel yurdu-
muzun toprakları,
dereleri, ırmakları,
denizleri, kendilerini
değerlendirecek bilgili
evlâtlarının yollarını
gözlemekteydi.

9

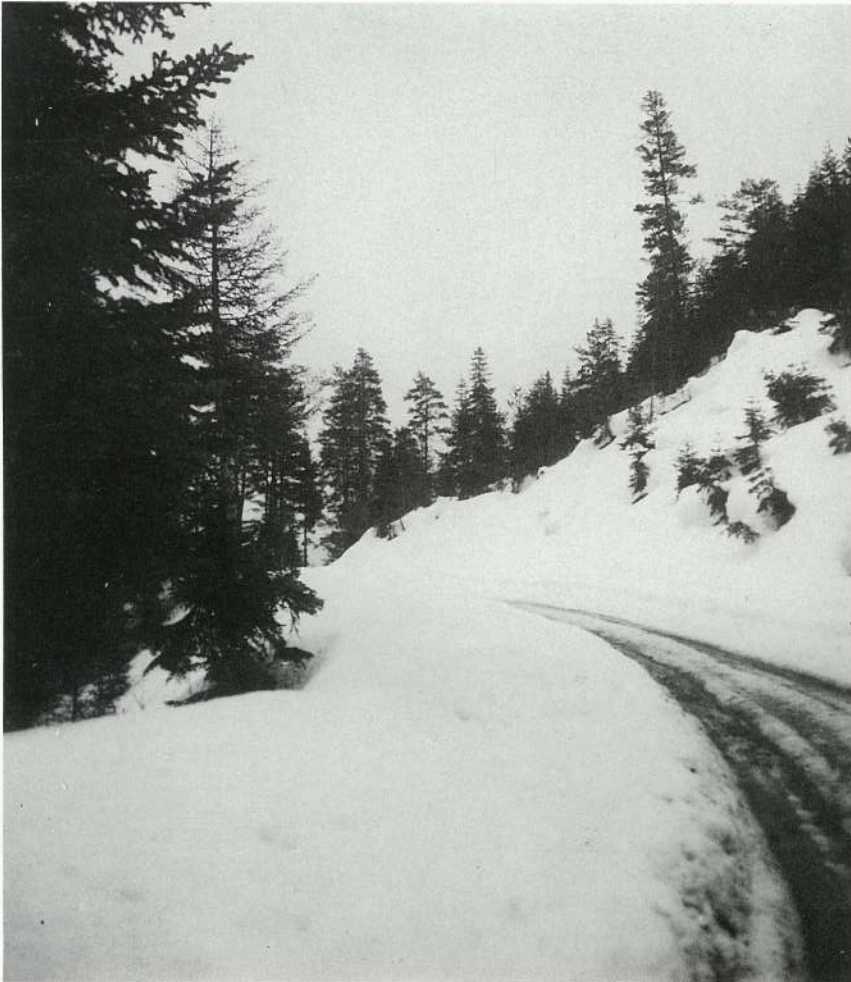

10

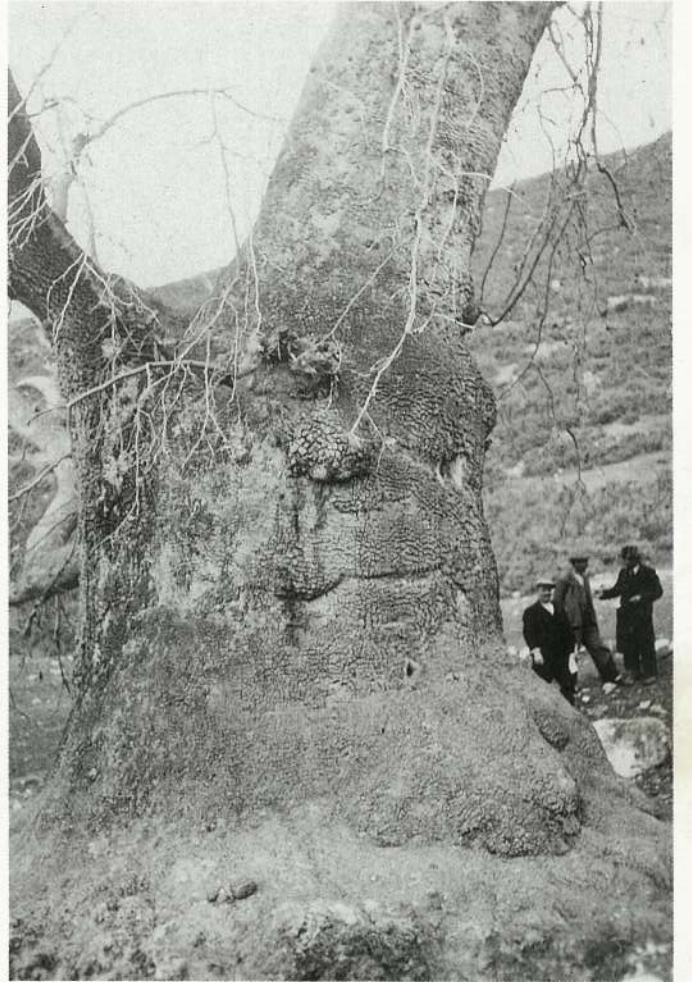

11

9,10,11,12,13- Köylere
ilk ulaşacak kamu
görevlisi öğretmenlerdi.
Öğretmenler çok yönlü
yetiştirildikleri takdirde
tarım, sağlık, veteriner-
lik, zanaat dalları
konusunda da köylüye
rehberlik yapabiliyordu.

12

13

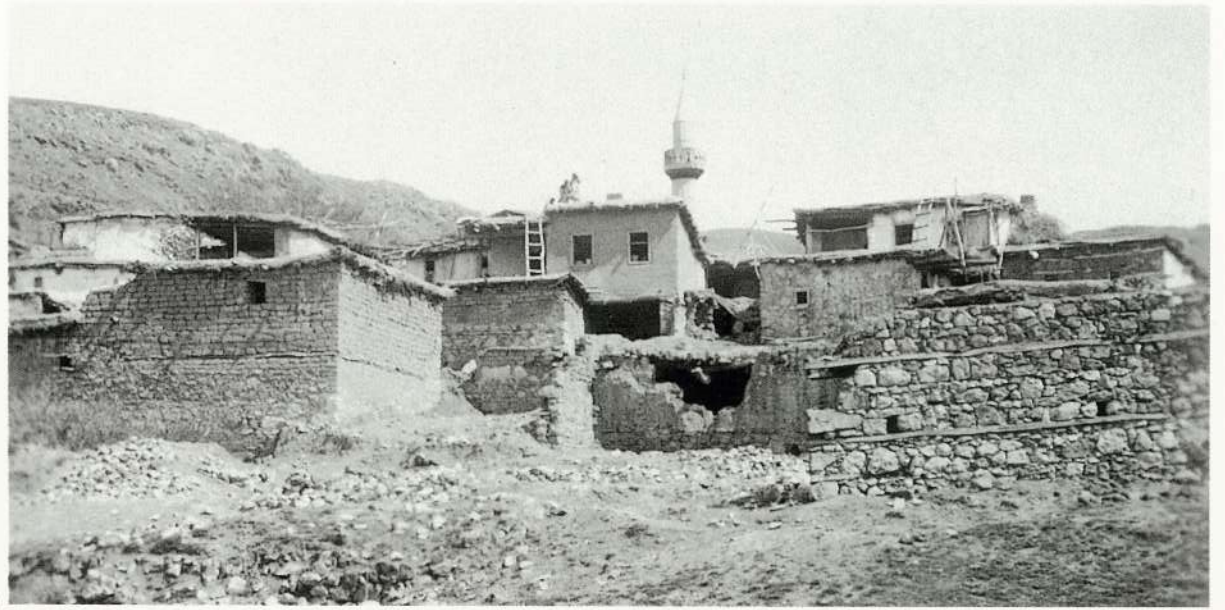
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-
Köyler; eğitim, yol, su,
elektrik, tarım, sağlık,
hayvancılık hizmeti bek-
liyordu.

1

2

3

4

5

6

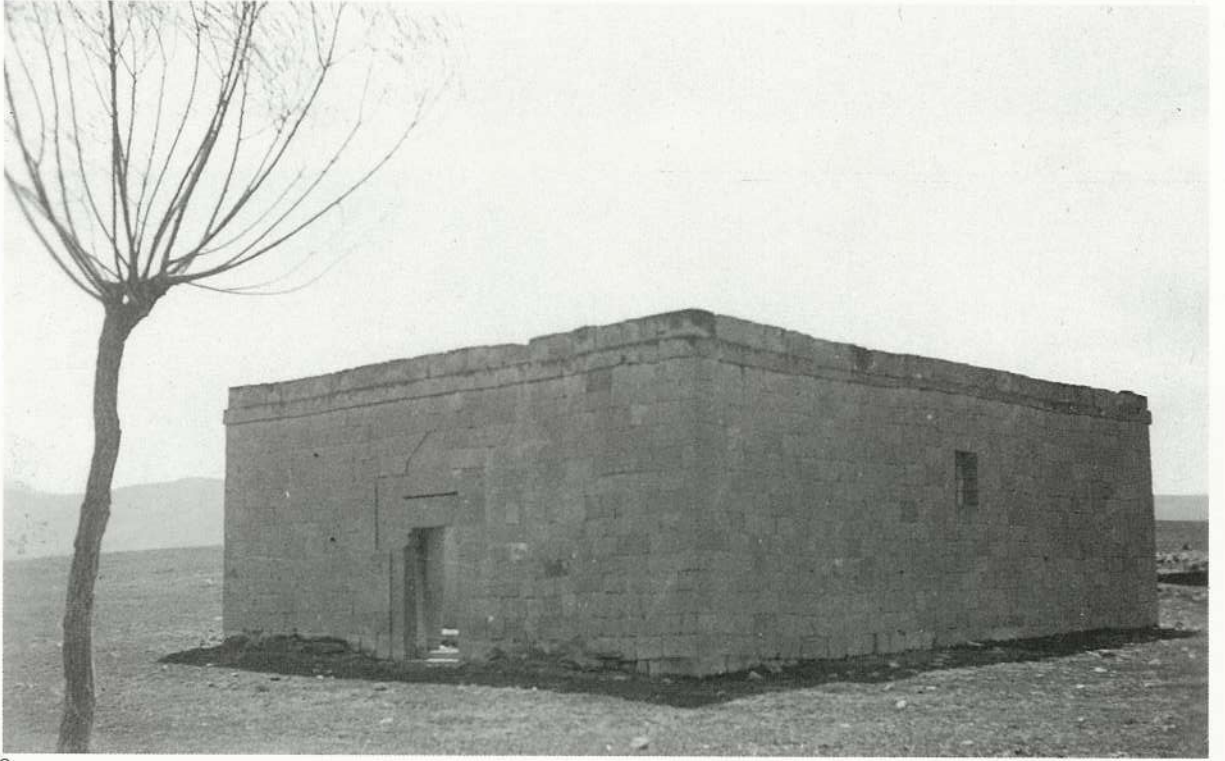

7

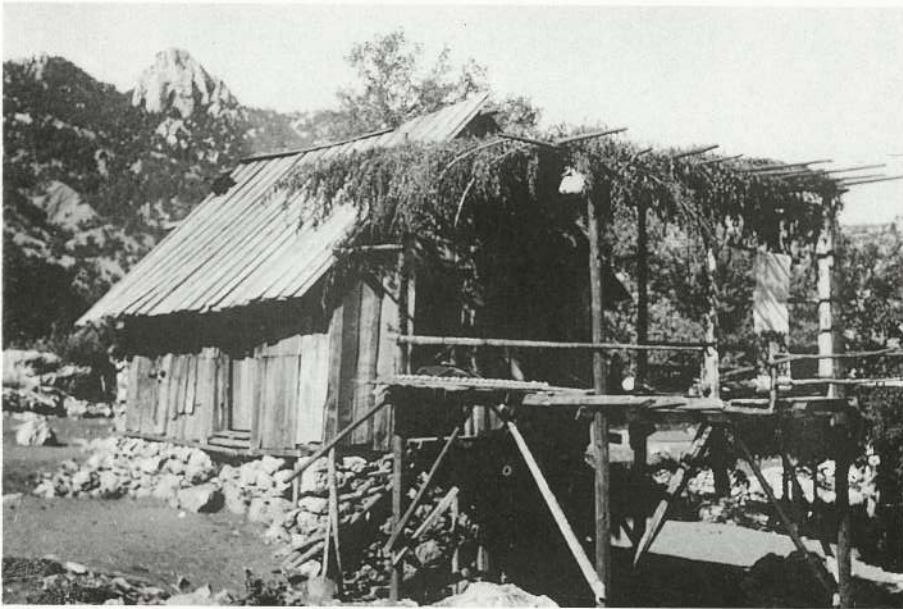
8,9,10,11- Köylerin pek çoğu okulsuz, susuz, yolsuz, elektriksizdi.

8

9

10

11

12,13,14,15- Köy evleri elektrik, çocuklar öğretmen bekliyordu.

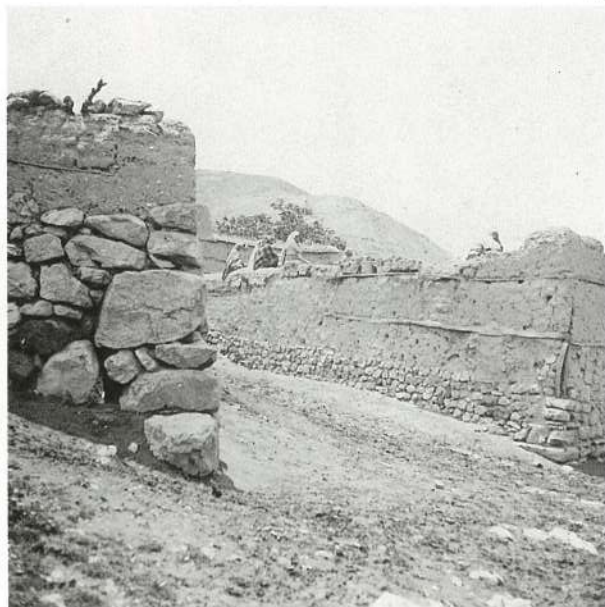
12

13

14

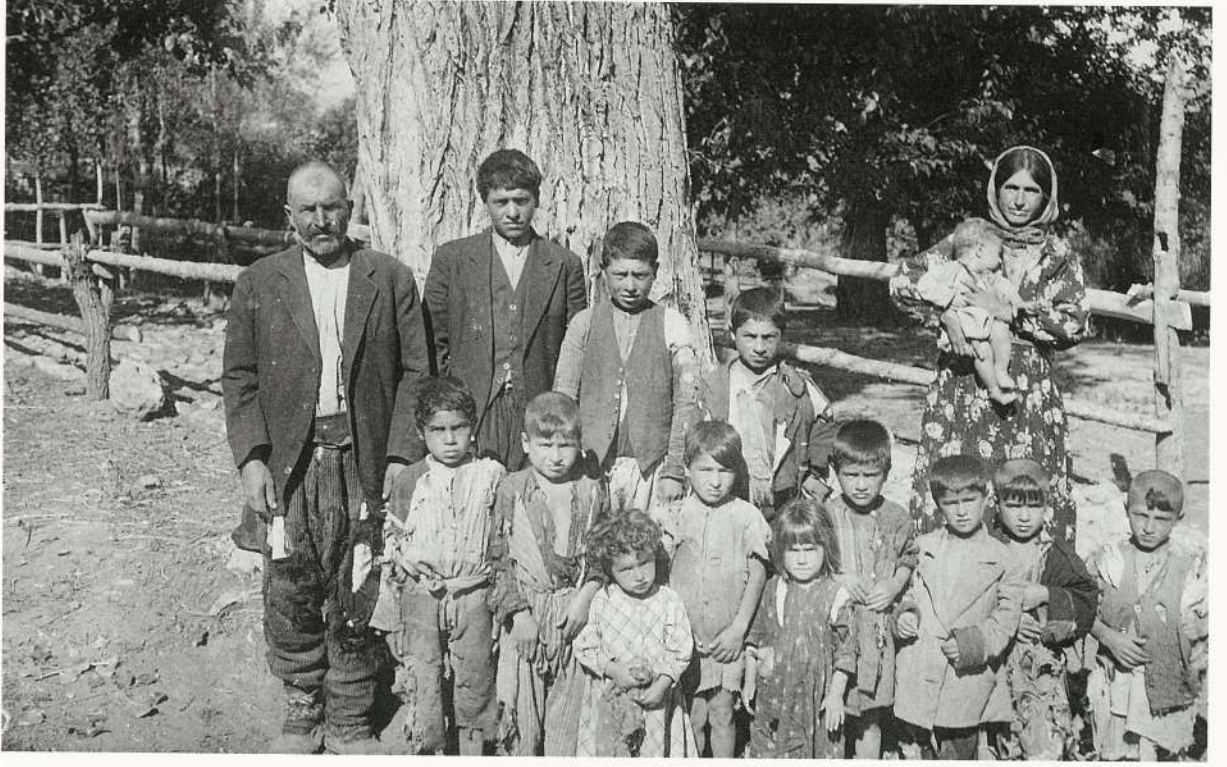

15

C/ KÖYLÜLER

1- Kahraman Maraş

Göksun Fındık Köyü

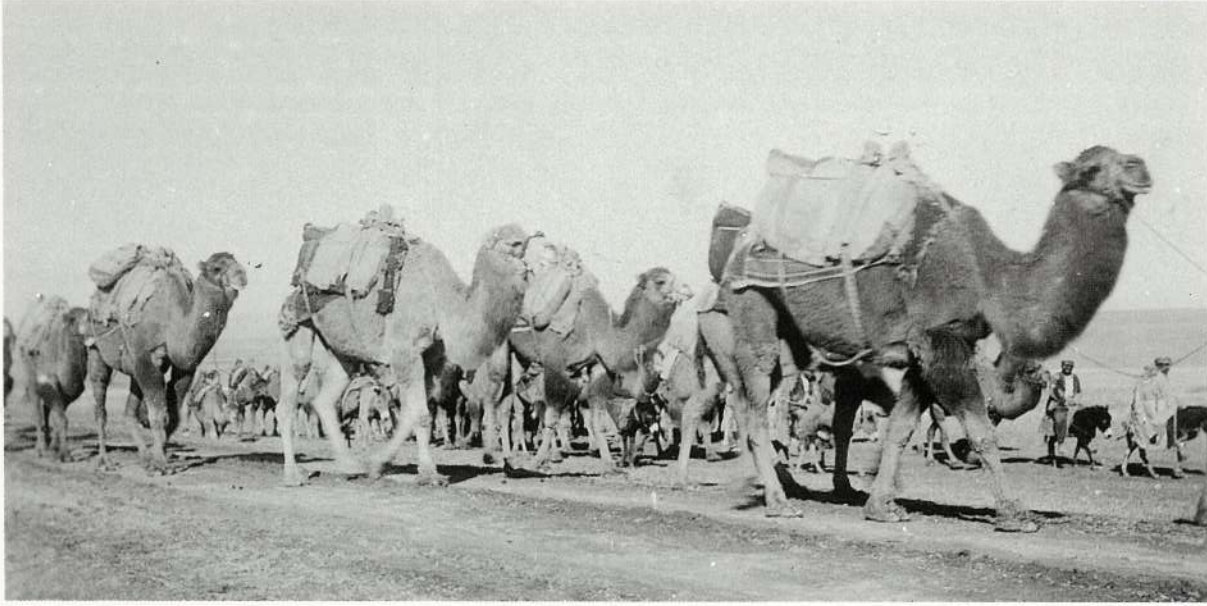
2, 3- Cefakār Anadolu

kadını

2

3

4, 5- Deve ve eşekle ulaşım, ürün taşıma yaygındı.

4

6- Kara sabanın arkasında köylü kadını
7- Yavrularını okutmak için öğretmen yolu gözleyen Anadolu kadınları

5

6

7

8- Çoban ve sürüsü

8

9

10

9,11- Arabalarla ürün taşıma

10- Sürüdeki koyunlardan süt sağan köylü kadını

11

12- Aydın - Germencik
hayvan pazarı

12

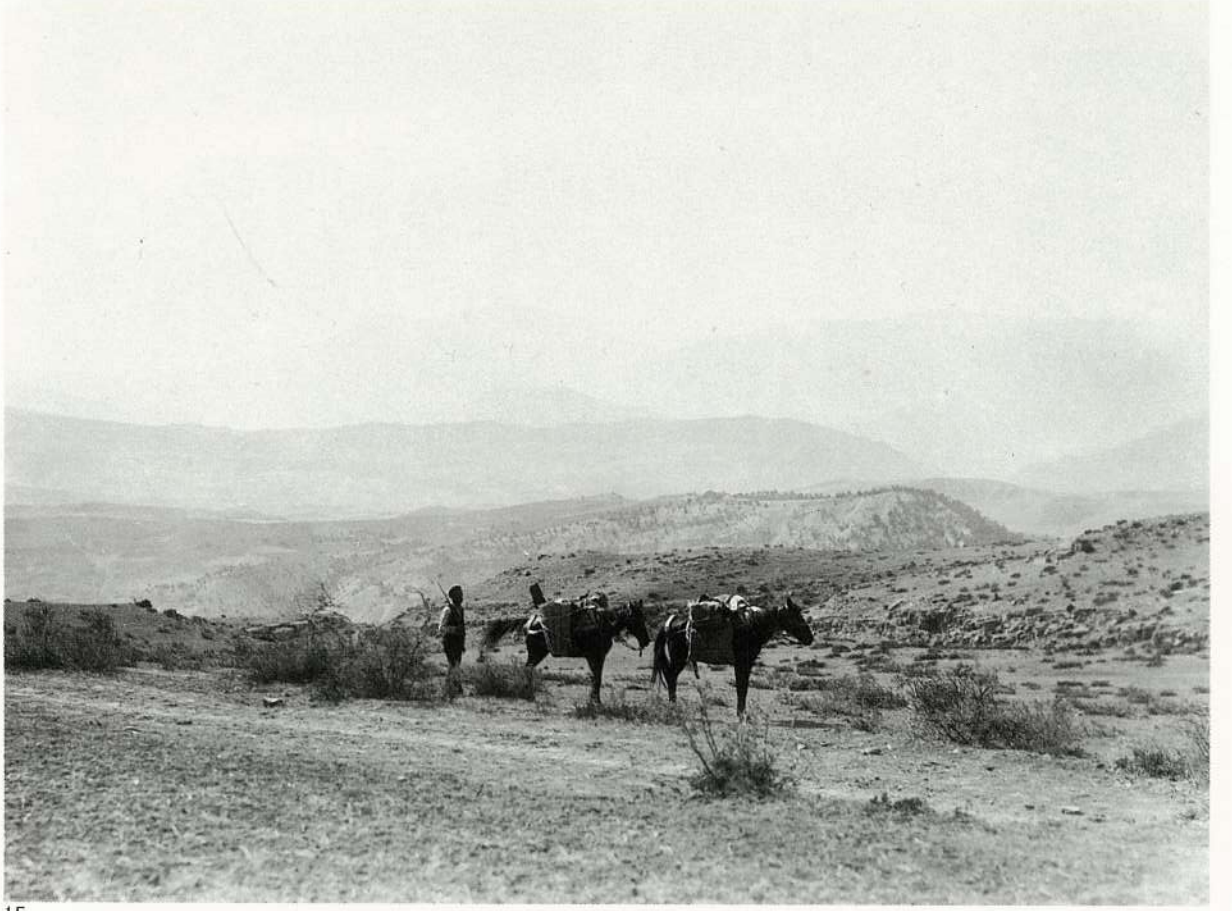
13

13,14- İskenderun
civarında Türkmen
kadınları

14

15,16- Köylü, yaz-kış,
soğuk-sıcak demeden
topraklarını işleyip
ürünün hasadını yap-
mak ister.

15

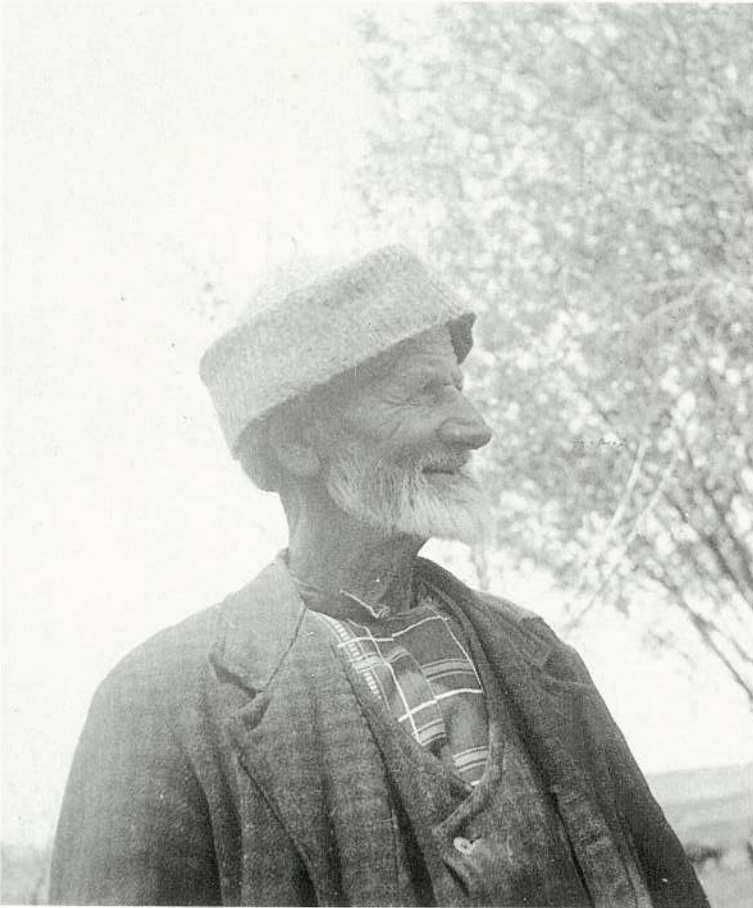

16

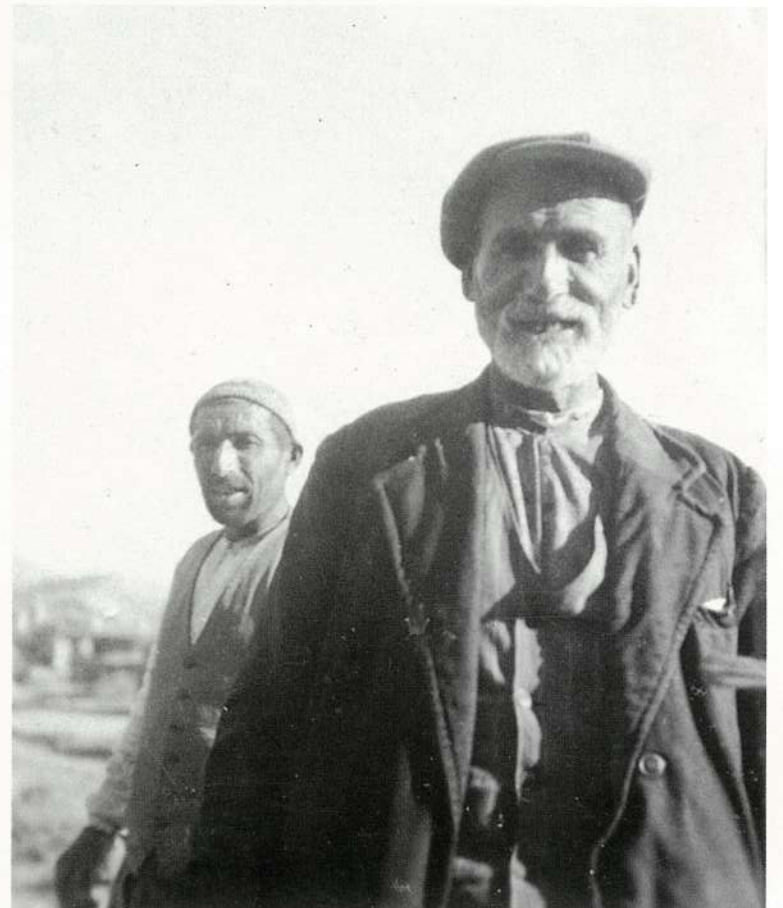

17- Trakya'da bir köy
evi ve yardımcı yapıları

18,19- Anadolu
toprağının üç işçisi,
bekçisi

18

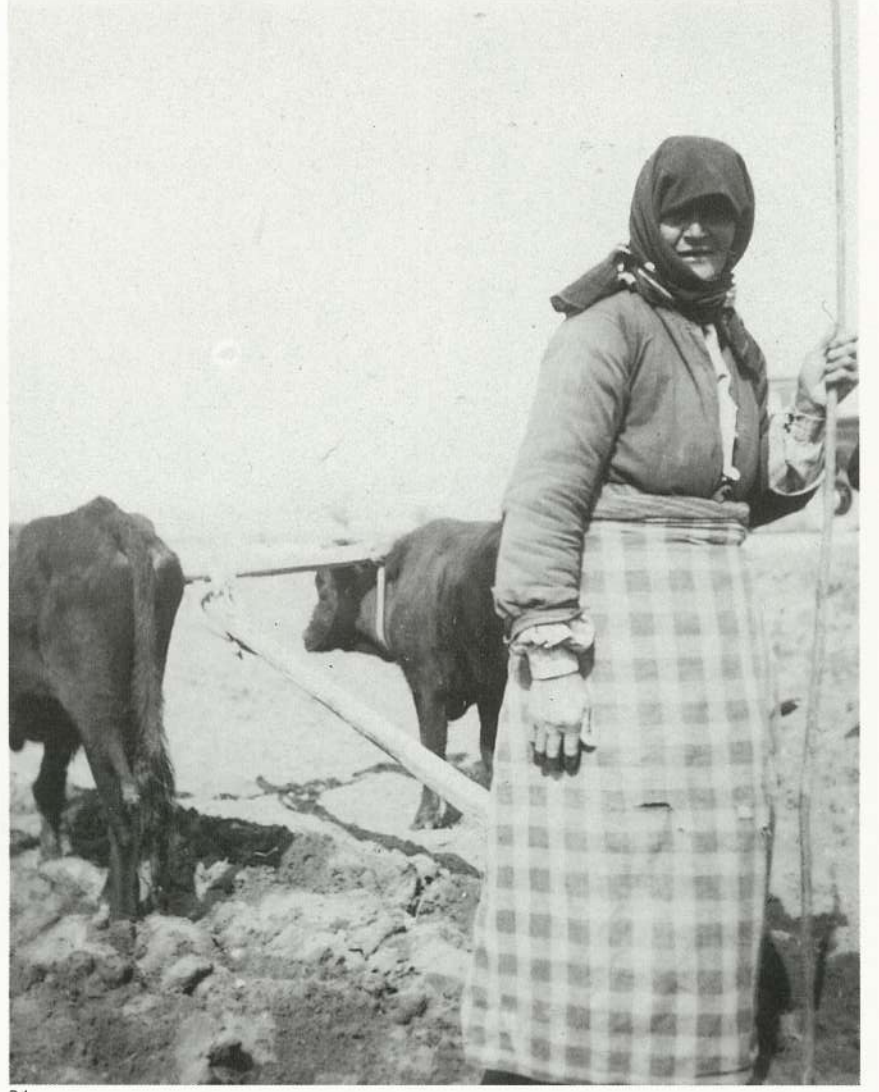

19

20, 21, 22- Fedakâr,
cefakâr köylü
kadınlarımız köy
işlerinde eşlerinin en
büyük yardımcısıdır.

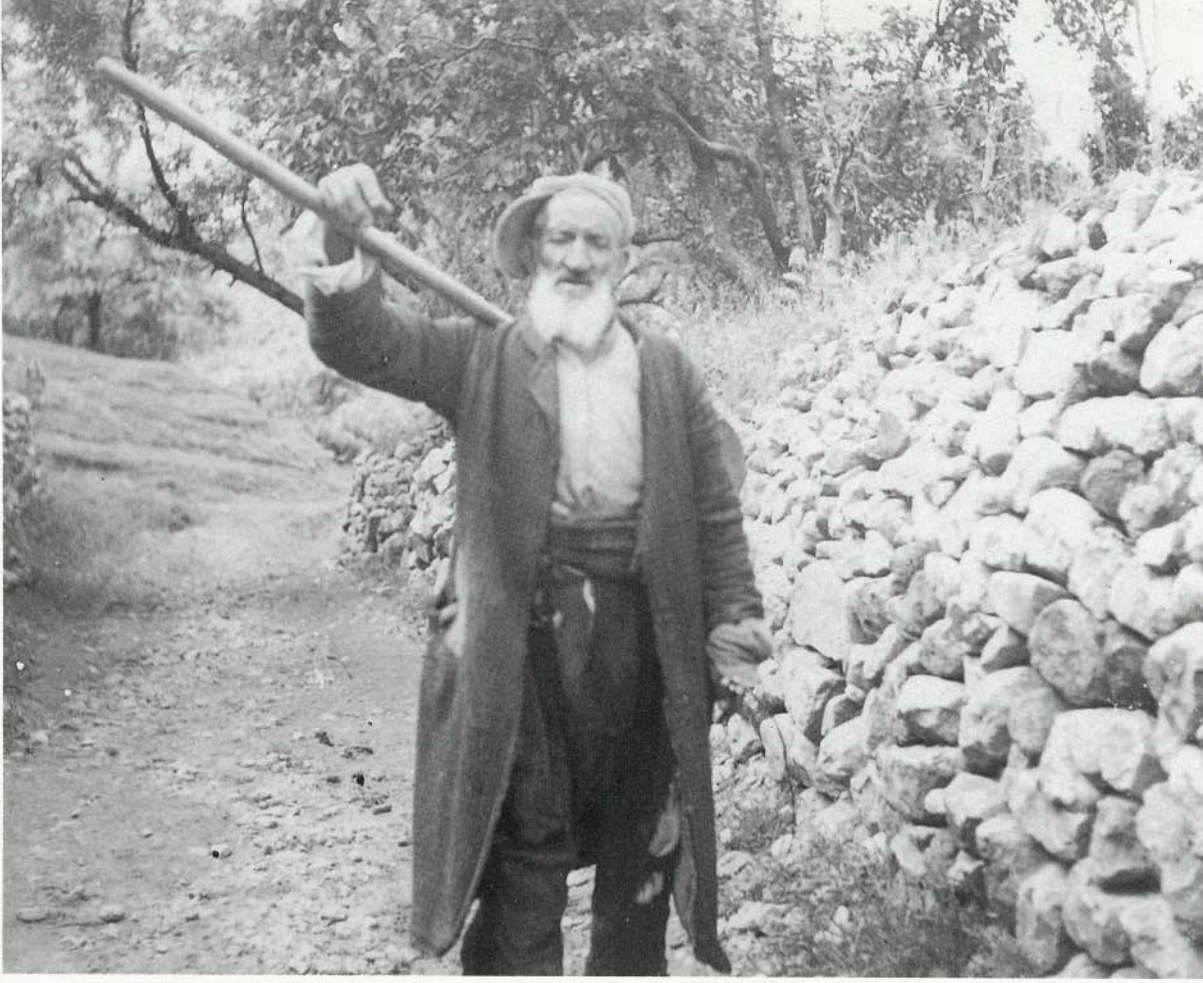
20

21

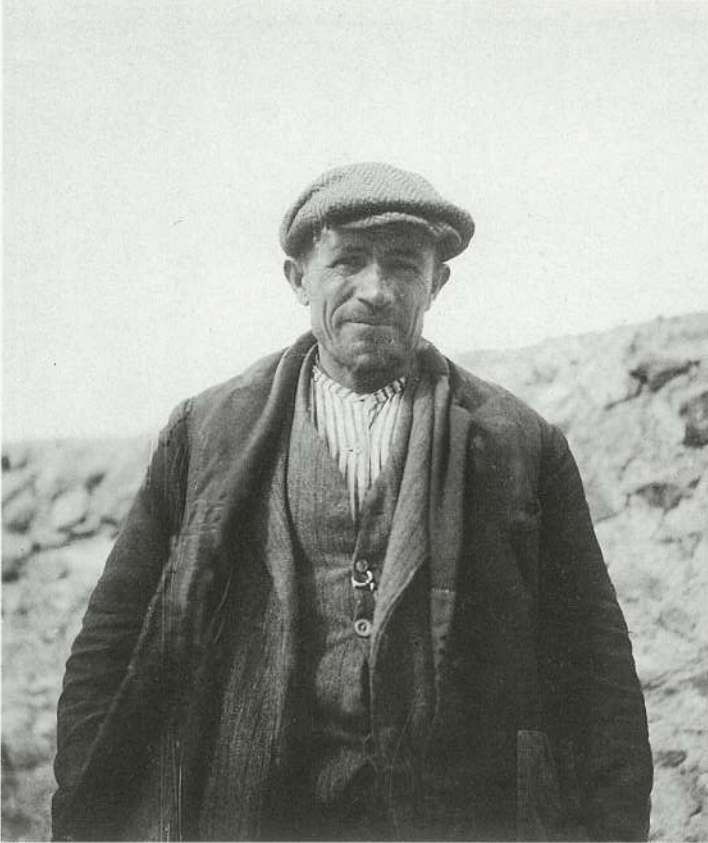

22

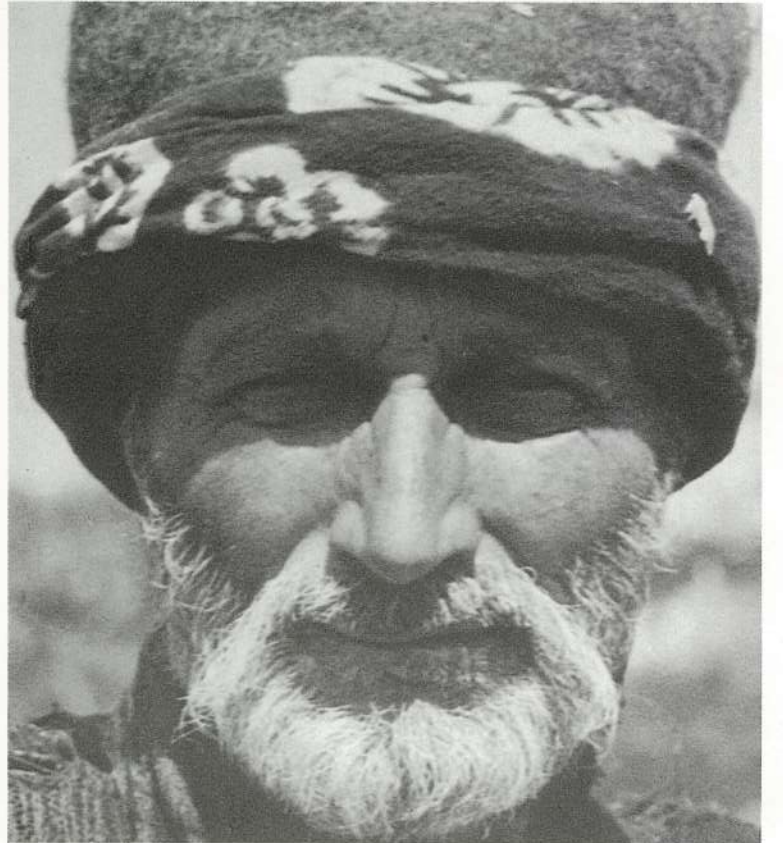

23,24- Köylerimizden
köylü manzaraları
25- Savaştepe Köy
Enstitüsü yakınında
Karacalar köyünde
Hardal aşiretinden
Mehmet Kılıç

23

24

25

26

26- Ayaş Yeregözü
köylüleri

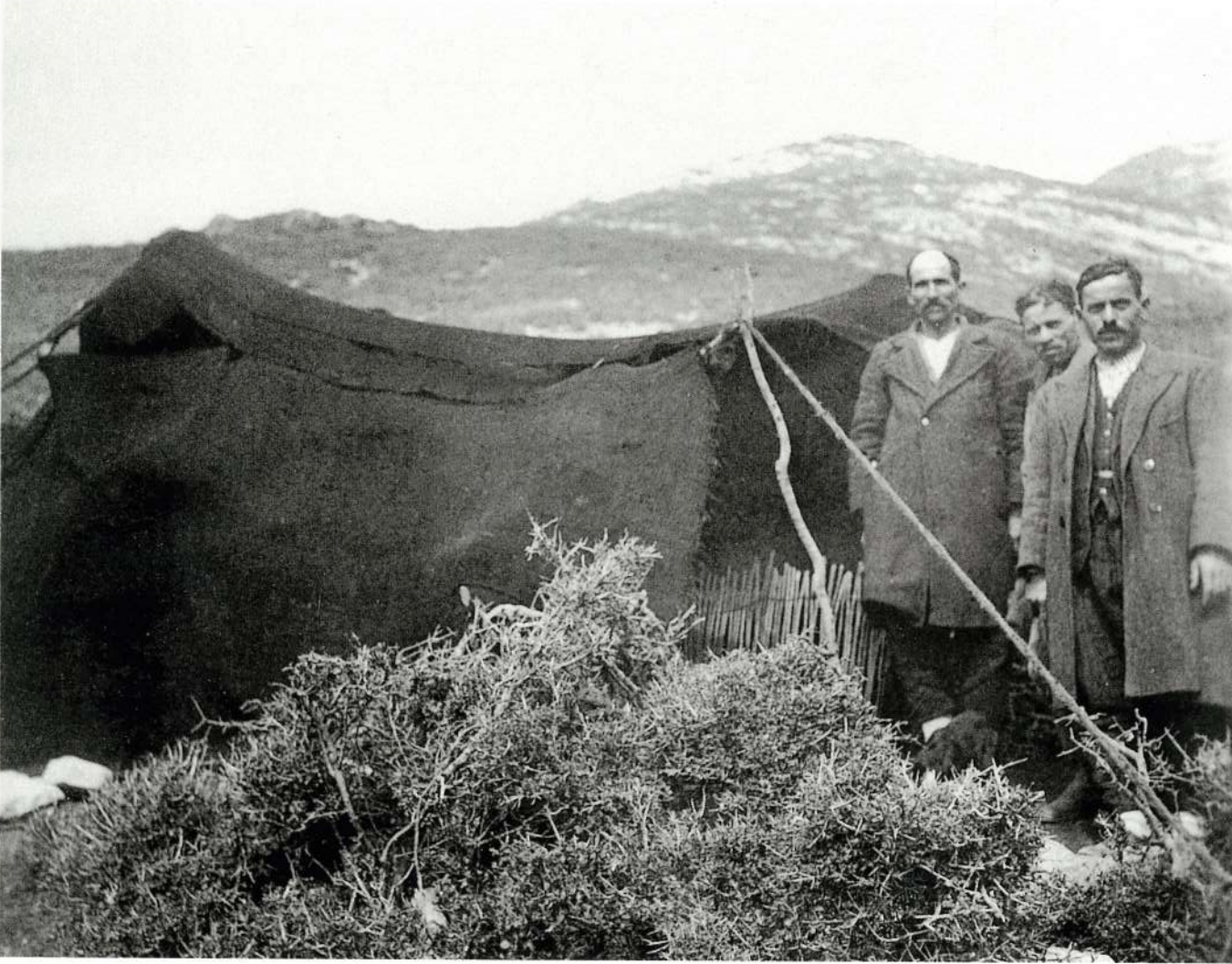
27

27- Sevecen tavırlarıyla
köylülerimiz

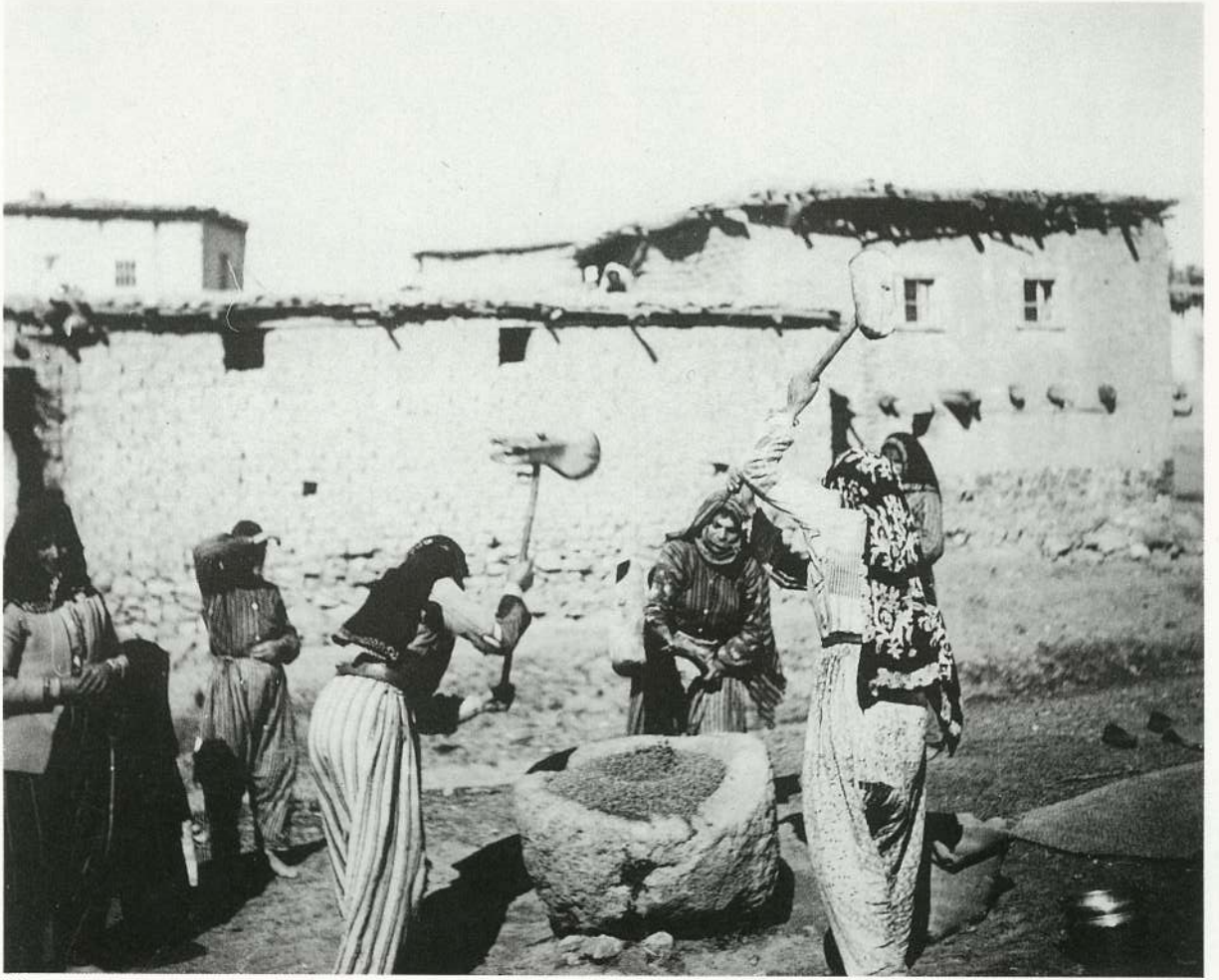
28,29- Kara çadırdı ve ilkel bannaklarda yaşayan köylülerimiz kendilerine yol gösterecek öğretmenleri bekliyorlardı.

28

29

30,32- Sokuda (dibekte) keşkek, bulgur döğen ve el değirmeninde bulgur çeken İç Anadolu köylü kadınları

30

31- Nişanlı kızıyla bir köylü kadını

31

32

33- İç Anadolu'da bir köy evi ve çevresi

34- Bizim köylümüz, bizim insanımız

35- Köylü ve köye hizmet götürmek isteyen memurlar

33

34

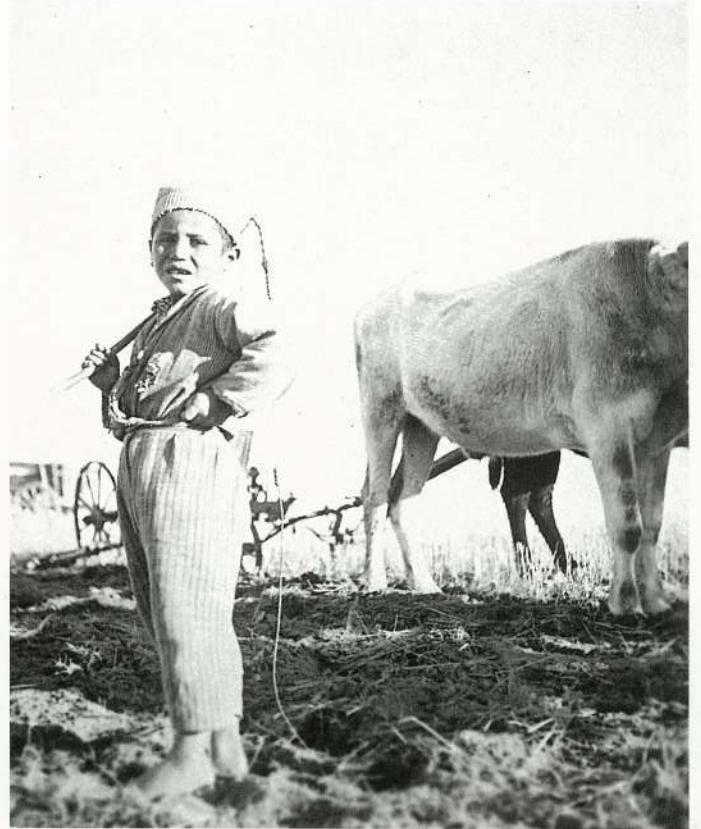
35

Ç/ KÖYLÜMÜZÜN GÖZBEBEĞİ ÇOCUKLARI

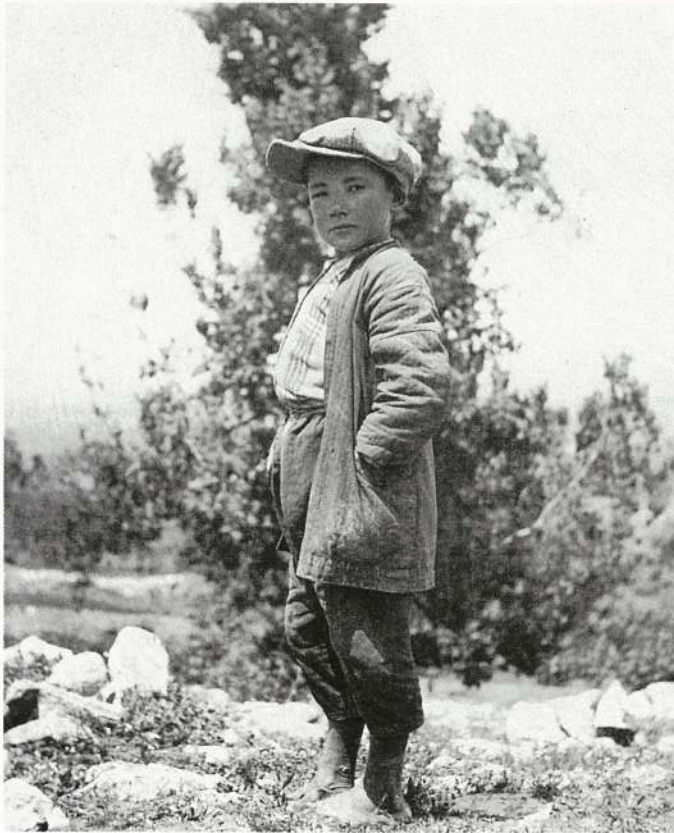
1, 2, 3, 4-
Köyde soyun
devamı,
üretim
sürekliği
açısından
çocuklara
büyük değer
verilir.

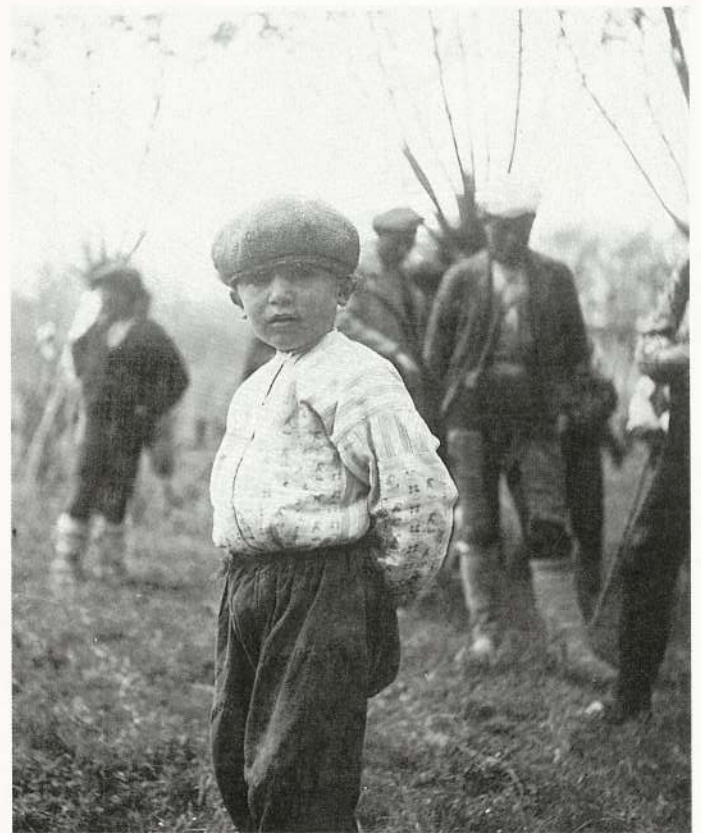
1

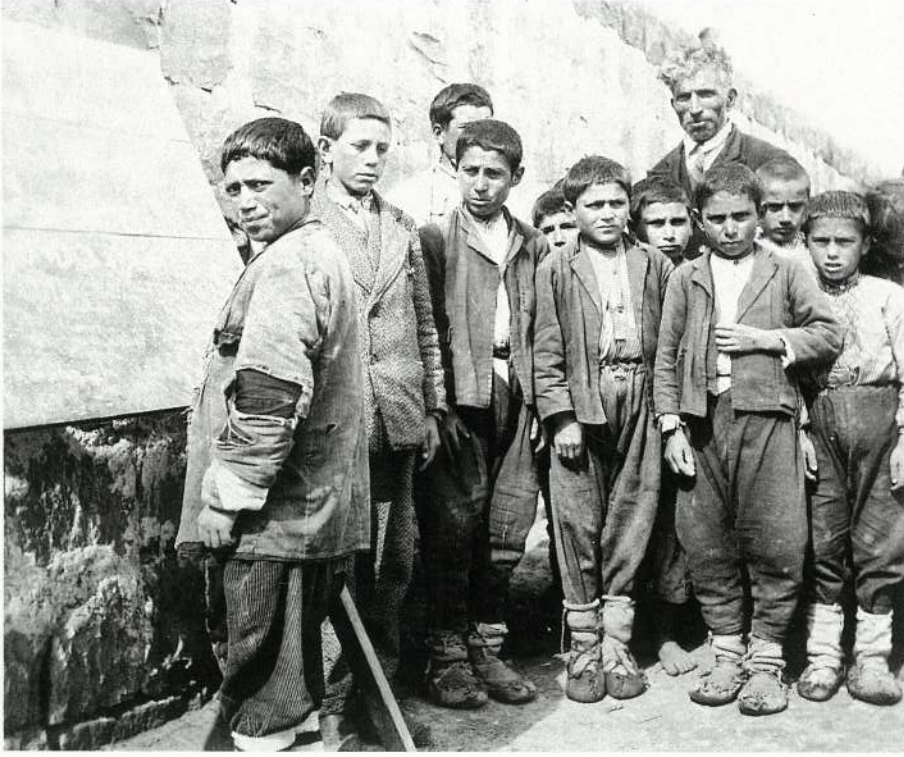
2

3

4

5

5, 6, 7- Okul ve öğretmen bulabilen şanslı az sayıdaki köy çocuklarının yanında pek çoğu henüz okul ve öğretmenle tanışmamıştı.

6

7

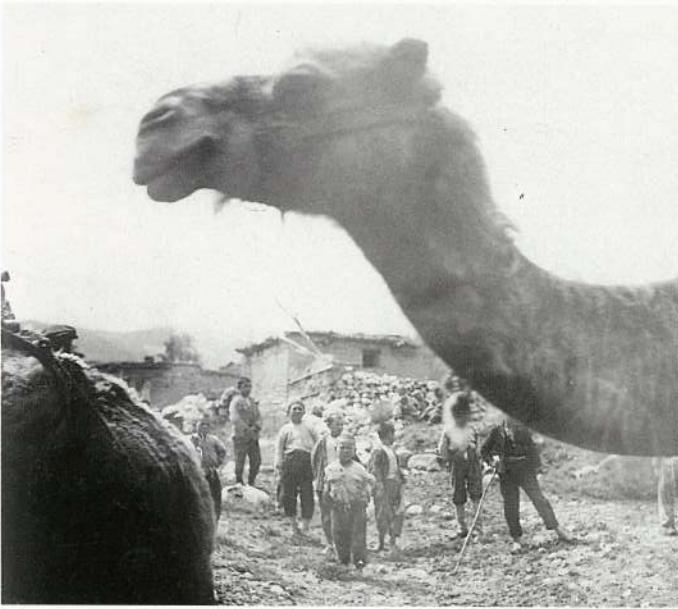
8, 9, 10, 11- Köy çocukları küçük yaşlardan itibaren anne ve babalarına yardımcı olarak tarım ve hayvancılığı öğreniyorlardı.
(9. Ankara Ayaş-Yeregözü köyü)

8

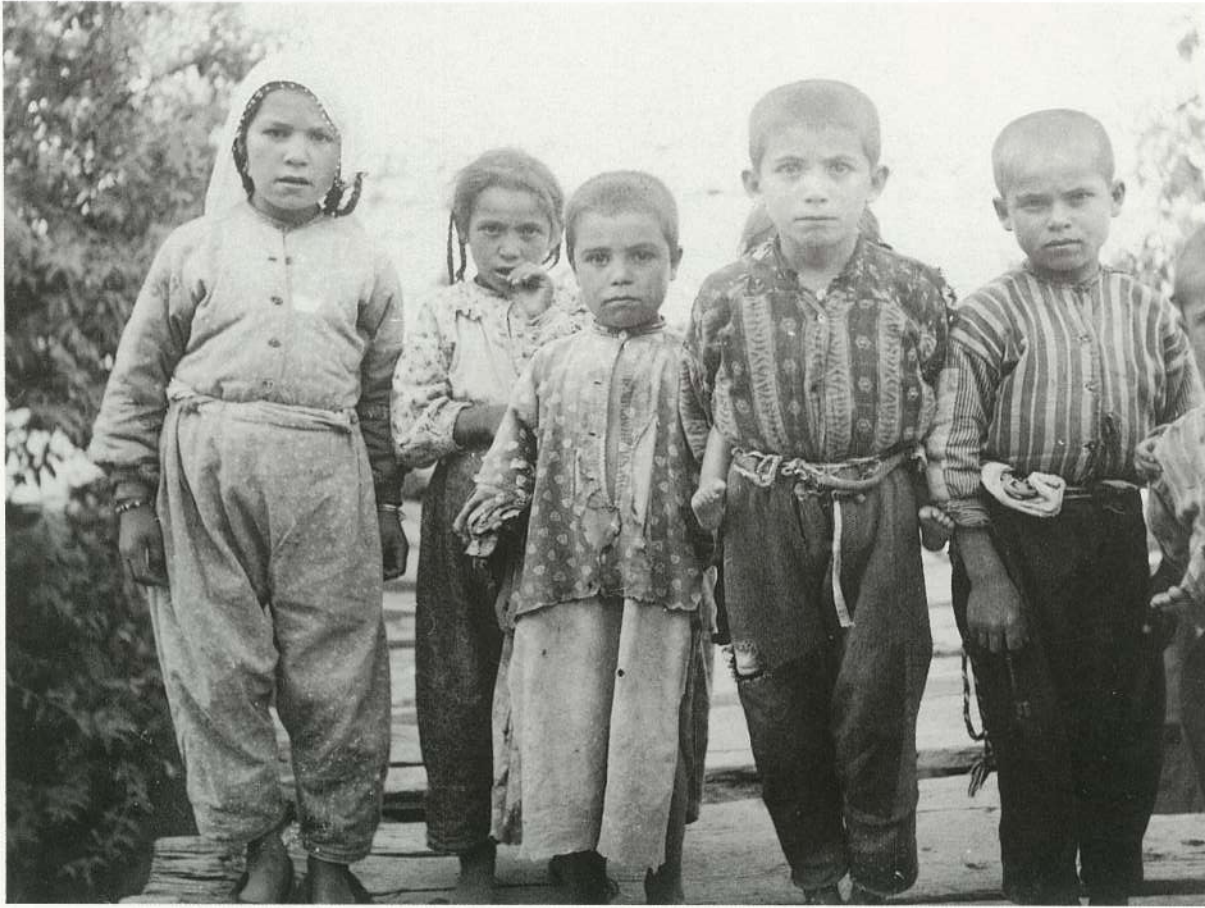
9

10

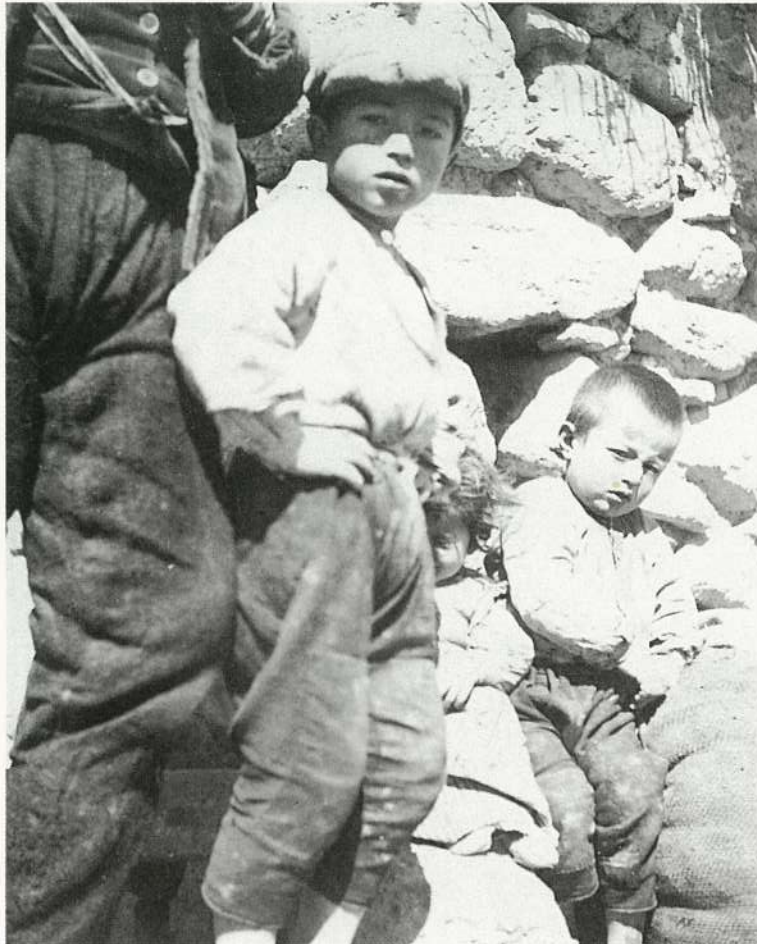
11

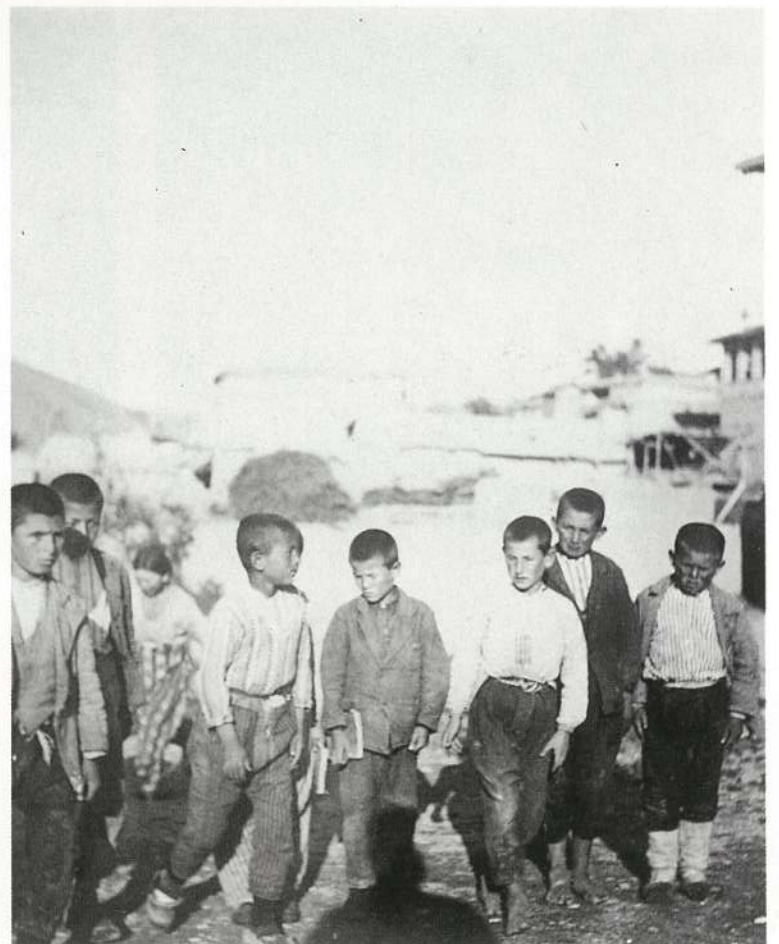
12- Ankara Yuva
köyünde çocuklar

13,14- Anadolu köy-
lerinin zeki, sevimli
çocukları

12

13

14

15,16- Erkek köy

çocukları Köy

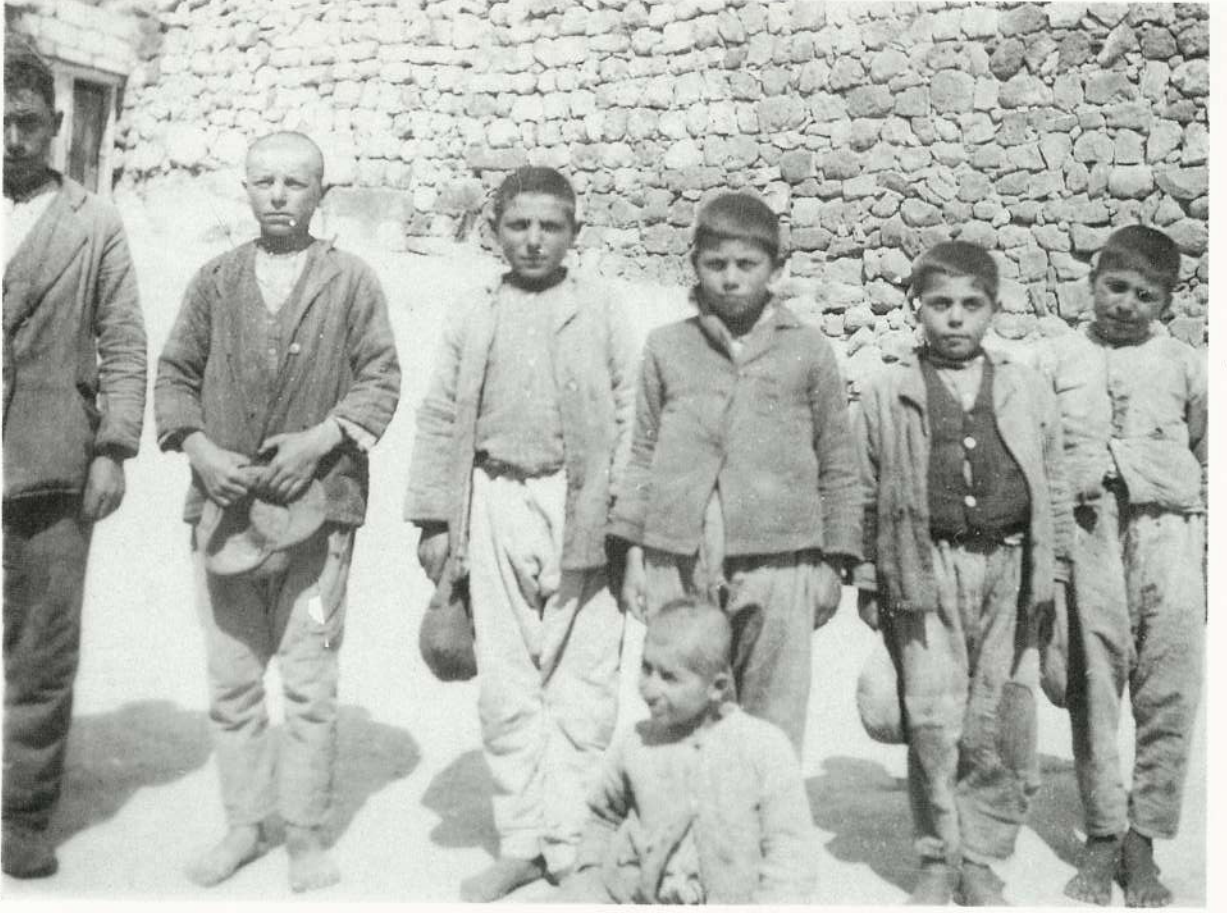
Enstitüsü için öğrenci

arandığı günlerde

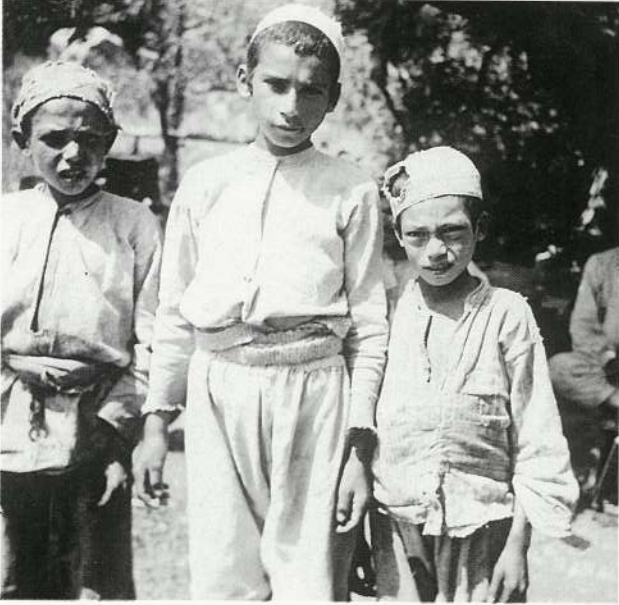
17- İskenderun

yakınlarında Türkmen

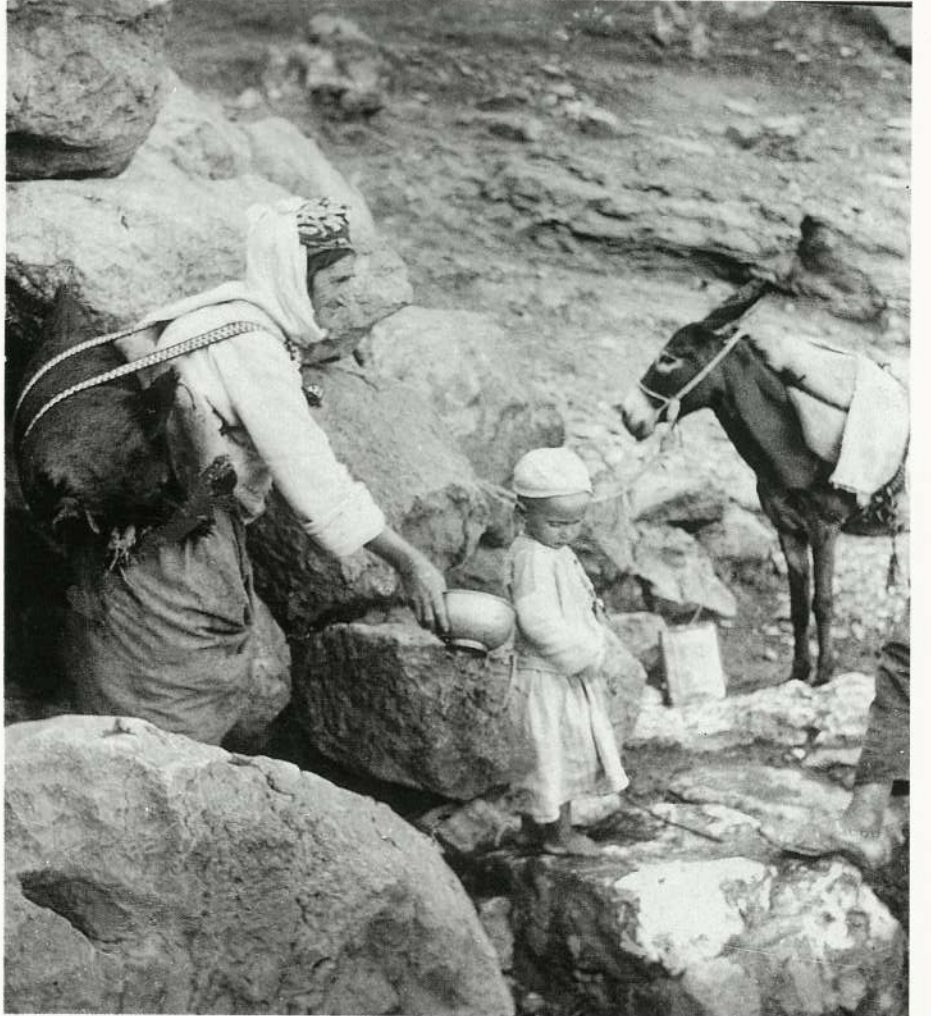
anne ve çocuğu

15

16

17

18

18- Savaştepe

Karacalar köyünden

Zalha

19- Baba ve çocukları

20- İskenderun

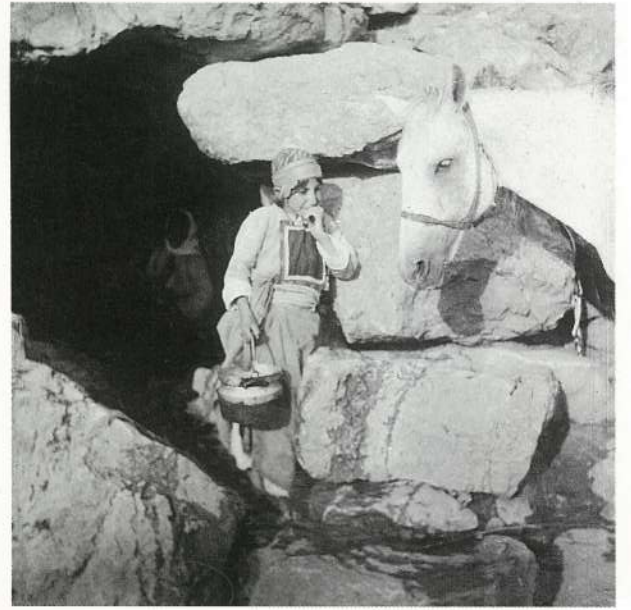
civarında Türkmen

aşiretlerinde bir köy

çocuğu

19

20

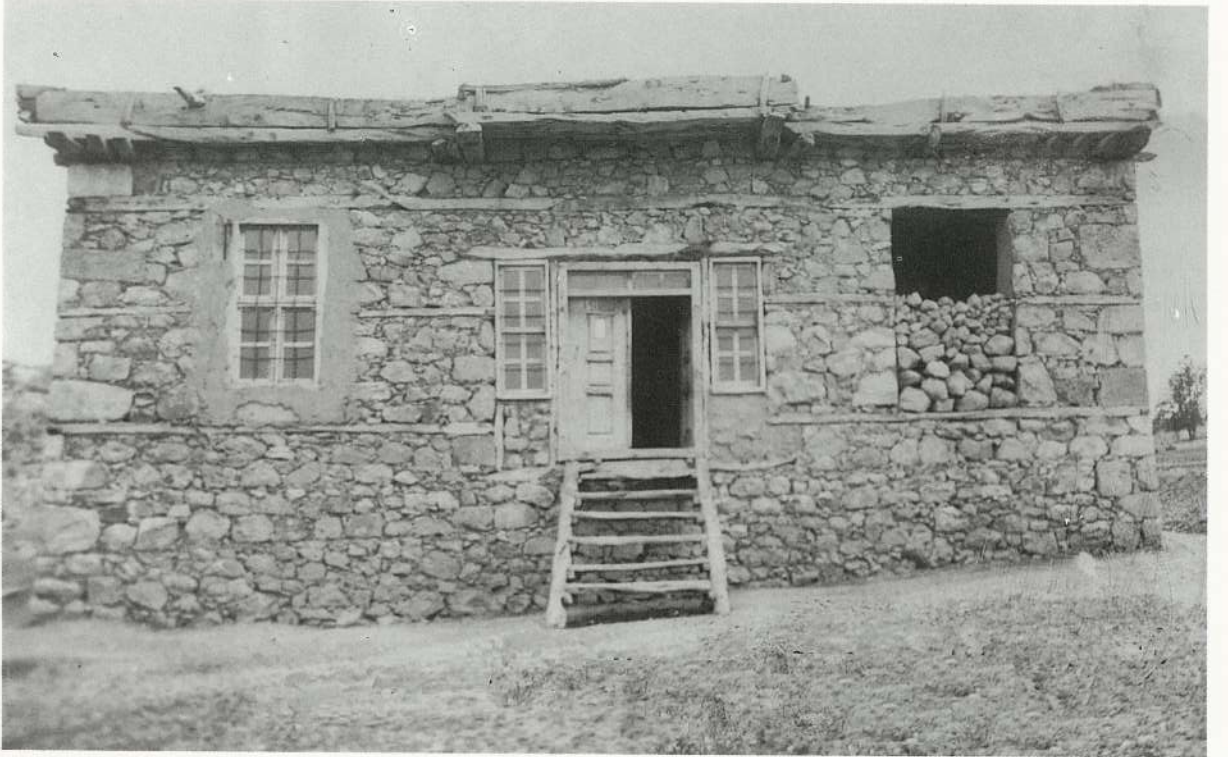
D/ ESKİ İLKOKUL BİNALARI

1- Konya Çumra

Akviran Köyü İlkokulu

2- Konya Çumra Alan

Köyü İlkokulu

2

3- Konya Bozkır Koçuş
Köyü İlkokulu

4- Konya Bozkır
Pınarcık Köyü İlkokulu

3

4

X

5- Balıkesir Gönen

Gündoğın Köyü

İlkokulu

6- Tunceli Mazgirt

Pulan Köyü İlkokulu

5

6

7- Tunceli Pertek
Ulupınar Köyü İlkokulu
8- Kastamonu
Saraycık Köyü
Eğitmenli Okulu
(1943)

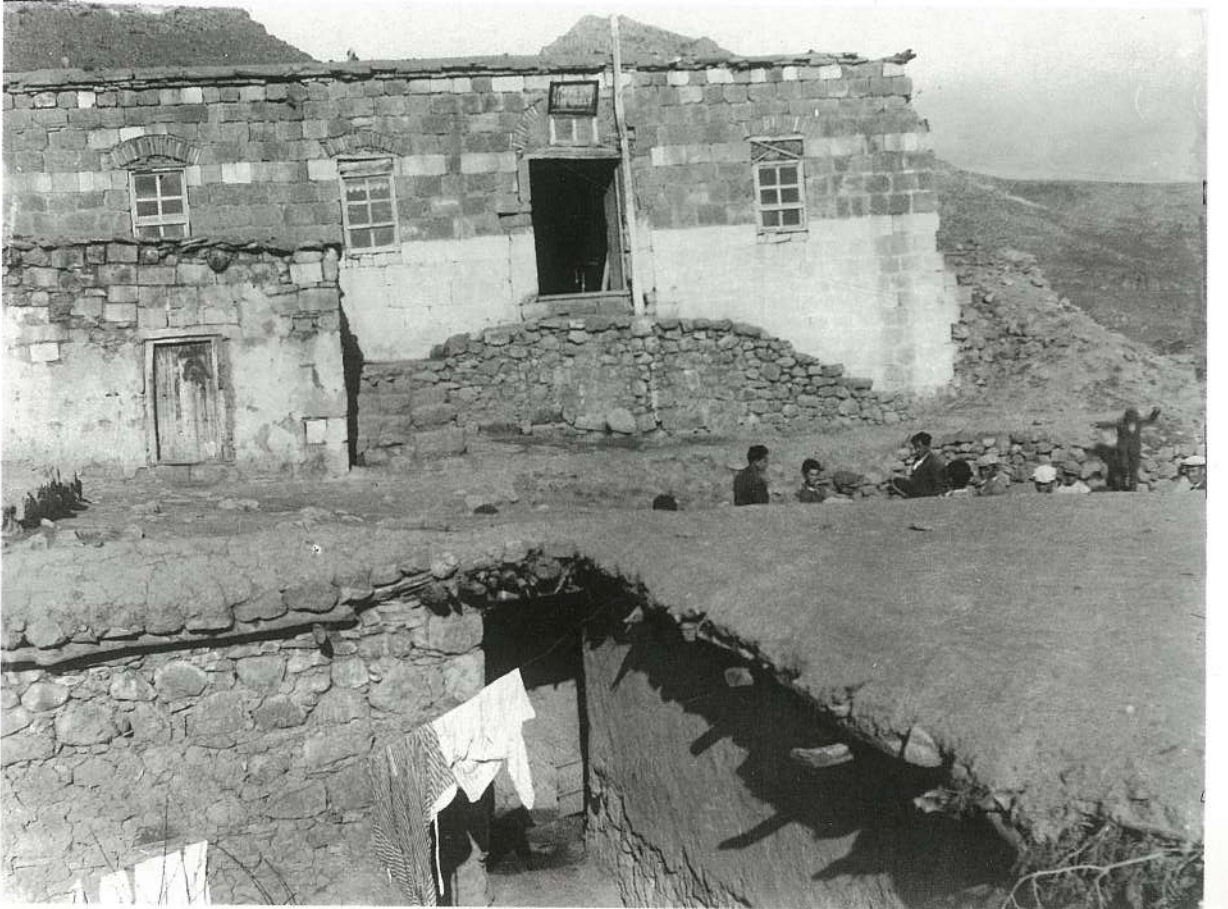
8

9

9- Muğla Kozağaç
Mahallesi İlkokulu

10- Tunceli Mazgirt'te
İlkokul

10

11- Muğla Marmaris
Bayır Köyü İlkokulu
(1936)

12- K.Maraş Elbistan
Maraba Köyü İlkokulu

11

12

13- Muğla Yazılıtaş

Köyü İlkokulu

14- Dadağı Eğitmenli

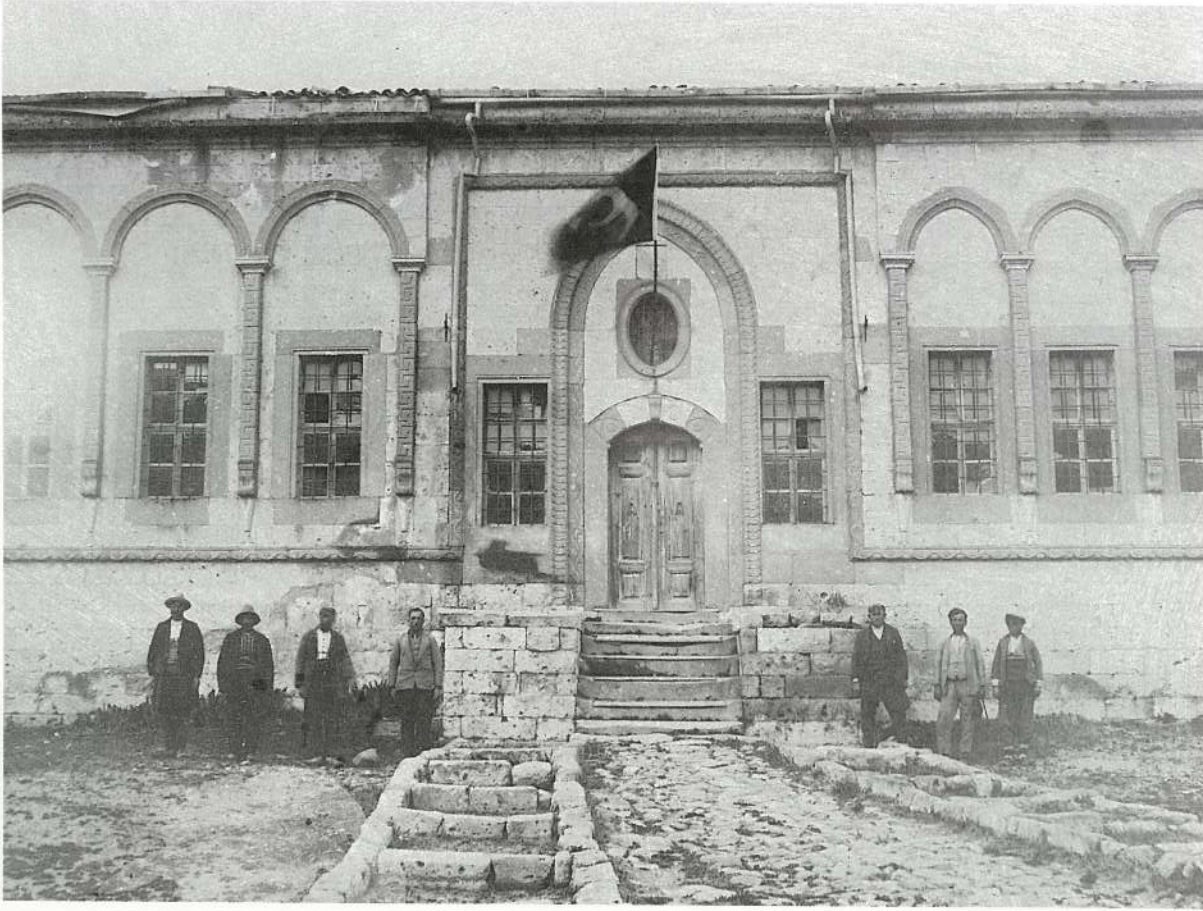
İlkokulu

13

14

15- Zile'de İlkokul

16- Uzunisa İlkokulu

15

16

21.10.1939 tarihinde Eğitmen Kursu'nu bitirip görev yerlerine gitmek üzere kurstan ayrılan eğitmenler kendi yaptıkları tahta bavullarıyla

II.

**KÖY ENSTİTÜLERİNİN TEMELİ
EĞİTMEN KURSLARI,
KÖY ÖĞRETMEN OKULLARI**

1- Eğitmen Kursu'nun

Öğretmenleri

(17.10.1936)

2,3- Eğitmen Kursu'na

gelen çavuşlar, ilk gün

ve sonrasındaki

kıyafetleriyle

1

2

3

5- Kayseri Pazarören

Eğitmen Kursu

6- İzmir Kızılcıllu

Eğitmen Kursu

5

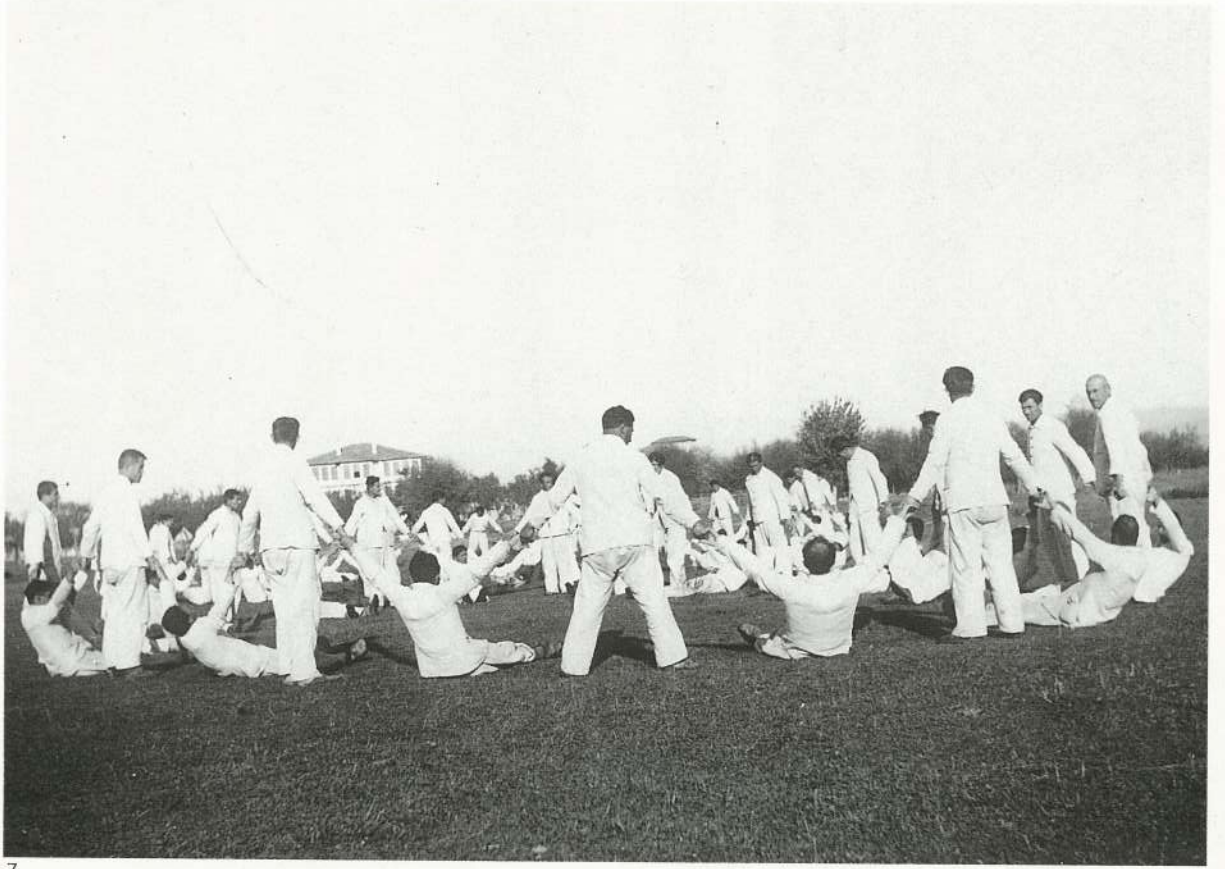
6

7, 9- Kastamonu

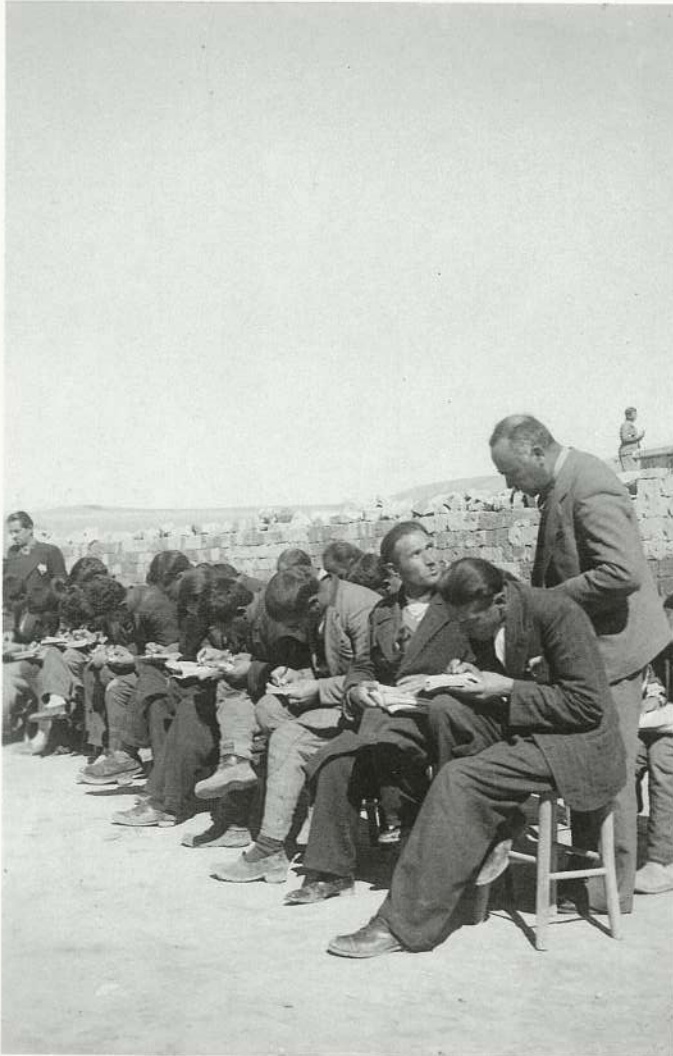
Gölköy Eğitim Kursu

8- Kayseri Pazarören

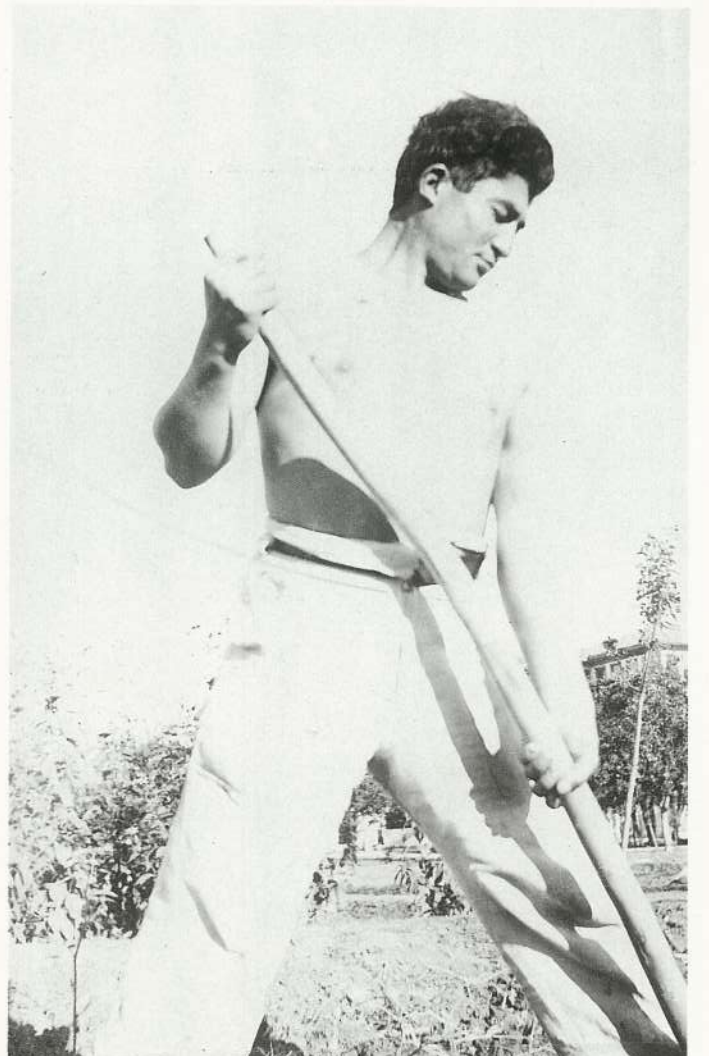
Eğitim Kursu

7

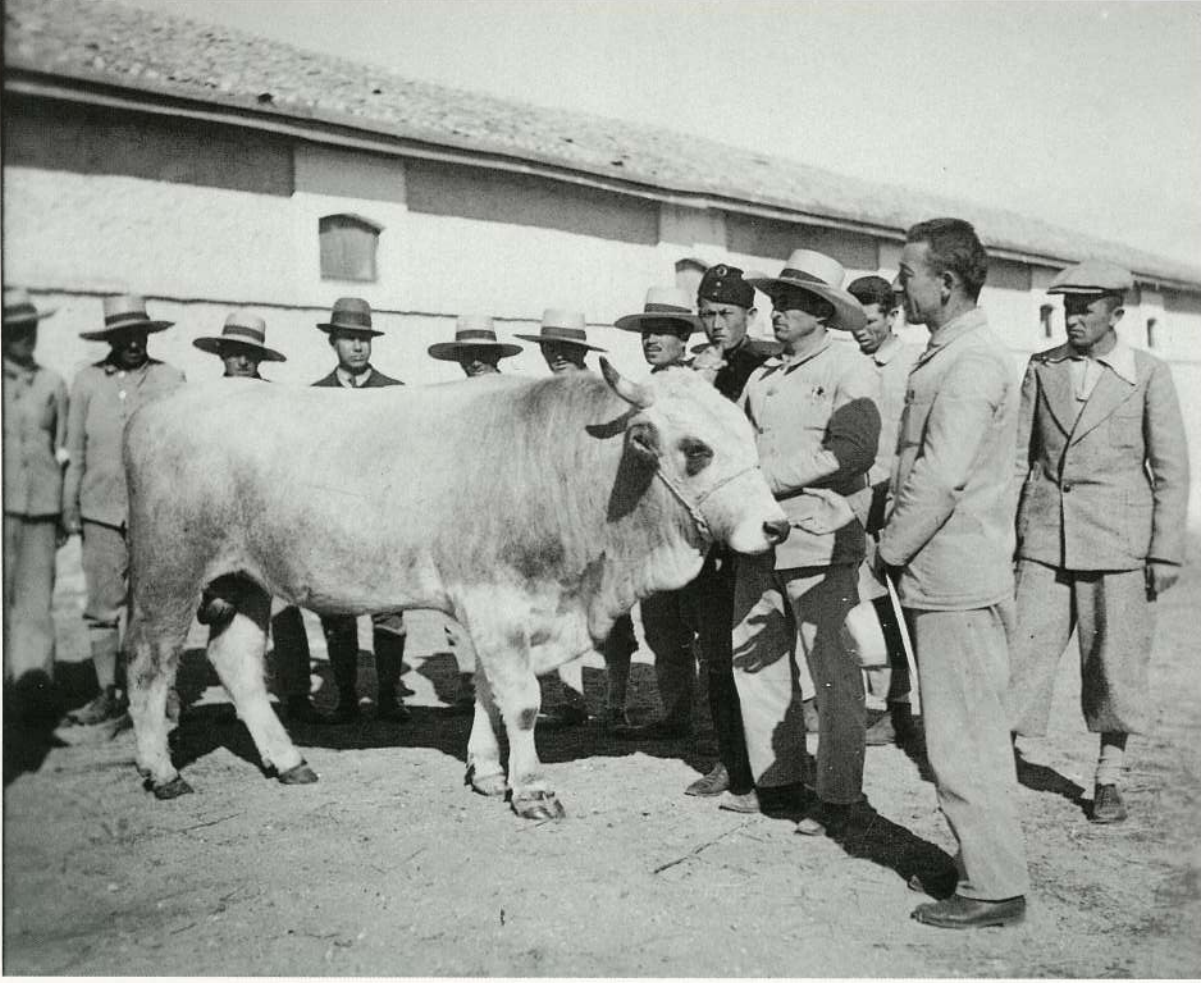

8

9

10,11,12- Eskişehir
Çifteler Eğitmen Kursu

10

11

12

13- İzmir Kızılcıllu
Köy Öğretmen
Okulu'nda kız öğren-
ciler (1937)

13

14, 15- Kepirtepe
Eğitmen Kursu'nda
ancılık ve tarım
çalışmaları

14

15

16- Edirne Kepirtepe
Köy Enstitüsü ve
Eğitmen Kursu'ndan
mezun bir eğitimci
açık havada ders
yaparken (1941)

17- Eskişehir
Mahmudiye Köy
Öğretmen Okulu

16

17

18- Antalya'da
eğitmenli okulda ders
(1939)

19- Yozgat-Çekerek
Fuadiye köyü eğitmeni,
öğrencileri ve gezici
başöğretmen (sağ
başta)
(1938-1939)

18

19

20- Erzincan Piteriç köyü eğitmeni Ali Doğan ders verirken (4 Ocak 1938)

21- Kırklareli Kızılcamüsellim köyü eğitmeni, köylüler ve öğrencilerle

22- Eğitmen karatahta
başında

23- Kastamonu

Seremettin eğitmenli
İlkokulu (4.8.1943)

22

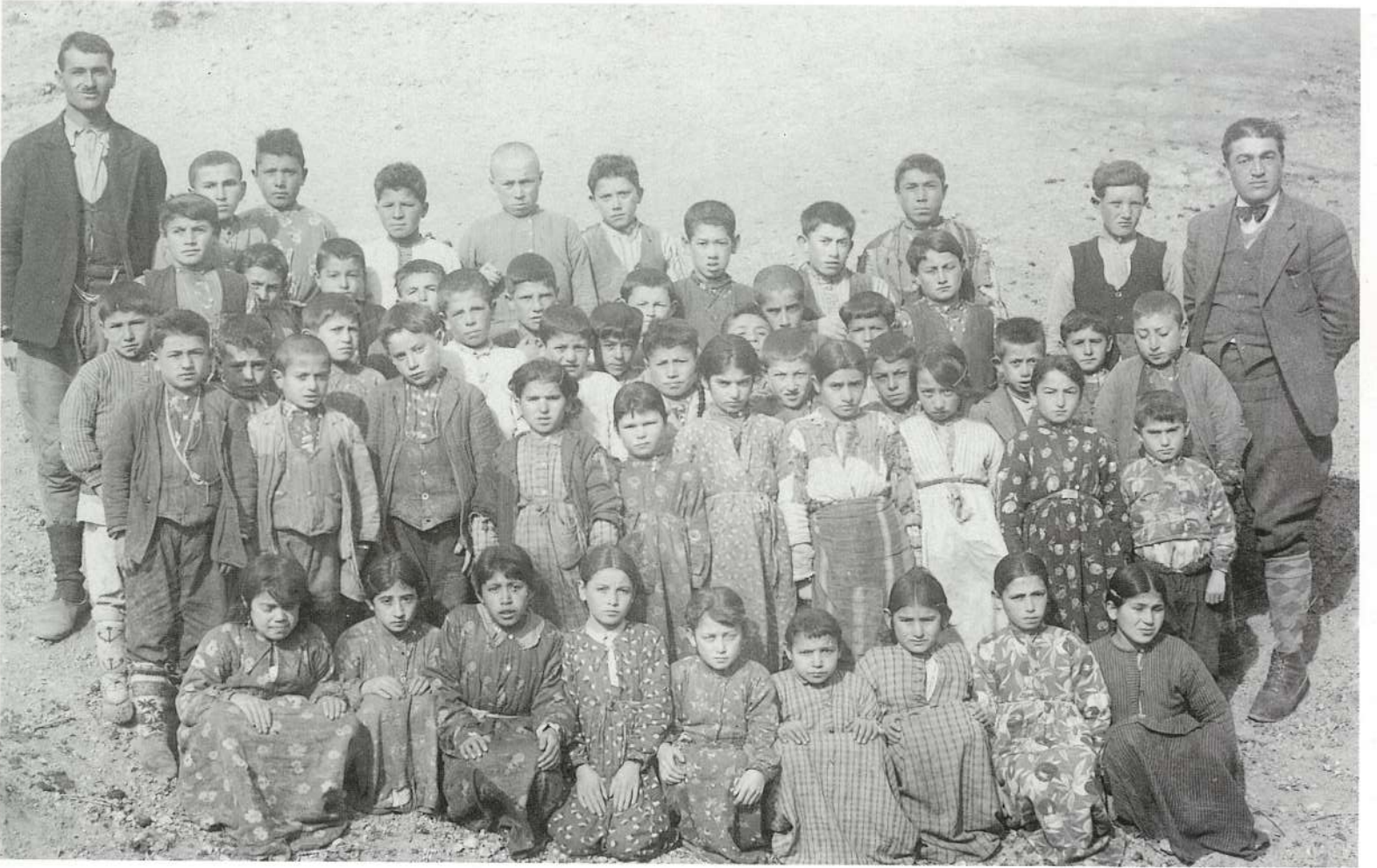
23

24- Yozgat Kolanlı köyü
eğitmeni ve öğrencileri
(1938-1939)

25- Yozgat
Küçükeyneli köyü
eğitmeni ve öğrencileri
(1938-1939)

24

25

26

21- K.Maraş
Elbistan'da bir
eğitmenli okulun
açıldığı gün öğrenciler

22- K.Maraş Elbistan
Kabağaç köyü
eğitmenli okulu

27

28

28- Yozgat İsfak'lı köyü eğitmeni, öğrencileri ve gezici başöğretmeni (1938-1939)
29- Yozgat Sarımbey köyü eğitmeni ve öğrencileri (1938-1939)

29

Samsun'a gelinceye kadar Köy Enstitülerinden üçünü gördüm. Kız ve erkek köylü çocuklarımız hem müesseselerini kuruyorlar, hem de ileride ifa edecekleri yüksek vazifeleri için hazırlanıyorlardı. Yapıcı, çare bulucu, çalışkan bir ruh bu Enstitülerin hayatına hâkim olmuştur. Bu durumu görmekten pek memnun oldum, pek ümitliyim. Türk kızlarının müstesna haysiyeti ve ciddi vazife severliği bütün mekteplerimizde olduğu gibi Köy Enstitülerinde de göze çarpmaktadır. Öğretmenler ve Enstitü müdürleri Türk köyünün geleceğini sağlam temellere istinad ettirmek için aşk ile çalışıyorlar. İktidarlı, fedakâr ve vatansever köy öğretmenleri yetiştirmek Enstitülerin mukaddes emelleridir. Şüphe yok ki Enstitü öğretmenlerine ve müdürlerine düşen vazife hepimiz için, her vatansever için imrenilecek, heves edilecek bir vazifedir. Şimdiki tutumları iyi netice alacağımız ümidini bende çok kuvvetlendirdi. Köy Enstitüleri hakkındaki bu müspet görüşlerimi vatandaşlarıma söylemekten zevk alıyorum.

Cumhurbaşkanı
İsmet İNÖNÜ

Samsun, 25.8.1942

**III.
KÖY ENSTİTÜLERİNDE
YÖNETİCİ
VE ÖĞRETMENLER**

1- Cumhurbaşkanı
İNÖNÜ ve eşi
MEVHİBE Hanım
Hasanoğlan Köy
Enstitüsü öğretmen ve
öğrencileriyle
(17 Nisan 1945)

2- M.E.Bakanı Hasan
Âli YÜCEL Gölköy
Köy Enstitüsü'nde

3

3- M.E.Bakanı Saffet
ARIKAN Çifteler Köy
Öğretmen Okulu'nda

4

4- M.E.Bakanı Hasan
Âli YÜCEL bir Köy
Enstitüsü öğrencisinden
mandolin dinliyor.

5- M.E.B. İlköğretim
Genel Müdürü
İsmail Hakkı TONGUÇ

Köy Enstitüsü
öğrencileriyle

6- Köy Enstitülerinin
kurucularından İsmail
Hakkı TONGUÇ

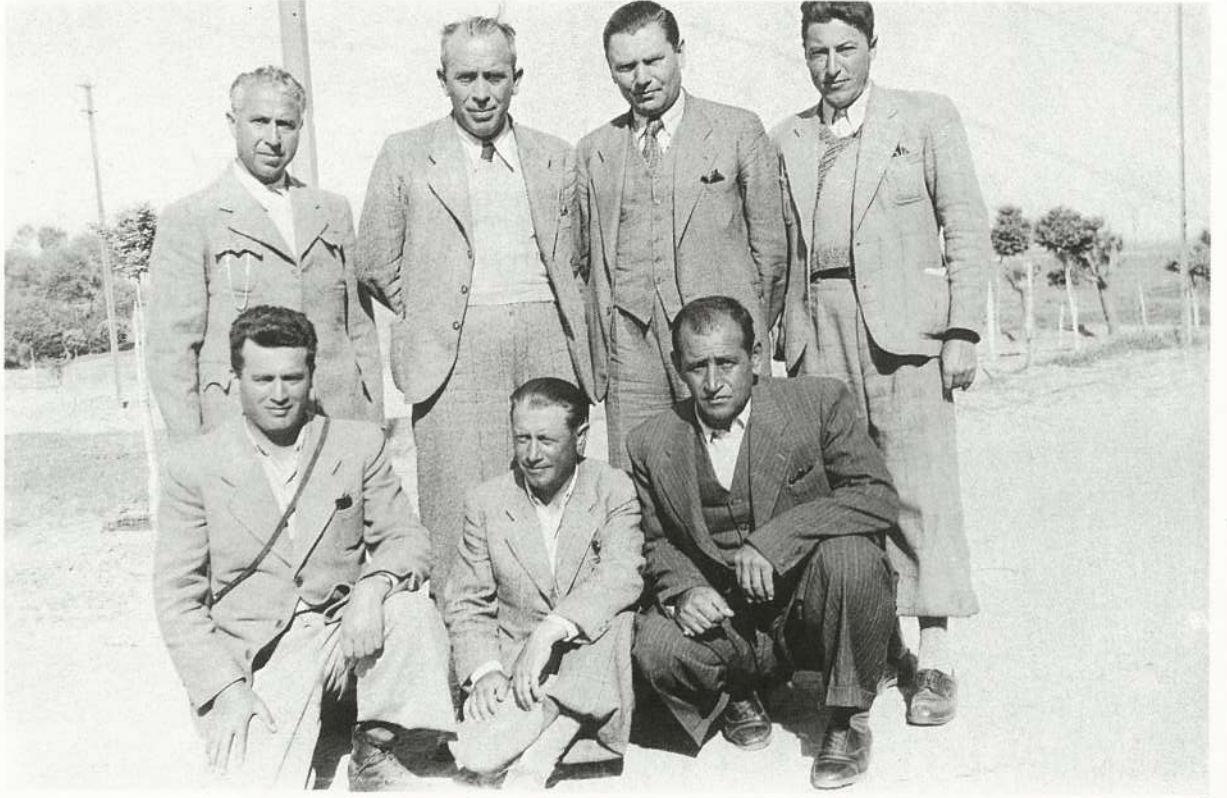

5

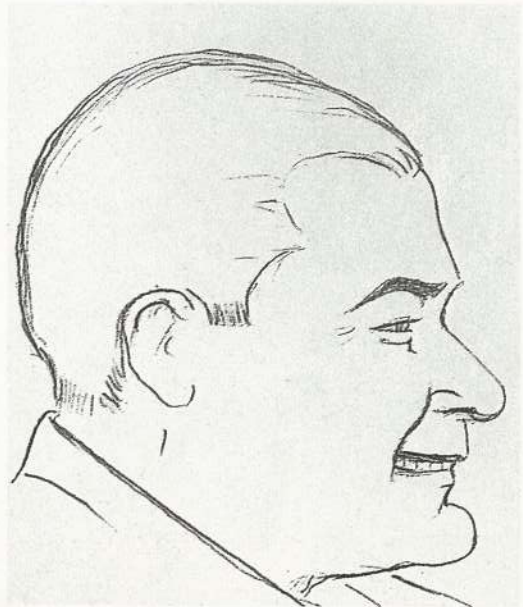
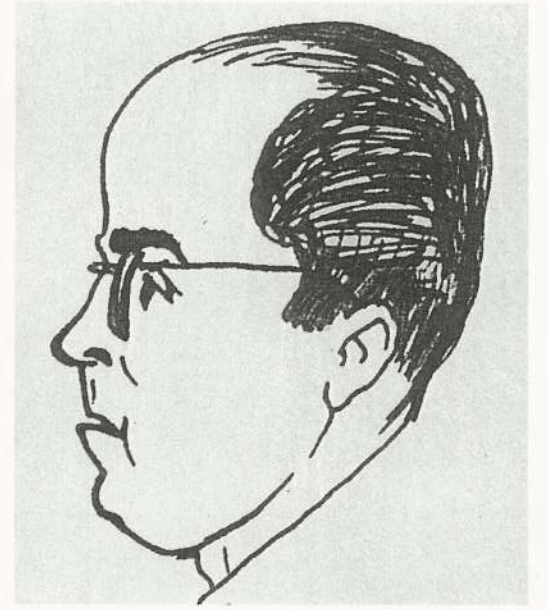

6

7, 8- İlköğretim Genel
Müdürü İsmail Hakkı
TONGUÇ Köy
Enstitüsü müdür ve
öğretmenleriyle
9, 10, 11, 12-
Hasanoğlan Yüksek
Köy Enstitüsü öğret-
men ve
konferansçılarından
dördü öğrencileri
Turgut Kavraal'ın
çizgileriyle (1946-47)

(9. Doç.Dr. Halil
DEMİRCİOĞLU, 10.
Sabahattin
EYUBOĞLU, 11. Prof.
Dr. Hüseyin Avni
GÖKTÜRK, 12,
Prof.Dr. Ömer Lütfi
BARKAN)

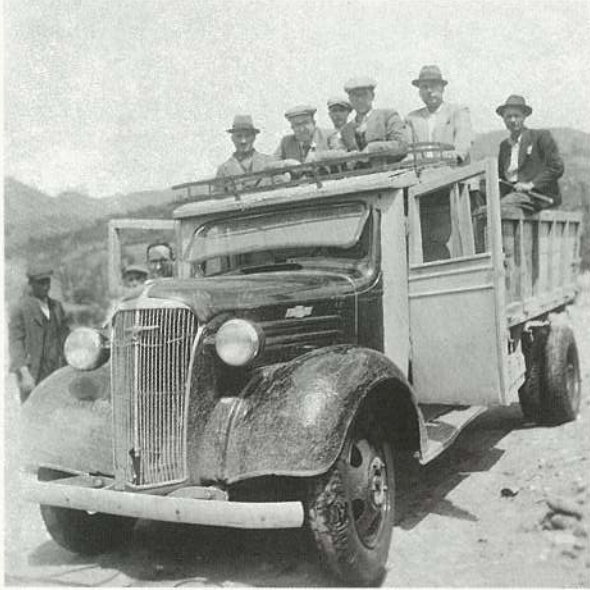
13- Köy Enstitüsü
Müdürlerinden
Hürrem ARMAN ve
Ali Doğan TORAN

14- Köy Enstitüsü
yönetici ve öğretmen-
leri okul yolunda

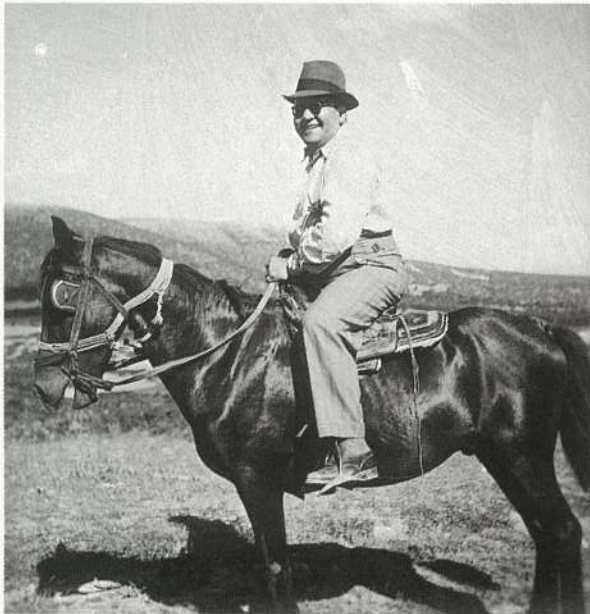
15- Köy Enstitüsü
Müdürü

Osman YALÇIN

16- Konya İvriz Köy
Enstitüsü'nde ilk
öğretmen ailesi

14

15

16

Samsun Lâdik Akpınar Köy Enstitüsü'nde öğrenciler

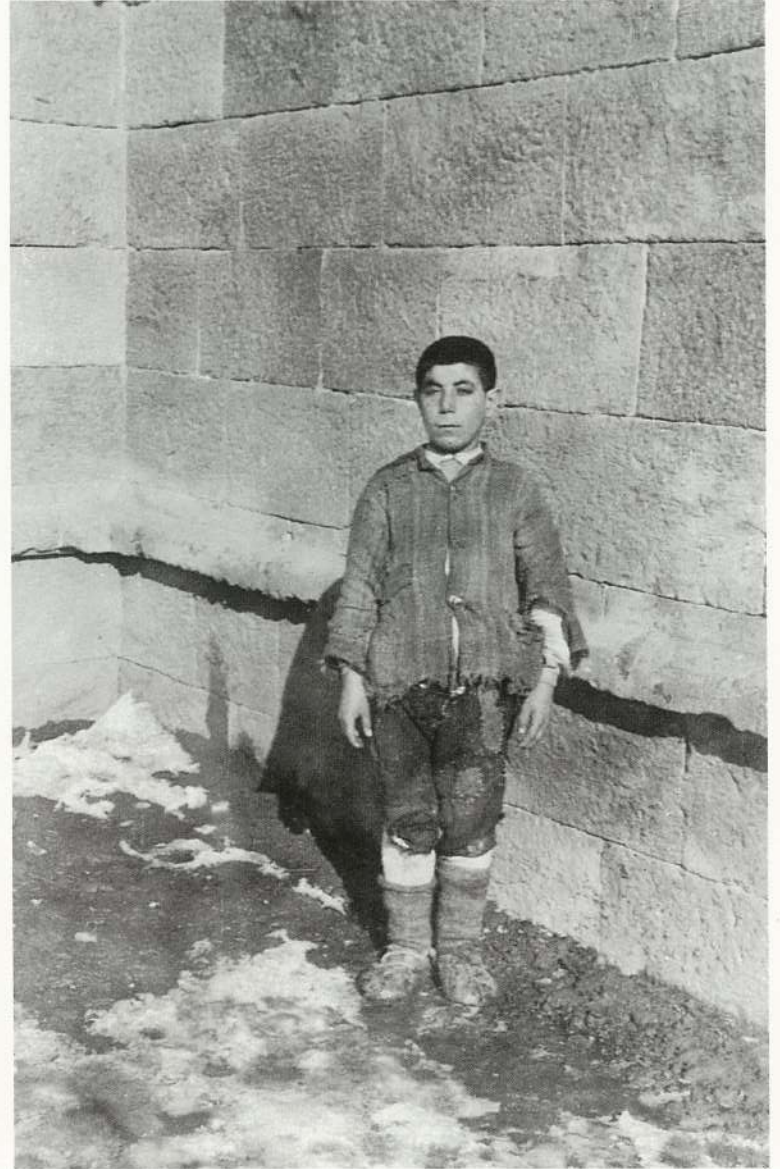
**IV.
KÖY ENSTİTÜLERİNDE
ÖĞRENCİLER**

1- Kastamonu Gölköy
Enstitüsü'ne okumak
için gelen üç kız
öğrenci (4.10.1940)

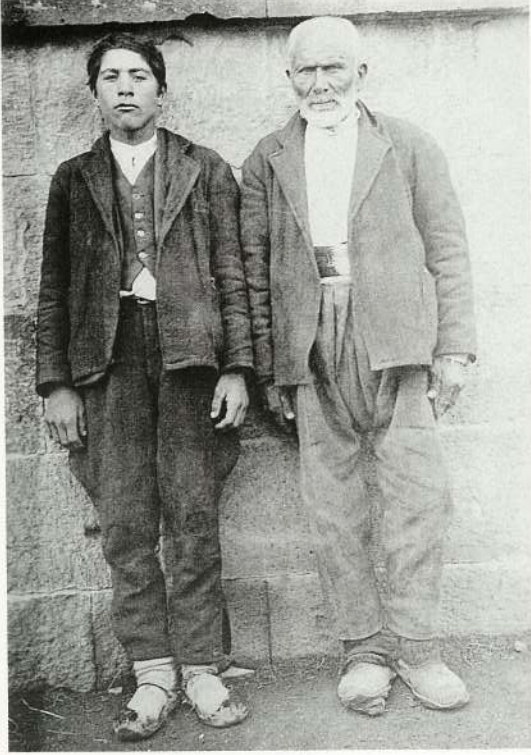
2- Sakarya Arifiye Köy
Enstitüsü'ne okumaya
böyle geldiler.

3- Kars Cılavuz Köy
Enstitüsü'ne kabul
edilen bir öğrenci
(1941)

2

3

4

5

4, 5- Öğrenciler ve velileri

6- Balıkesir Savaştepe Köy Enstitüsü'nde ilk gün

7- Köy Enstitülerine okumak üzere teslim edilen öğrenciler ve velileri

8- Adana Düziçi Köy Enstitüsü için Ulukışla köylerinden seçilen kız öğrenciler

6

7

8

9- Düziçi Köy

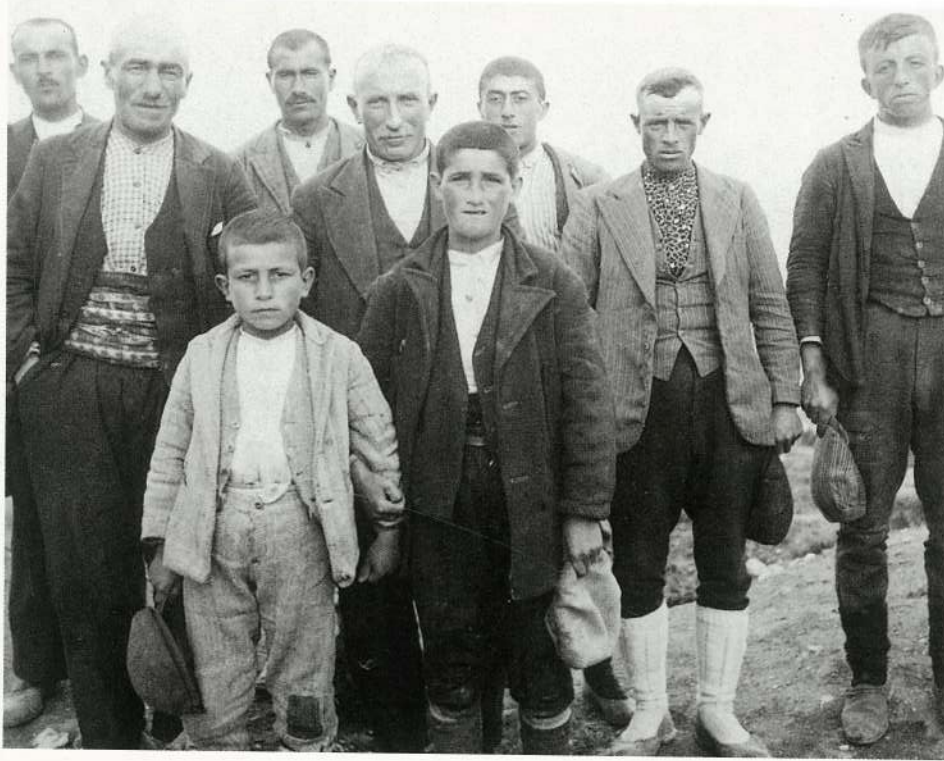
Enstitüsü'nde okutul-
mak üzere Ulukışla
köylerinden seçilen
diğer kız öğrenciler
10- Kars Cılavuz Köy
Enstitüsü'ne
kaydedilen öğrenciler

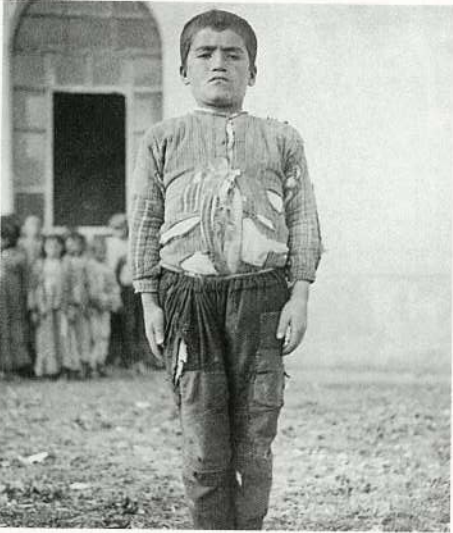
9

10

11,12,13,14,15- Köy
Enstitülerine okumak
için böyle geldiler...

12

13

14

15

16,17,18,19,20- Köy
Enstitülerinde ilk gün
(16. Pazarören Köy
Enstitüsü)

16

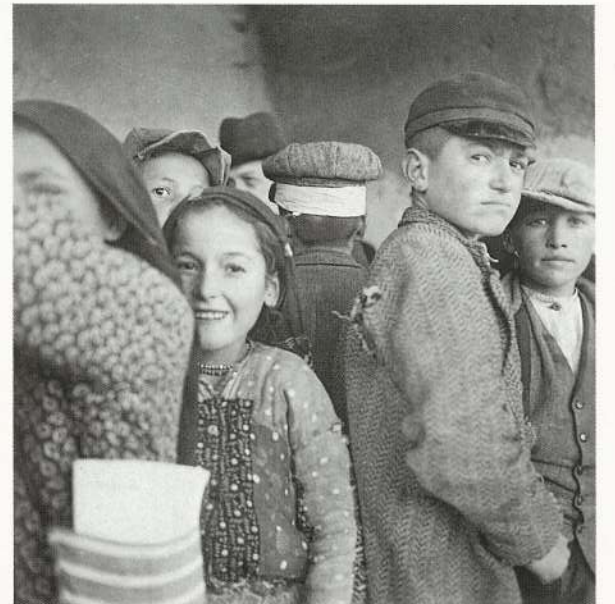
17

18

19

20

21

21- Çocuklarını Köy Enstitülerine öğretmen yetiştirilmek üzere teslim eden analar, babalar, bir öğretmenle (Düziçi Köy Enstitüsü)

22- Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü'ne çocuklarını getiren köylüler

22

23, 24, 25-

Köy Enstitülerinde kız

öğrenciler (24. Düziçi

Köy Enstitüsü, 25.

Gölköy Köy Enstitüsü)

23

24

25

26

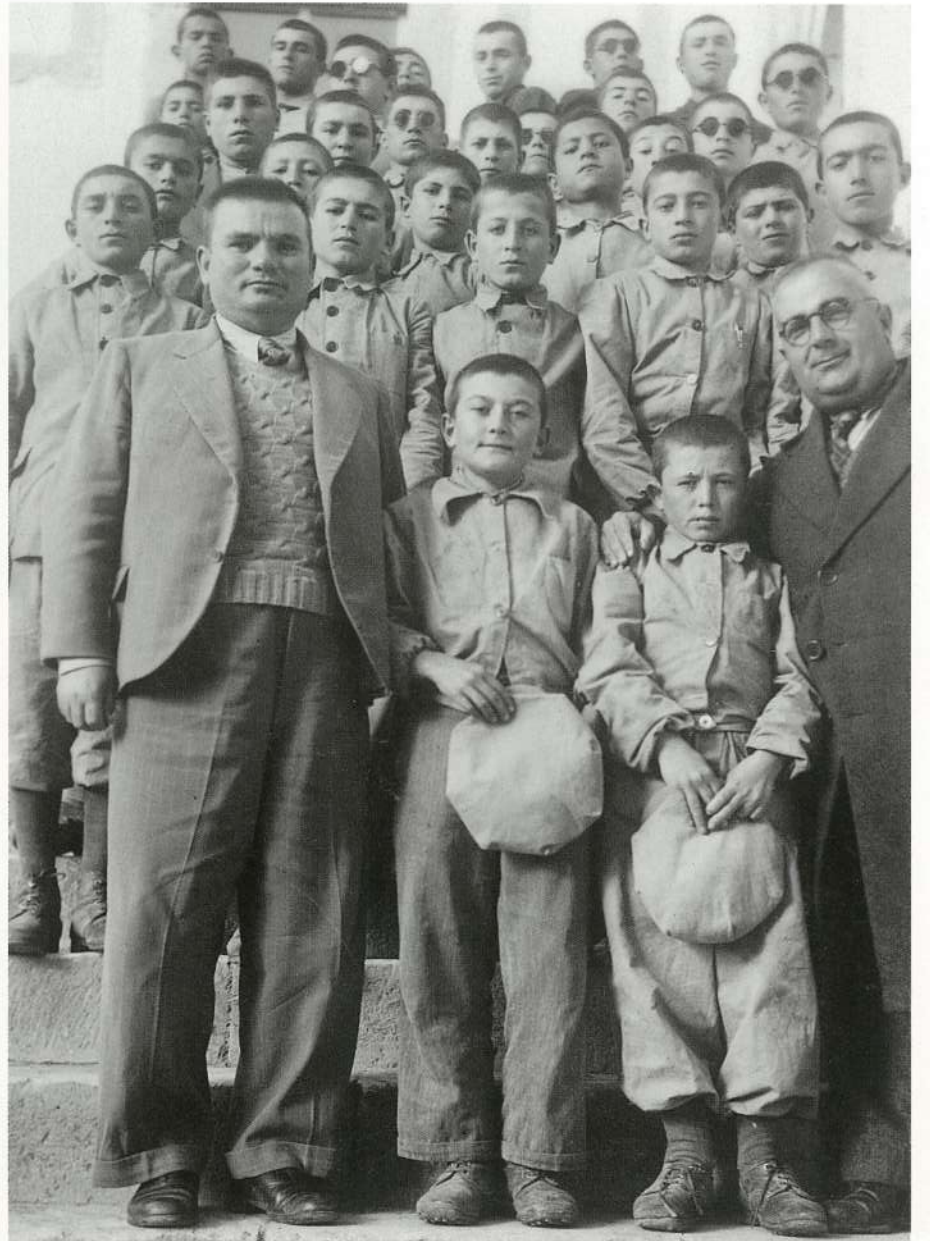
26,27,28,29- Köy
Enstitülerinde kız ve
erkek öğrenciler (26.
Düziçi Köy Enstitüsü,
29. Akpınar Köy
Enstitüsü)

27

28

29

30, 31- Köy

Enstitülerinde karma
öğretim yapılıyor, kız
erkek öğrenci bir
arada öğrenim
görüyorlardı.

30

31

32

32- Aydın Ortaklar
Köy Enstitüsü erkek
öğrencileri (1944)

33- Öğretmen adayı
kız öğrenciler

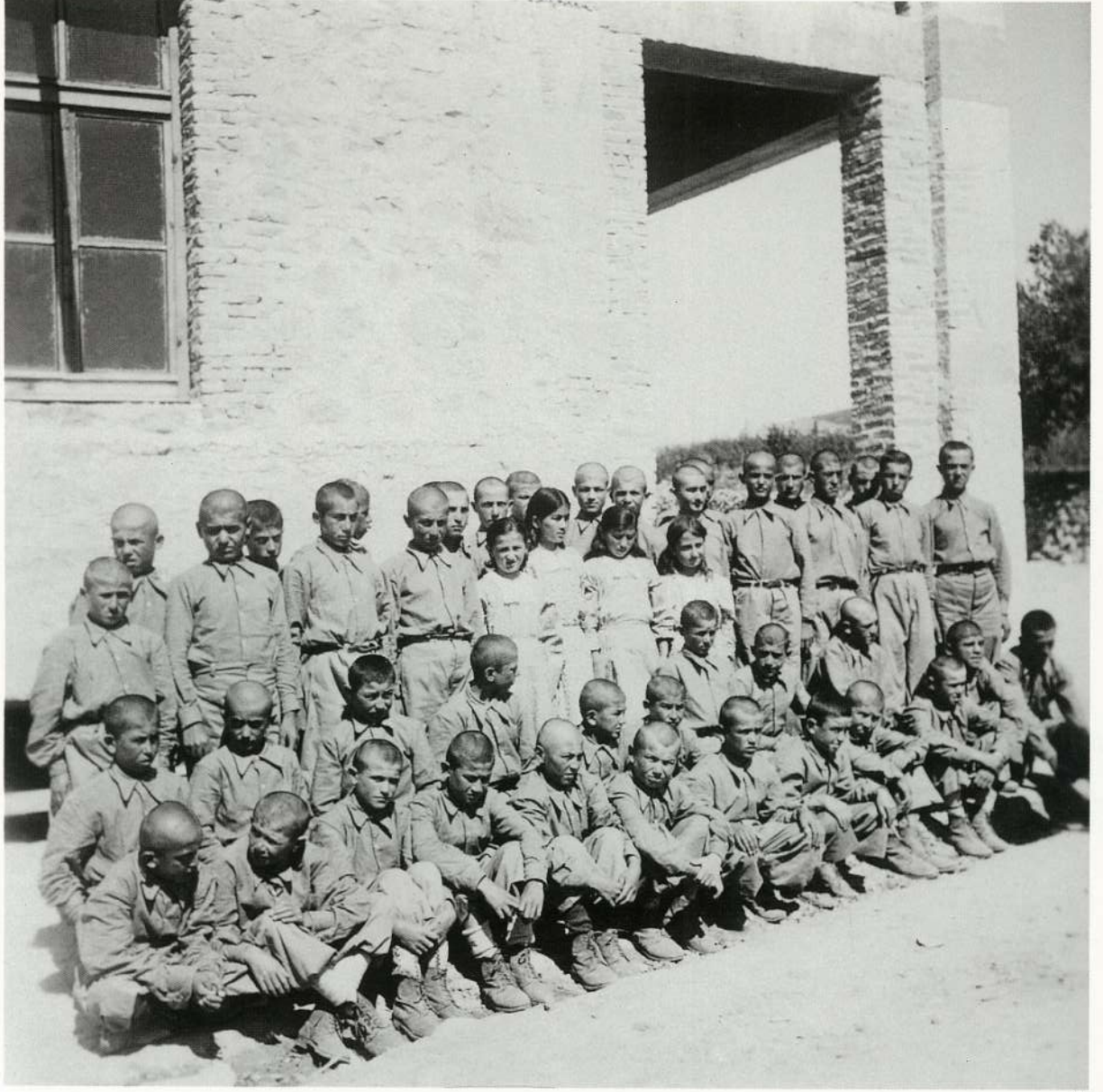
34- Düziçi Köy
Enstitüsü'nde erkek
öğrenciler

33

34

35, 36, 37- Köy
Enstitülerinde kız ve
erkek öğrenciler

35

36

37

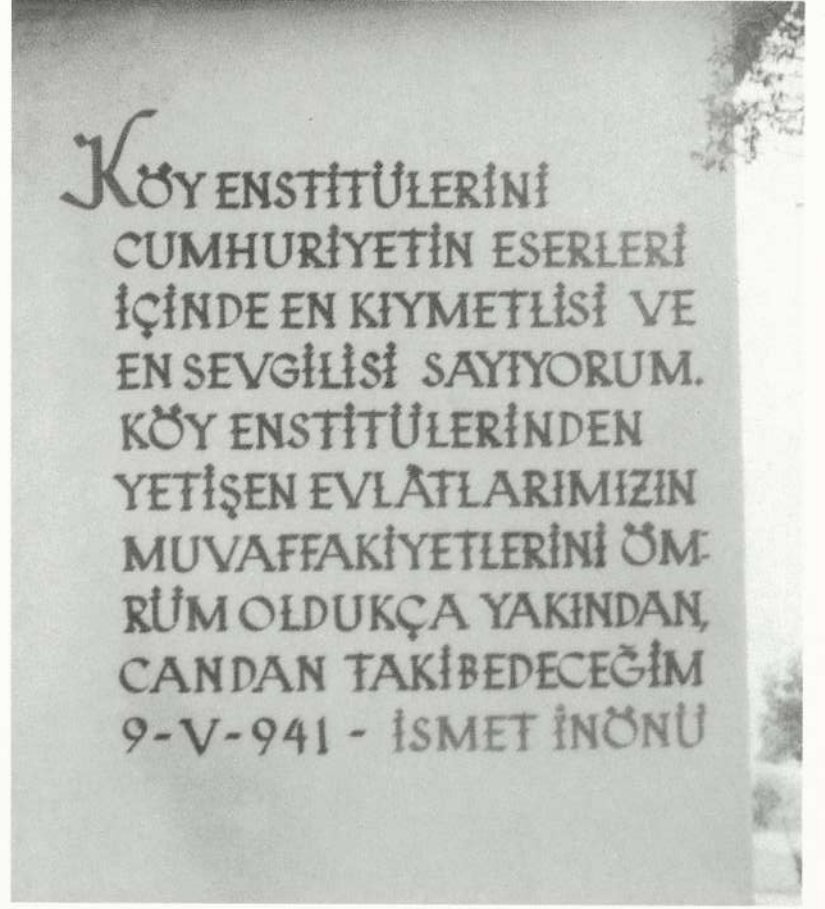
38,39- Edirne
Kepirtepe Köy
Enstitüsü kız öğrenci-
leri 23 Nisan Ulusal
Egemenlik ve Çocuk
Bayramı'nda Bedir
köyünde köylülerle
şarkı söylerken ve
yemek yerken

38

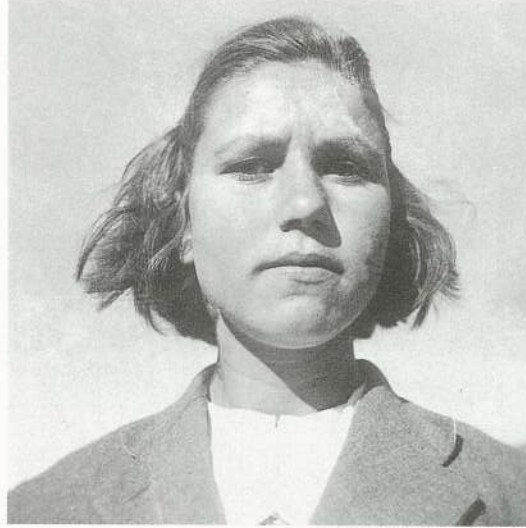

39

40- Balıkesir
Savaştepe Köy
Enstitüsü'nün
duvarında
Cumhurbaşkanı İsmet
İNÖNÜ'nün sözü
41,42,43,44- Köy
Enstitüleri öğrenci-
lerinden portreler

40

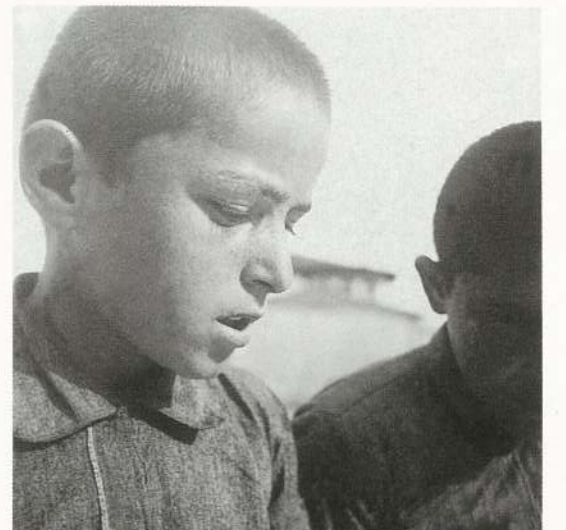
41

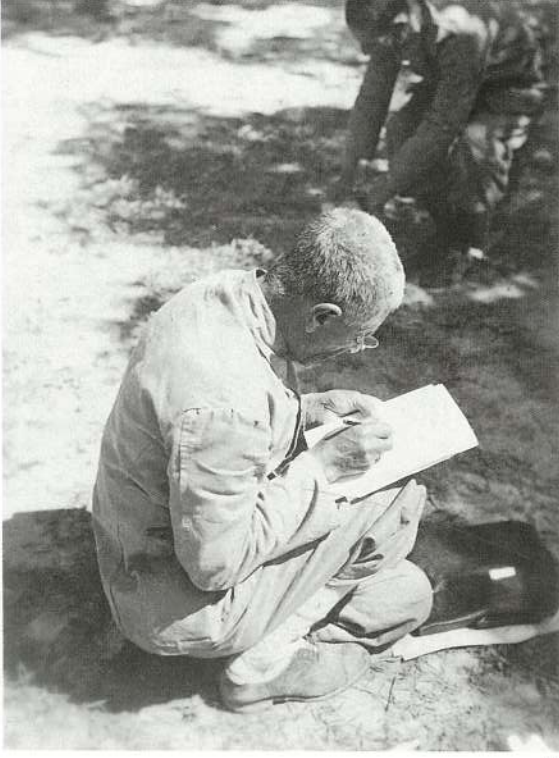
42

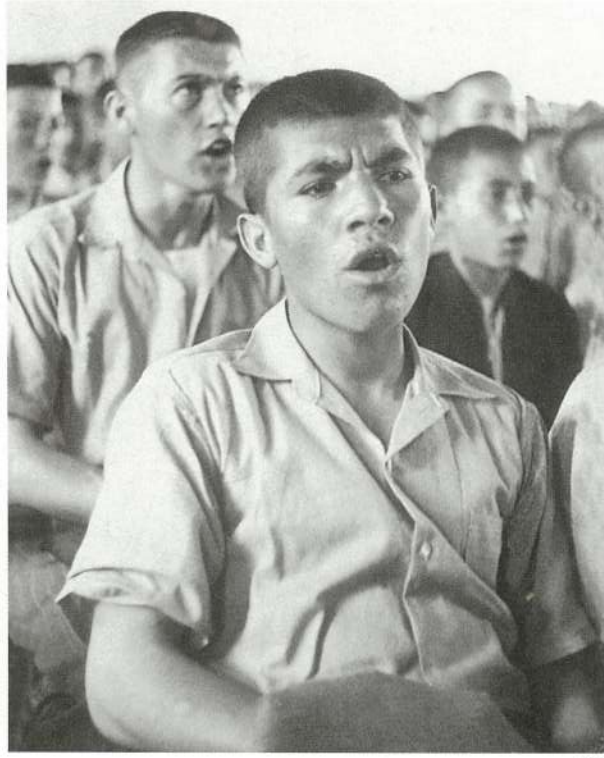
43

44

45

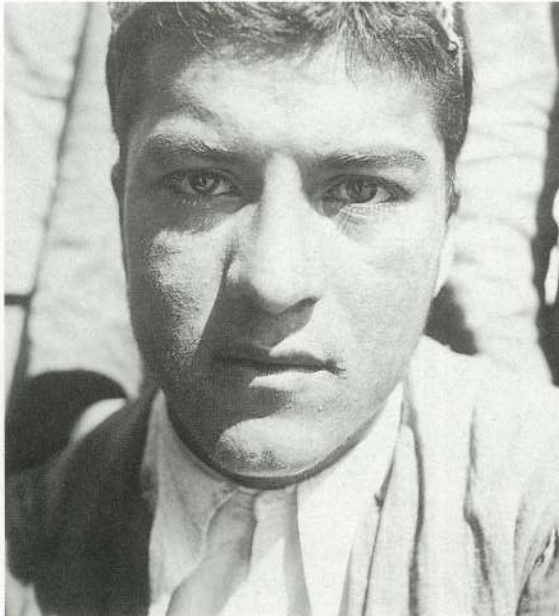
46

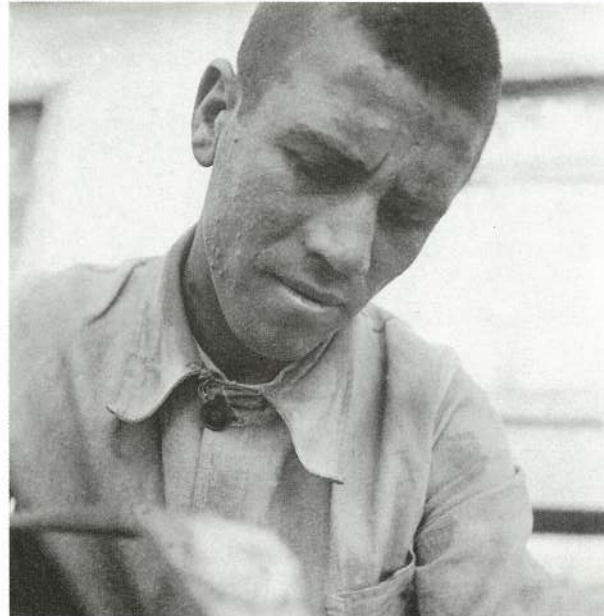
47

48

49

50

45, 46, 47, 48, 49, 50-
*Köy Enstitülerinin
vatansever, inaçlı,
öğrencilerinden bir
grup*

51

51,52,53- Köy
Enstitülerinde kız ve
erkek öğrenciler
(51. Pazarören Köy
Enstitüsü 1943)

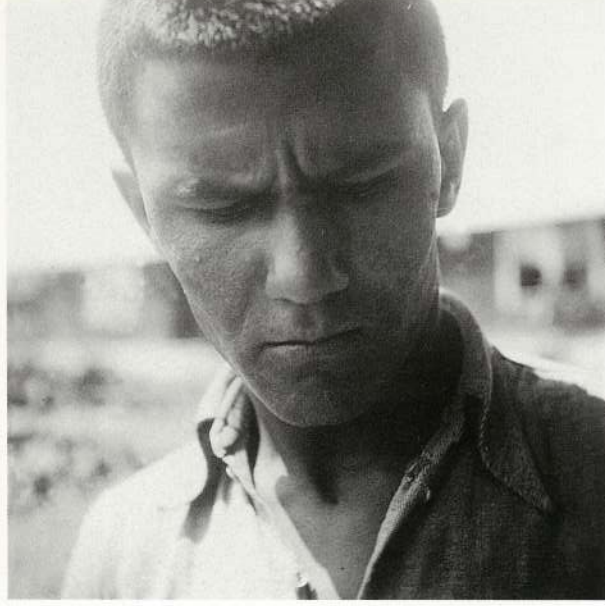
52

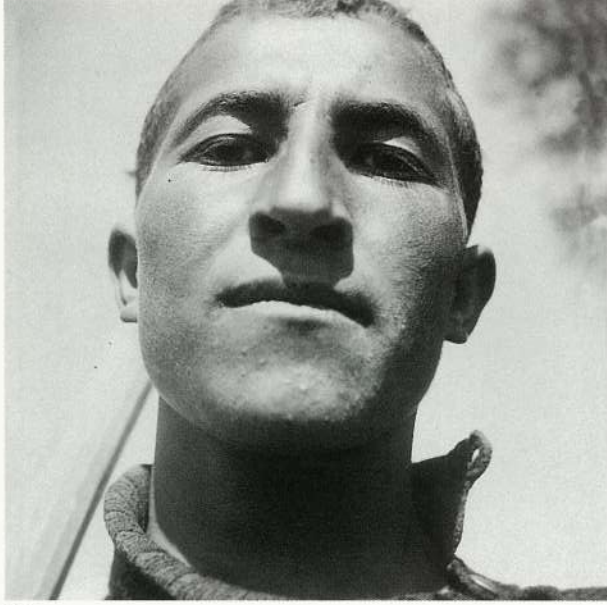
53

54

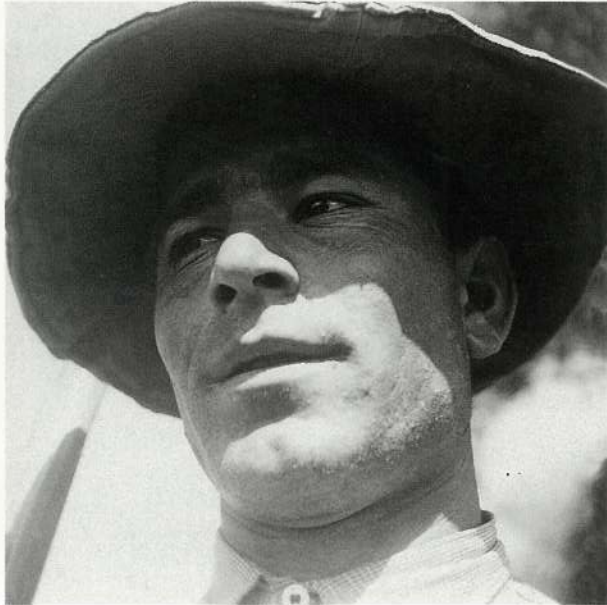
55

56

57

58

59

54,55,56,57,58,59-
Öğretmen adayı kız
ve erkek öğrenciler

x

V.

**KÖY ENSTİTÜLERİNDE
İNŞAAT İŞLERİ**

*Köy Enstitülerinde
erkek öğrenciler
marangozluk, demirci-
lik, yapı dallarından
birini seçip
ustalaşıyorlardı.*

- 1- İnşaat planı üzerine
çalışma (Kepirtepe
Köy Enstitüsü)*
- 2- Yol projesi hazırlığı*
- 3- Temel kazısı
(Kepirtepe Köy
Enstitüsü)*

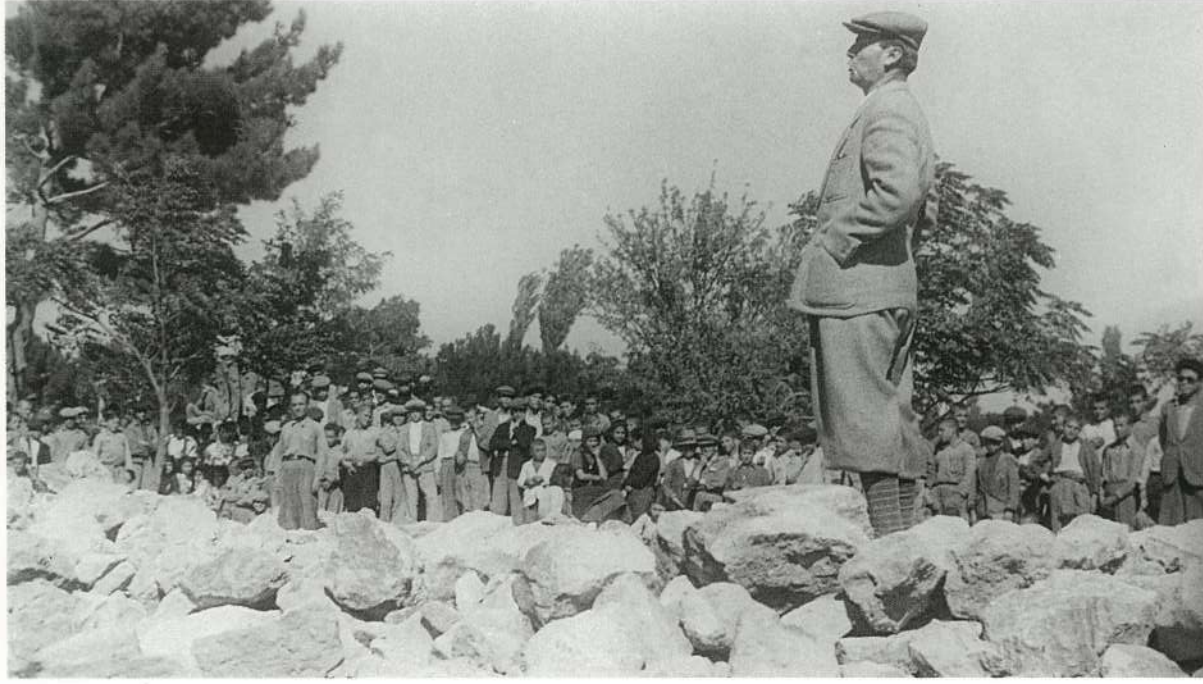
2

3

Köy Enstitüleri mimarlar arasında proje yarışması açılarak yapıldı. Bazı Köy Enstitülerinin proje mimarları şunlardır:

Aksu:
Y. Mimar Asım MUTLU,
Gönen:
Y. Mimar Celal BİÇER,
Kepirtepe:
Y. Mimar Emin ONAT,
Leman TOMSUN,
Çifteler:
Y. Mimar Emin ONAT,
Leman TOMSUN,
Gölköy:
Y. Mimar Asım MUTLU,
Pazarören:
Y. Mimar
Ahsen YAPANAR,
Düziçi:
Y. Mimar Recai AKÇAY,
Akpınar:
Y. Mimar Leyla A.
TURGUT
Beşikdüzü:
Y. Mimar
Ahsen YAPANAR,
Savaştepe:
Y. Mimar Tahir TUĞ

4- Yatakhane bina yerinin tesfiye ve temel kazısı çalışması (Düziçi Köy Enstitüsü)

5- Md. Hamdi AKMAN Ortaklar Köy Enstitüsü temelini atıyor (1944)
6- Binalar yapılıncaya kadar çadırlarda yatıldı, ders yapıldı.

7- Çadırılı Köy

Enstitüsü

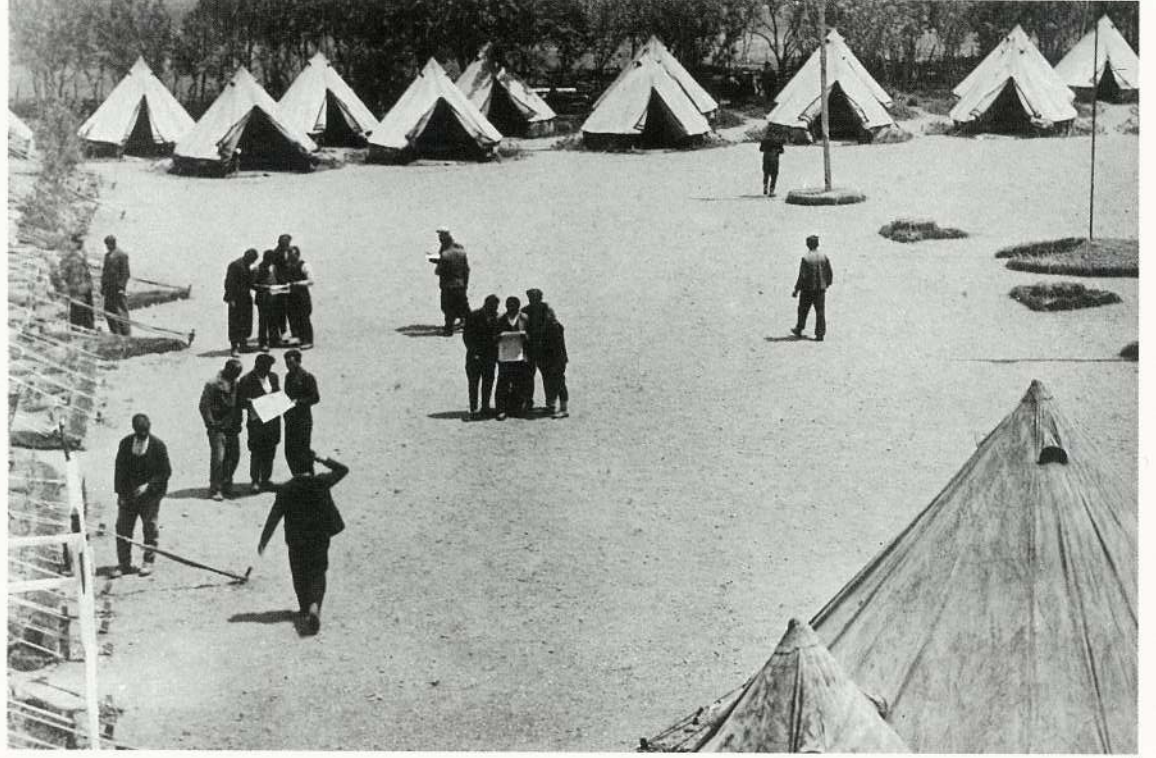
8,9- Dağlarda taşlar

kınıyor, elden ele

okula taşınyordu

(Pazarören Köy

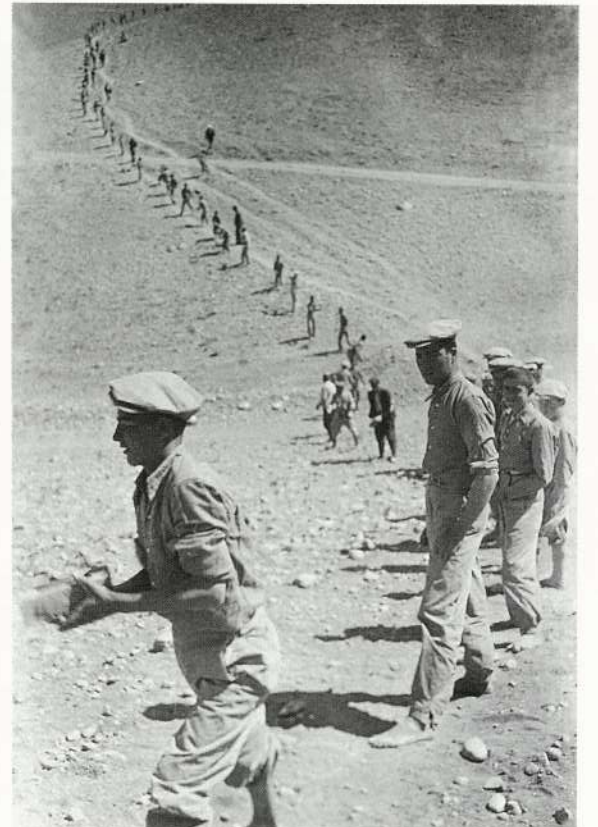
Enstitüsü).

7

8

9

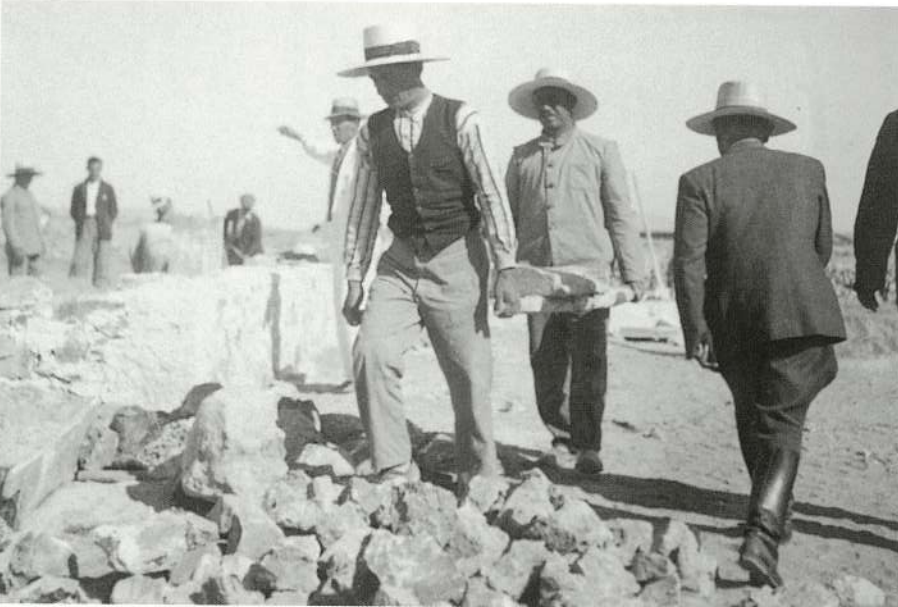

10

10,11,12- İnşaat malzemeleri neşe içinde taşınıyordu. Çadırlardan kurtulacak, binaları olacaktı.

11

12

13,14,15- Kastamonu
Gölköy Köy Enstitüsü
binalarının yapımı için
tuğla üretilmesi

13

14

15

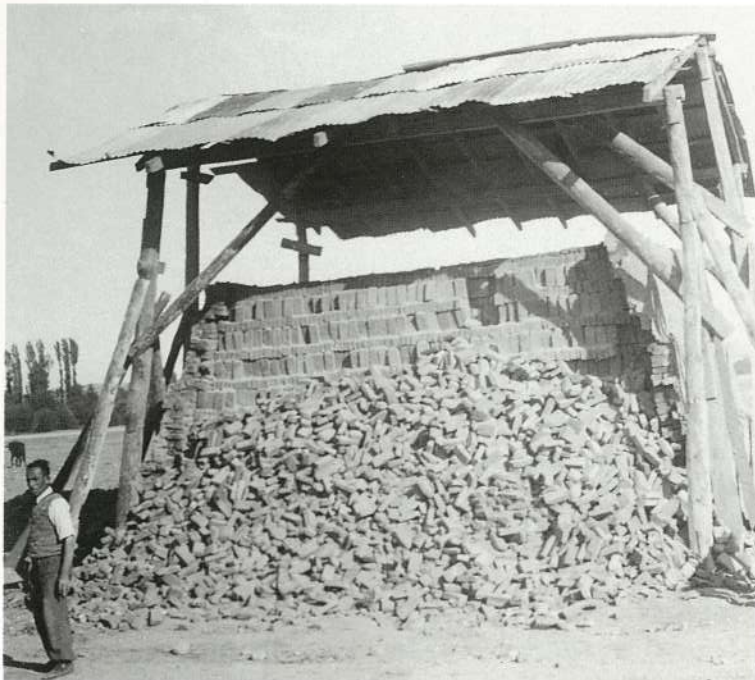
16- Tuğlaların
yapıldıktan sonra trenle
nakledilmesi
(Hasanoğlan Köy
Enstitüsü)

17- Eskişehir Çifteler
Köy Enstitüsü öğrencileri
tuğla harmanında
18- Gölköy Köy
Enstitüsü'nde tuğla
ocağı

16

17

18

19- Gölköy Köy

Enstitüsü inşaatında

Öğrenciler ve usta

Öğreticiler

(1940-1941)

20- İlk binalar tamam-

lanmak üzeredir.

19

20

21,22,23- Kireç eri-
tilmesi ve harç yapılması

21

22

23

24- Hasanoğlan Köy
Enstitüsü inŐaati için
kereste taşıyan öğren-
ciler

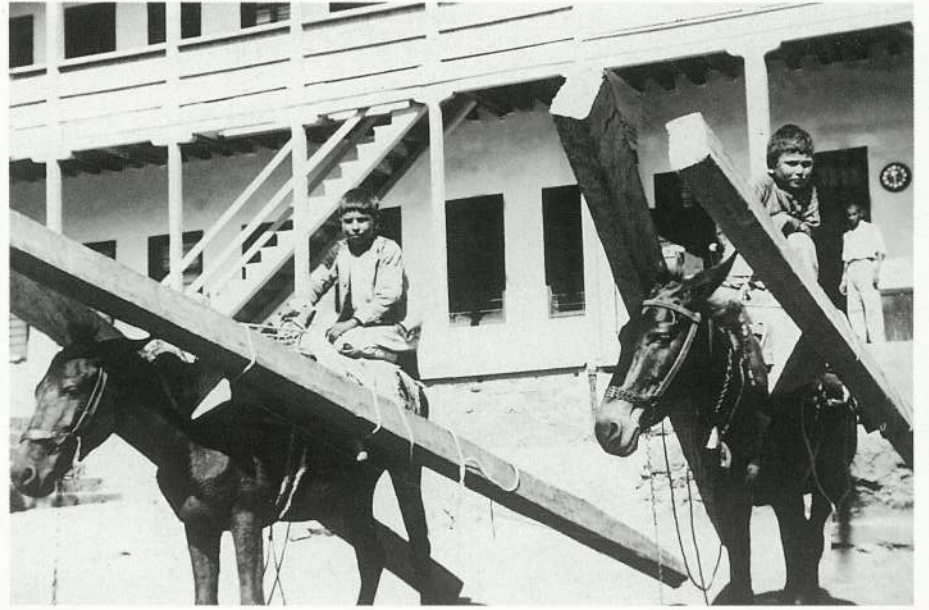
25, 26- Düziçi Köy
Enstitüsü inŐaati için
kereste taŐınması

24

25

26

27- Çetin kış şartlarında
Hasanoğlan Köy
Enstitüsü'nde çatı inşaatı
devam ediyor.

28, 29- Marangoz
öğrenciler

27

28

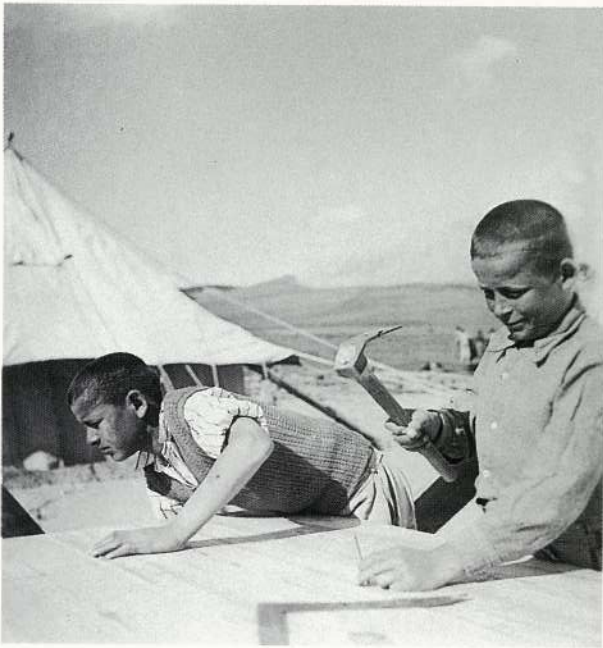

29

30,31,32,33-
Marangozlar iş
başında

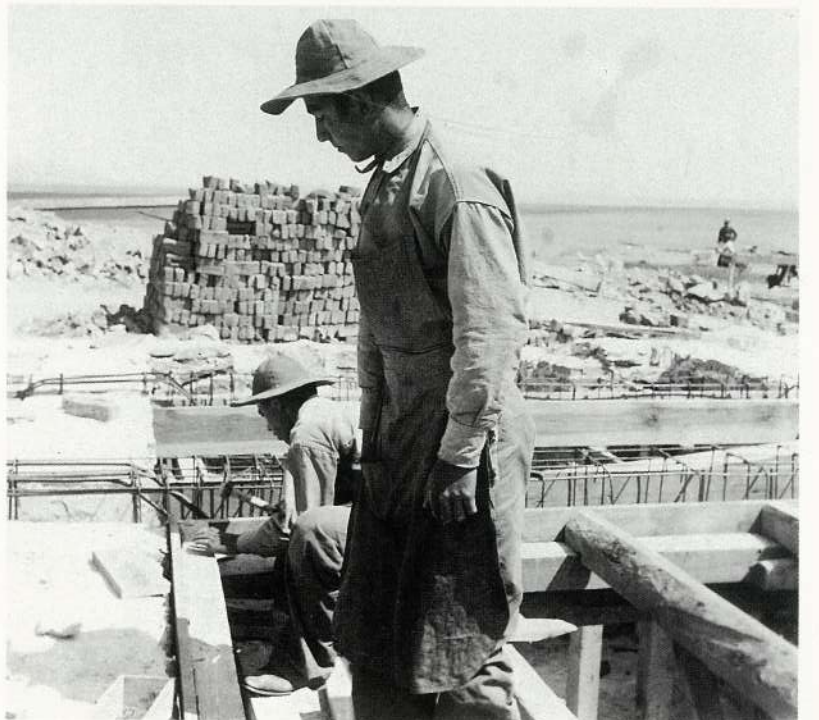
30

31

32

33

34- Sivas Yıldızeli Köy Enstitüsü inşaatı

35- İvriz Köy Enstitüsü inşaatında Düziçi Köy Enstitüsü öğrencileri

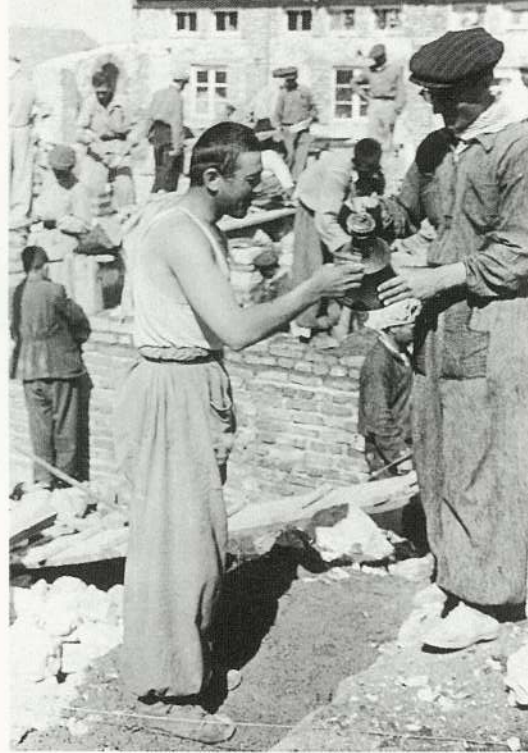
36- Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü binalarının inşaatı (1944)

37- Çatı inşaatında çalışan öğrenciler

34

35

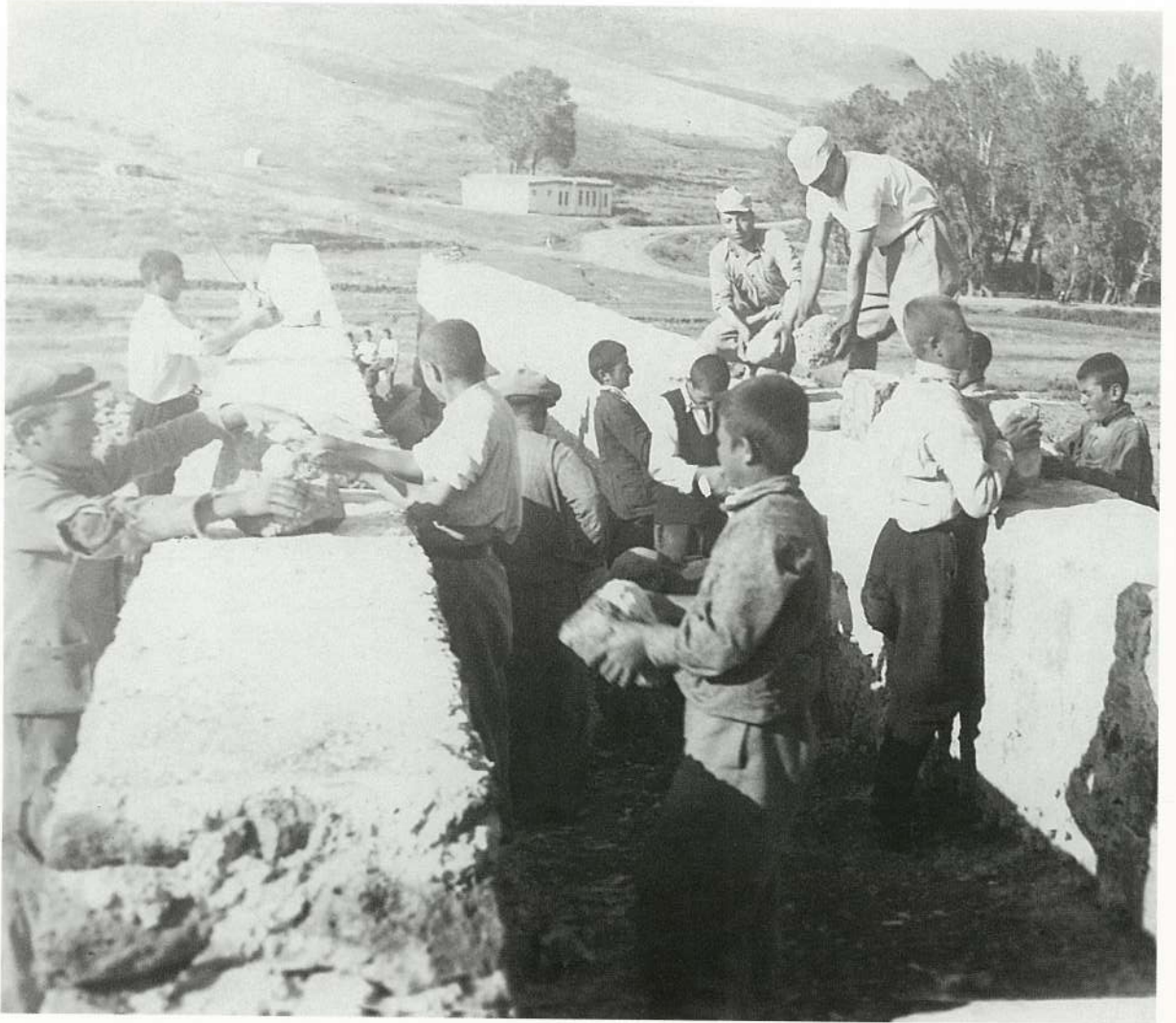
36

37

38,39,40-

*Duvarlar dönemin en
ileri teknolojisiyle
örülüyor.*

38

39

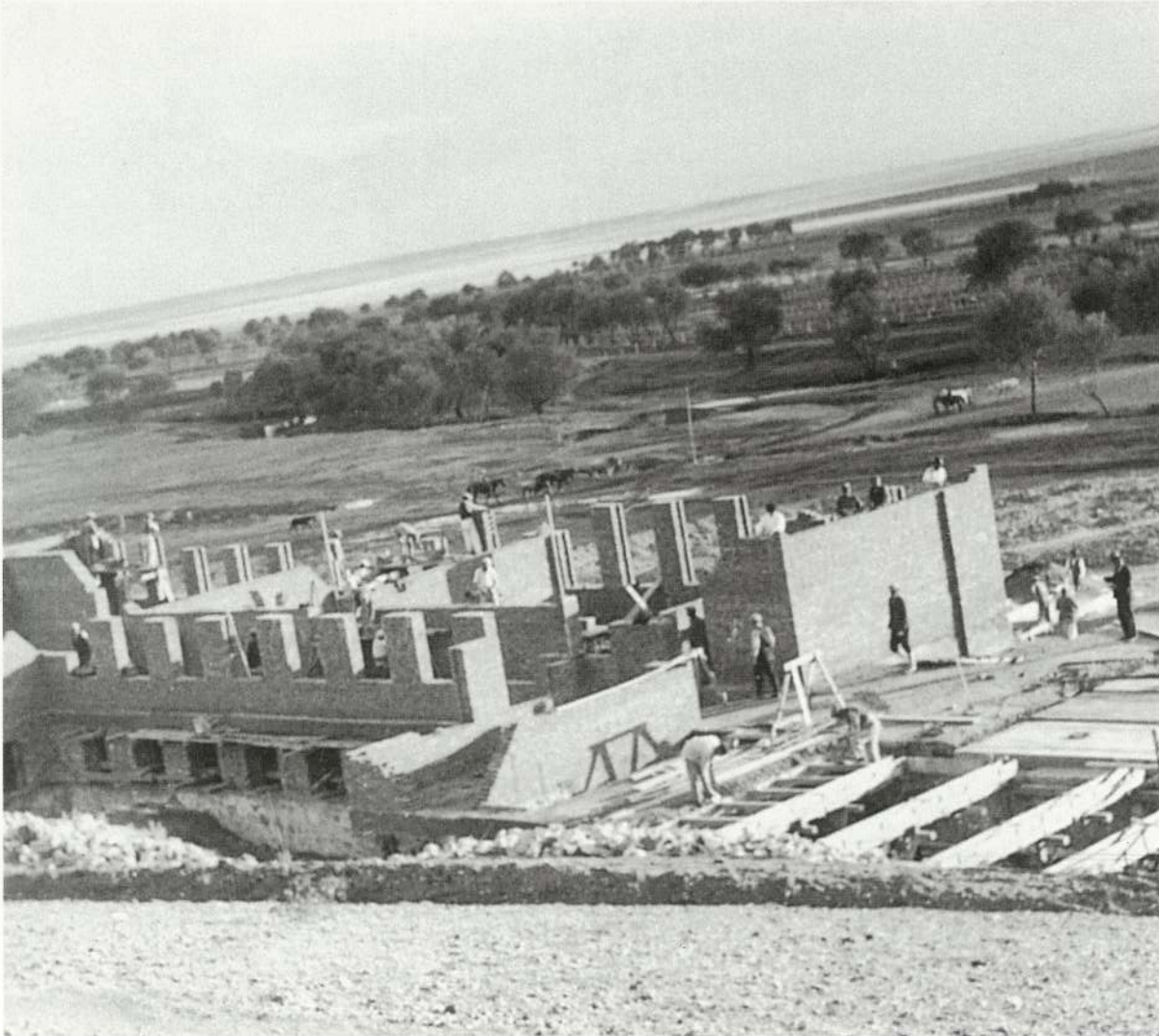

40

41- İvriz Köy Enstitüsü
inşaatında Düziçi Köy
Enstitüsü öğrencileri.
Yeni kurulan Enstitülerde
daha önce açılan
Enstitülerin öğrencileri
binaları yapıyorlardı.
42- Eskişehir Çifteler
Köy Enstitüsü'nde bina
yapımı

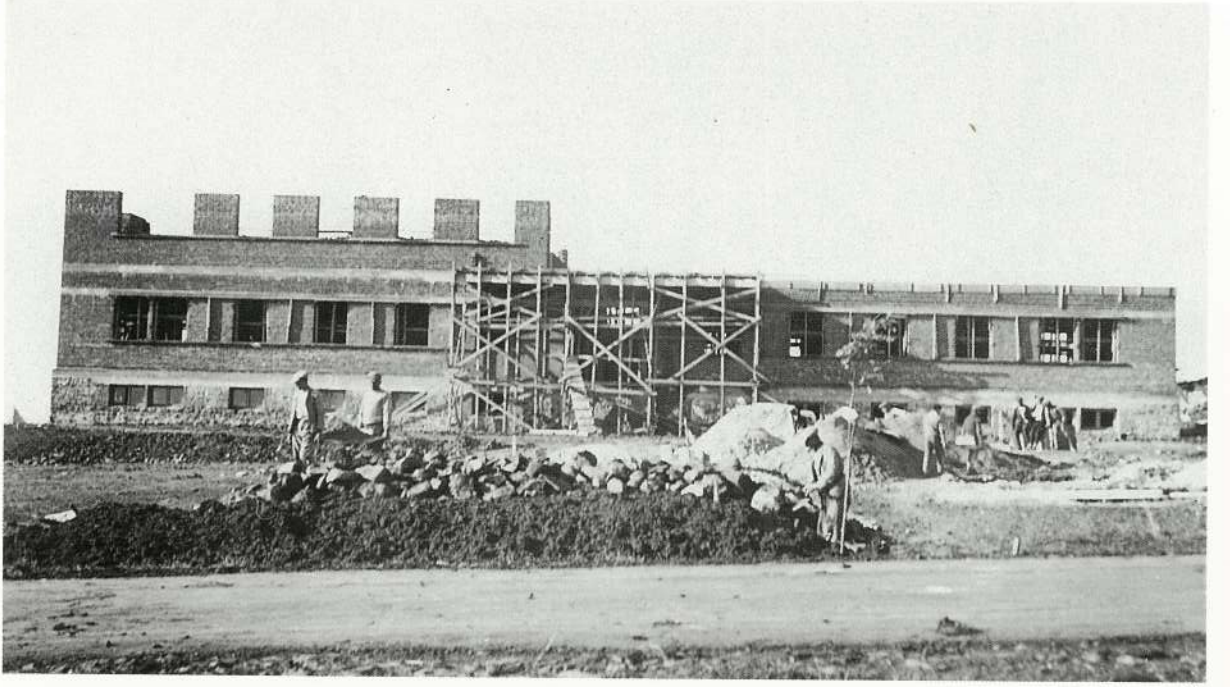
41

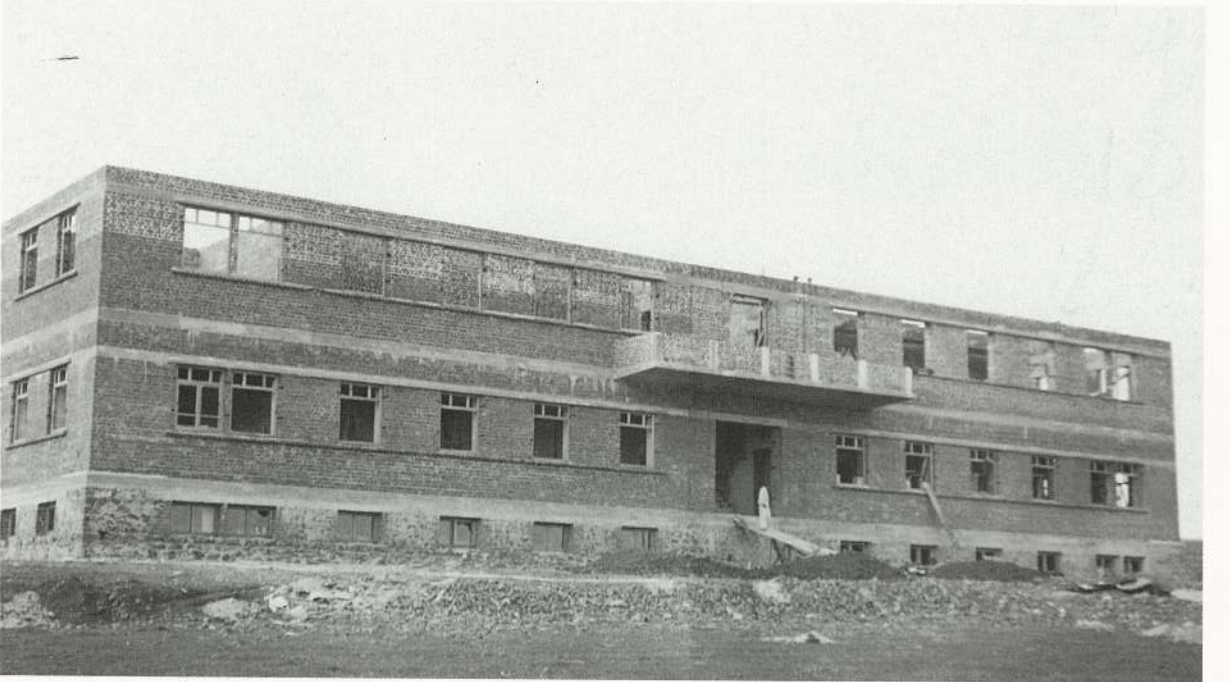
42

43,44,45-

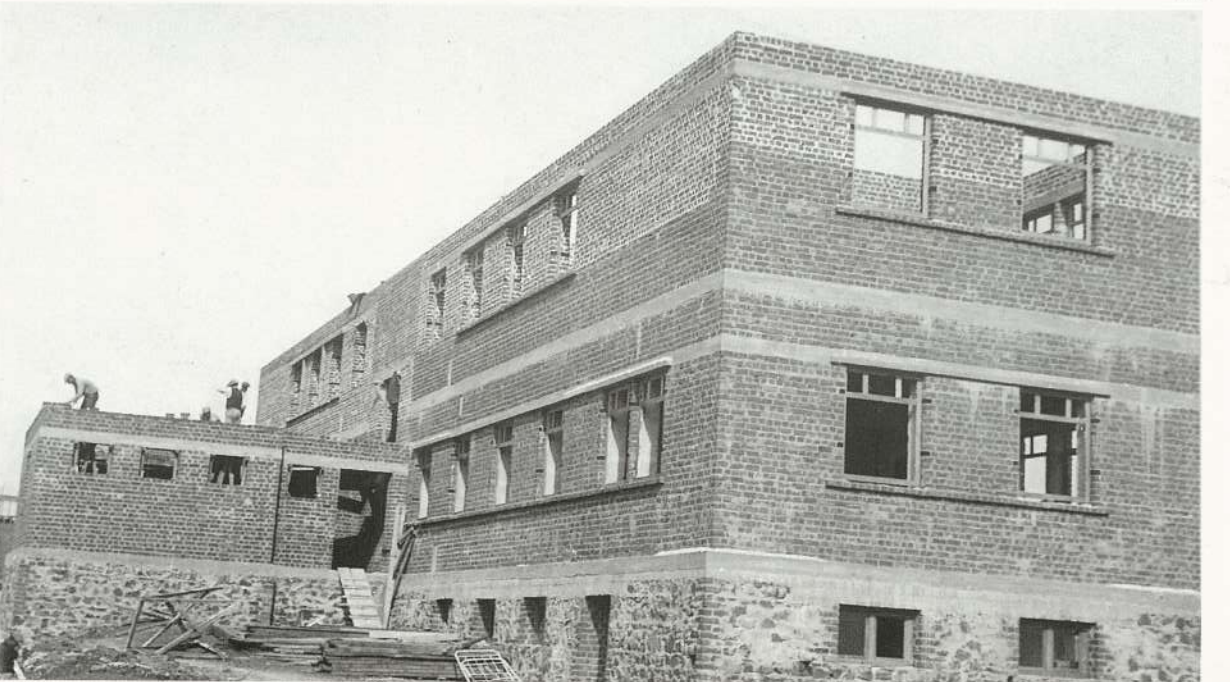
*Köy Enstitüleri inşaat-
larından görüntüler
(43. Edirne Kepirtepe
Köy Enstitüsü)*

43

44

45

46,47- Hasanoğlan K y
Enstitüsü'nde binalar
tamamlanıyor.

46

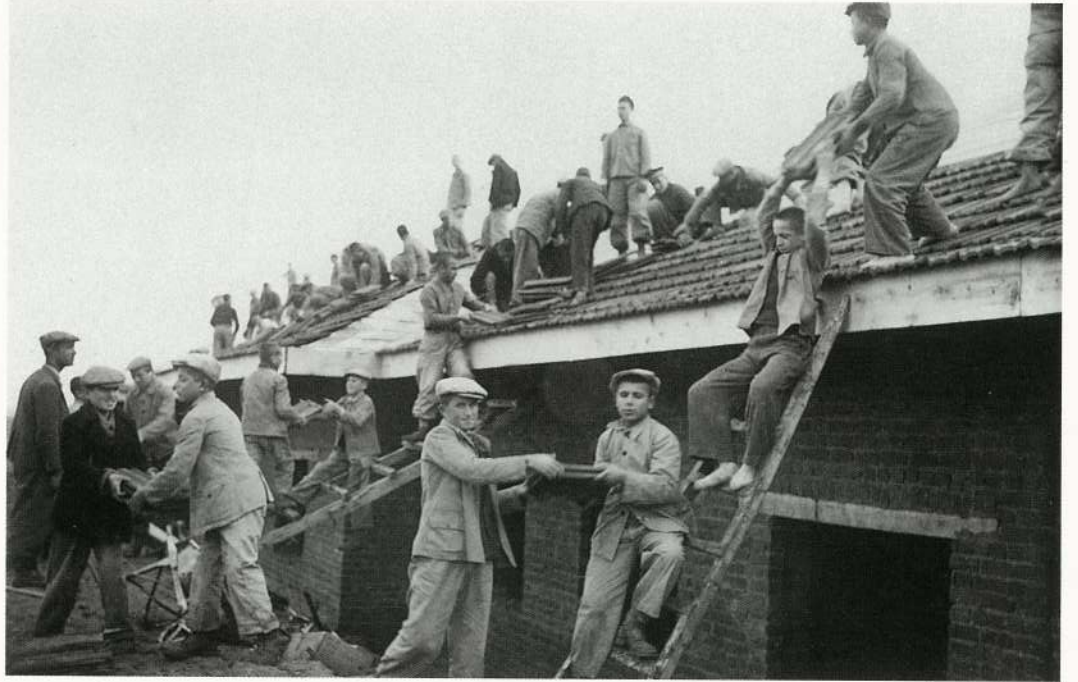

47

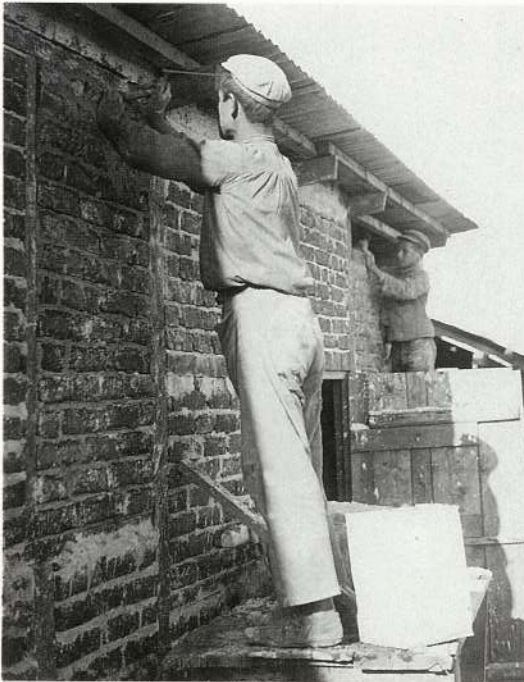
48- Hasanoğlan Ky
Enstitüsü atlye inşaati
49,50- Kepirtepe Ky
Enstitüsü inşaati
51- İnşaatta canla başla
alışan ğrenciler

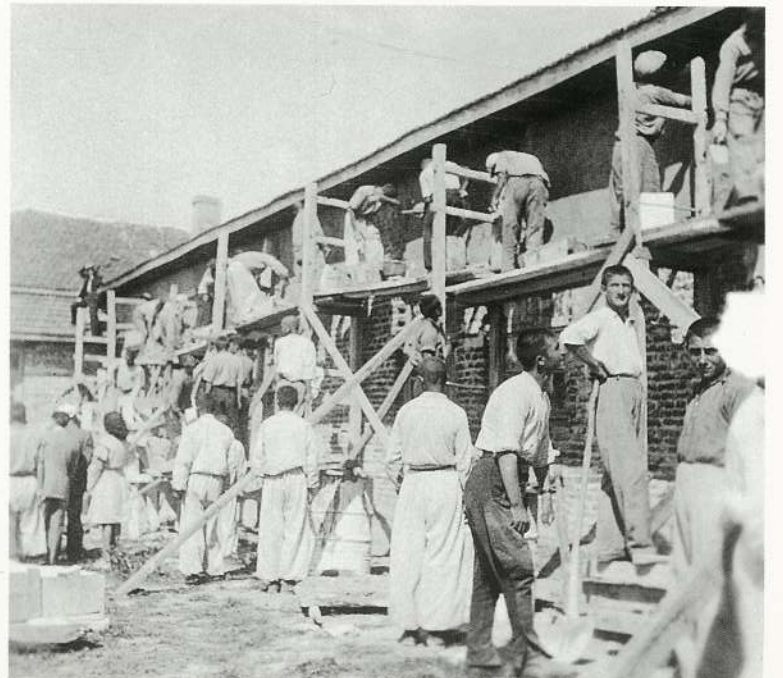
48

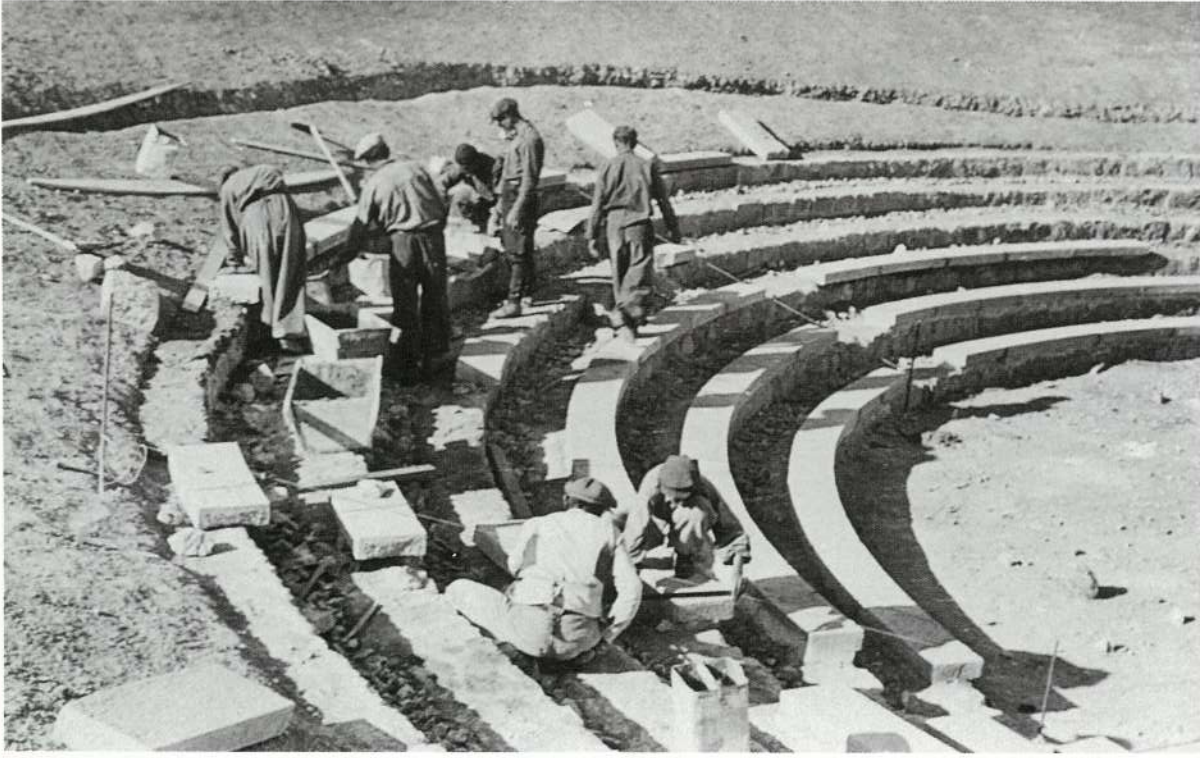
49

50

51

52- Hasanoğlan Köy
Enstitüsü açık hava
tiyatrosu inşaati
(Proje: Y.Mimar
Mualla Eyuboğlu)

53- Binalar bitmiş ve
sıra badanaya gelmiştir.

54- Enstitü çevresine
dikenli tel çekiliyor.

55- Gököy Köy
Enstitüsü'nde elektrik
hattı çekilmesi

52

53

54

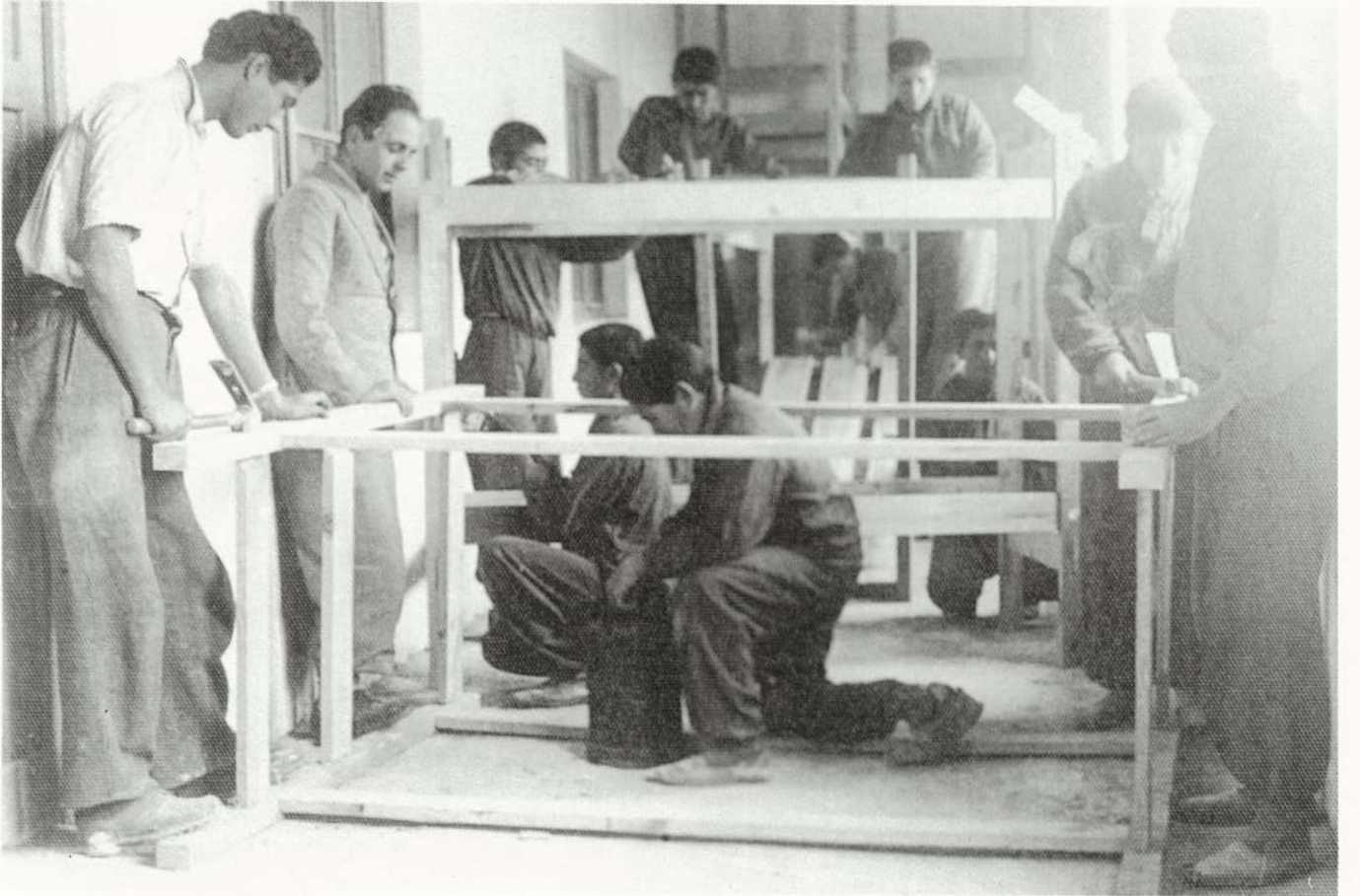
55

56- Öğrenciler tarafından yapılan Hasanoğlan Köy Enstitüsü hamam ve çamaşırhane binası

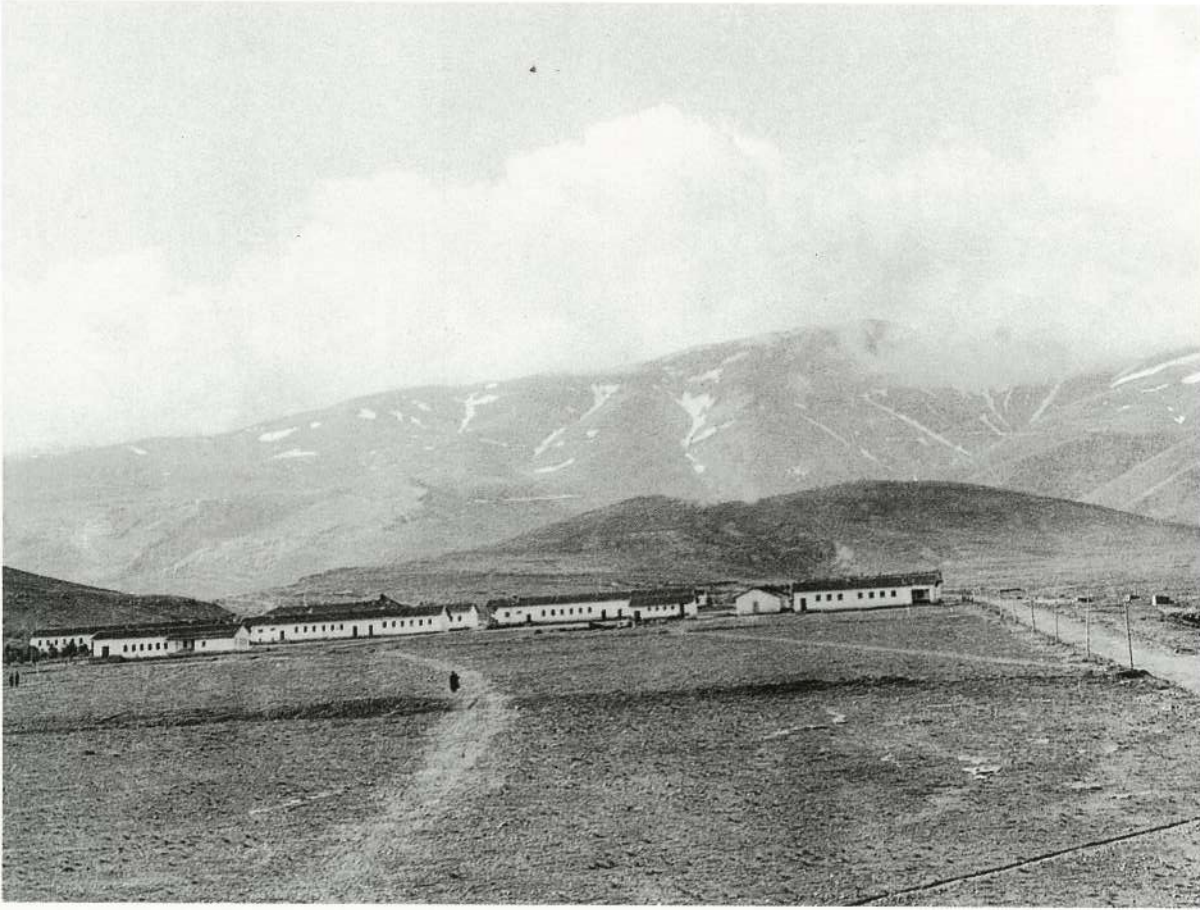

56

57- İvriz Köy Enstitüsü'nün ranzalarını yapan Düziçi Köy Enstitüsü öğrencileri

57

58,59- Konya İvriz Köy
Enstitüsü

57

59

X

60- Gölköy Köy

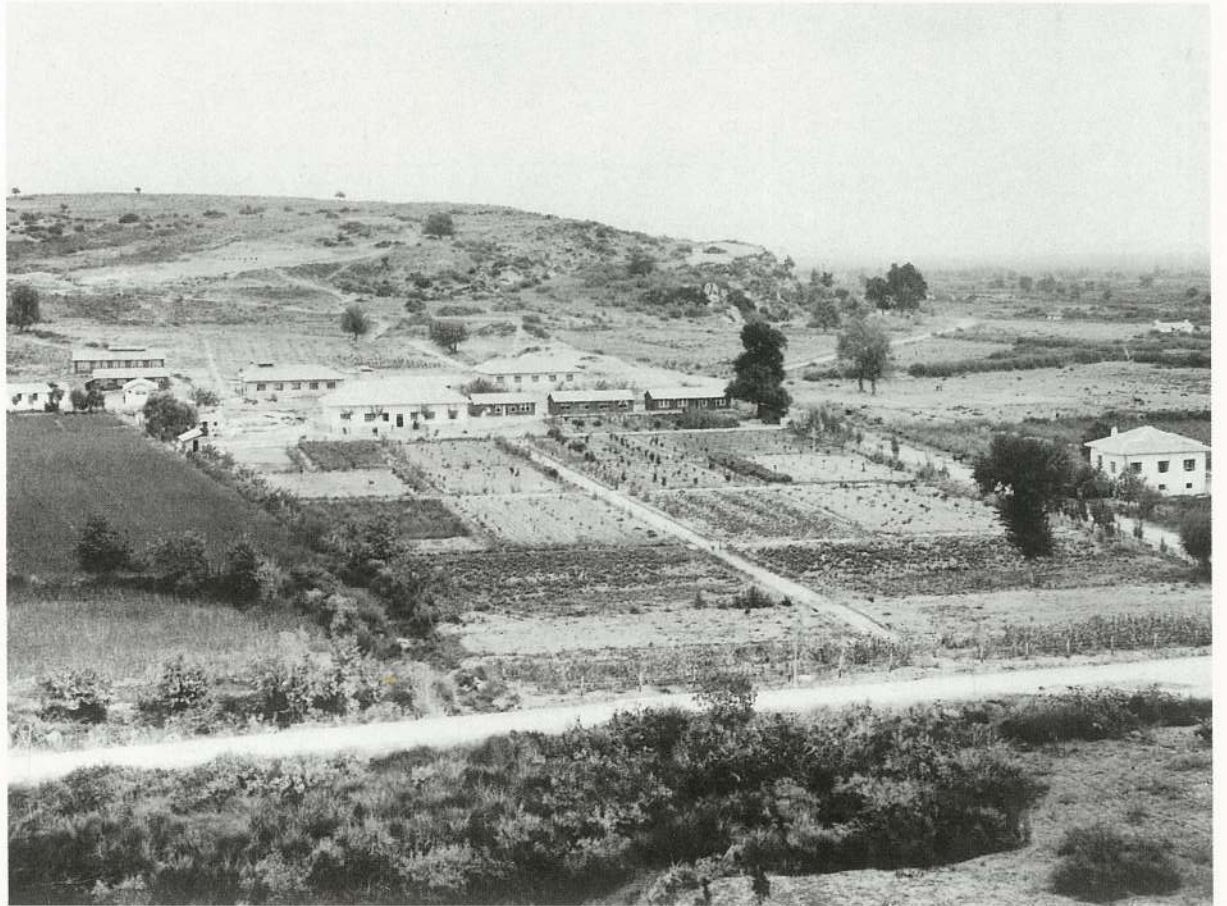
Enstitüsü

61- Antalya Aksu Köy

Enstitüsü

60

61

62- Hasanoğlan Köy
Enstitüsü

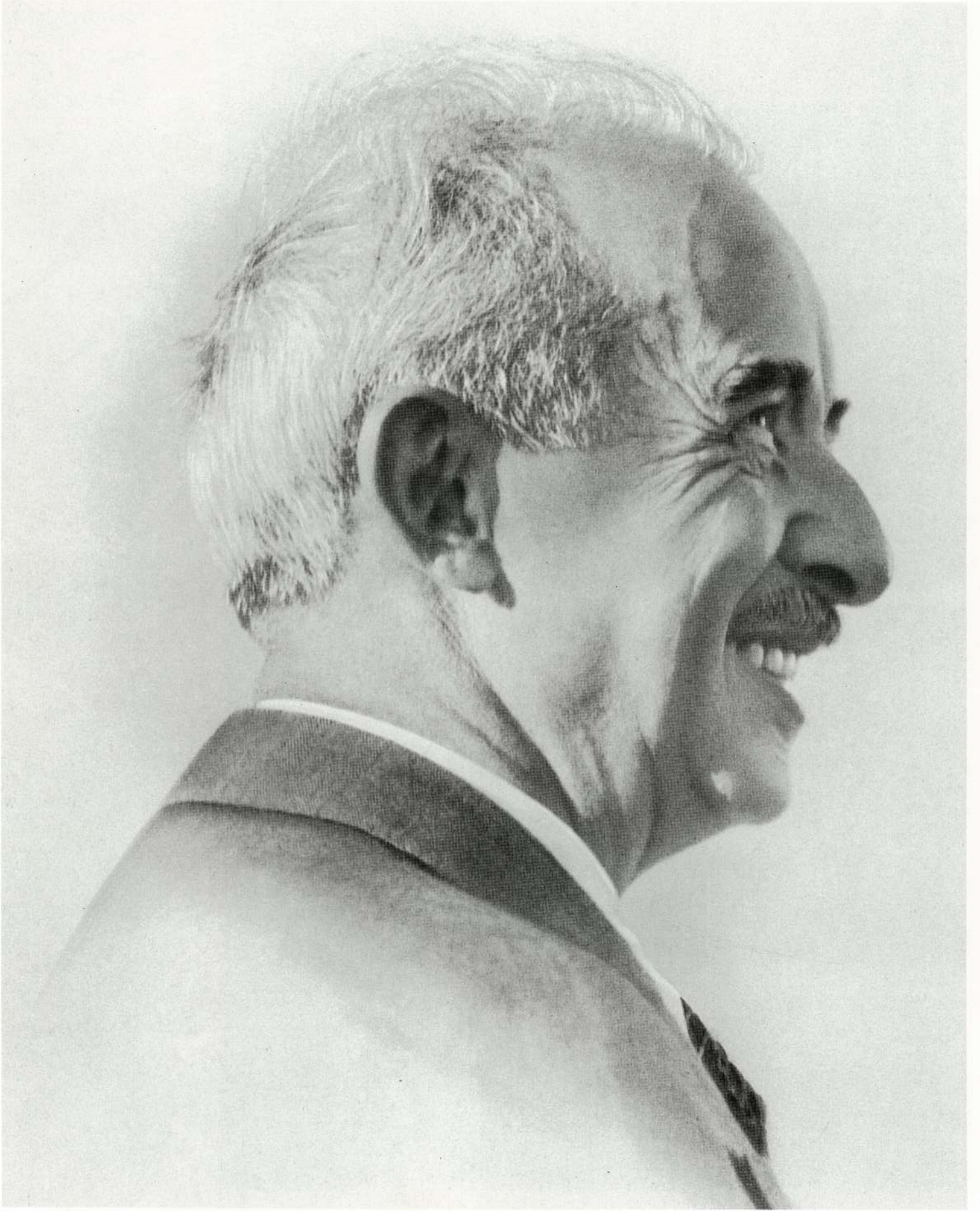
63- Kızılcıllu Köy
Enstitüsü

61

62

Köy Enstitüleri döneminin Cumhurbaşkanı İsmet İNÖNÜ

VI. KÖY ENSTİTÜLERİNDE ÇALIŞMALAR:

I. HASANOĞLAN KÖY ENSTİTÜSÜ'NÜN KURULUŞU VE EĞİTİM ÇALIŞMALARINDAN ÖRNEKLER (1941-1946)

17 Nisan 1946'da Cumhurbaşkanı İNÖNÜ'ye
armağan edilen albüm

**“Köy Enstitüleri'nin
kurucusu Büyük
İNÖNÜ'ye**

17 Nisan 1946”

1- Babamız

2- Okulumuz

3, 4- İlk temele doğru

3

4

5,6- Çadırda başlayan
günlerimiz

5

6

7, 8, 9- Kazmalar,
kürekler iş başında.
Uzaktardan su getirmek
gerek...

7

8

9

10- Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nü kurmaya gelen Köy Enstitüleri

11- Temele ilk kazma

10

11

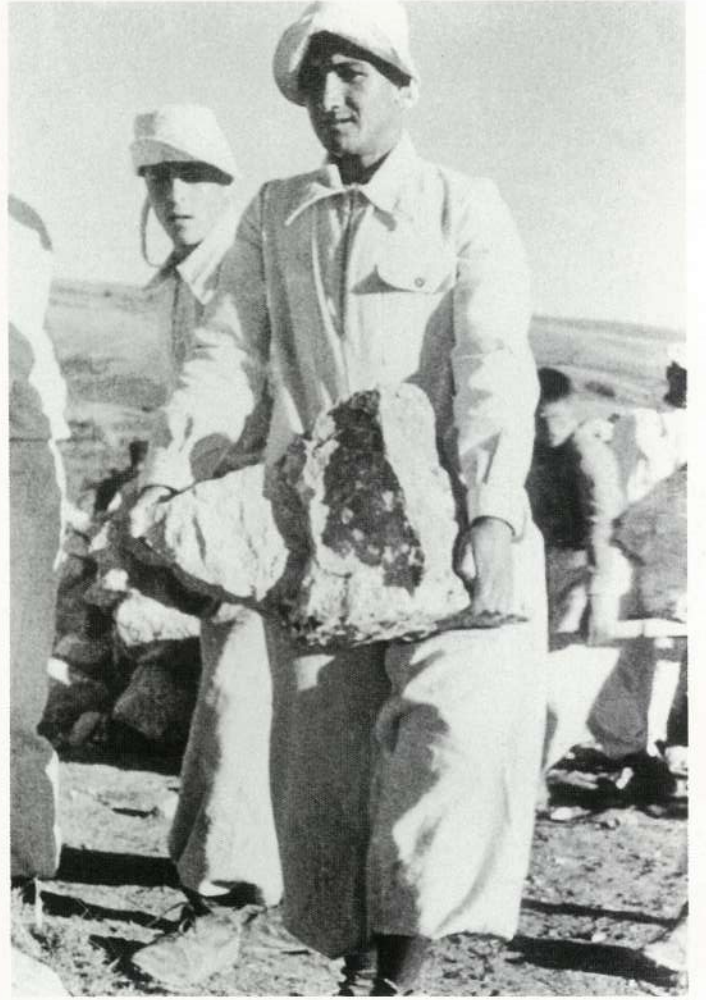

12,13,14,15-Temel taşları taşınıyor. Yapıcı köy çocuğunun elleriyle duvarlar yükseliyor.

12

13

15

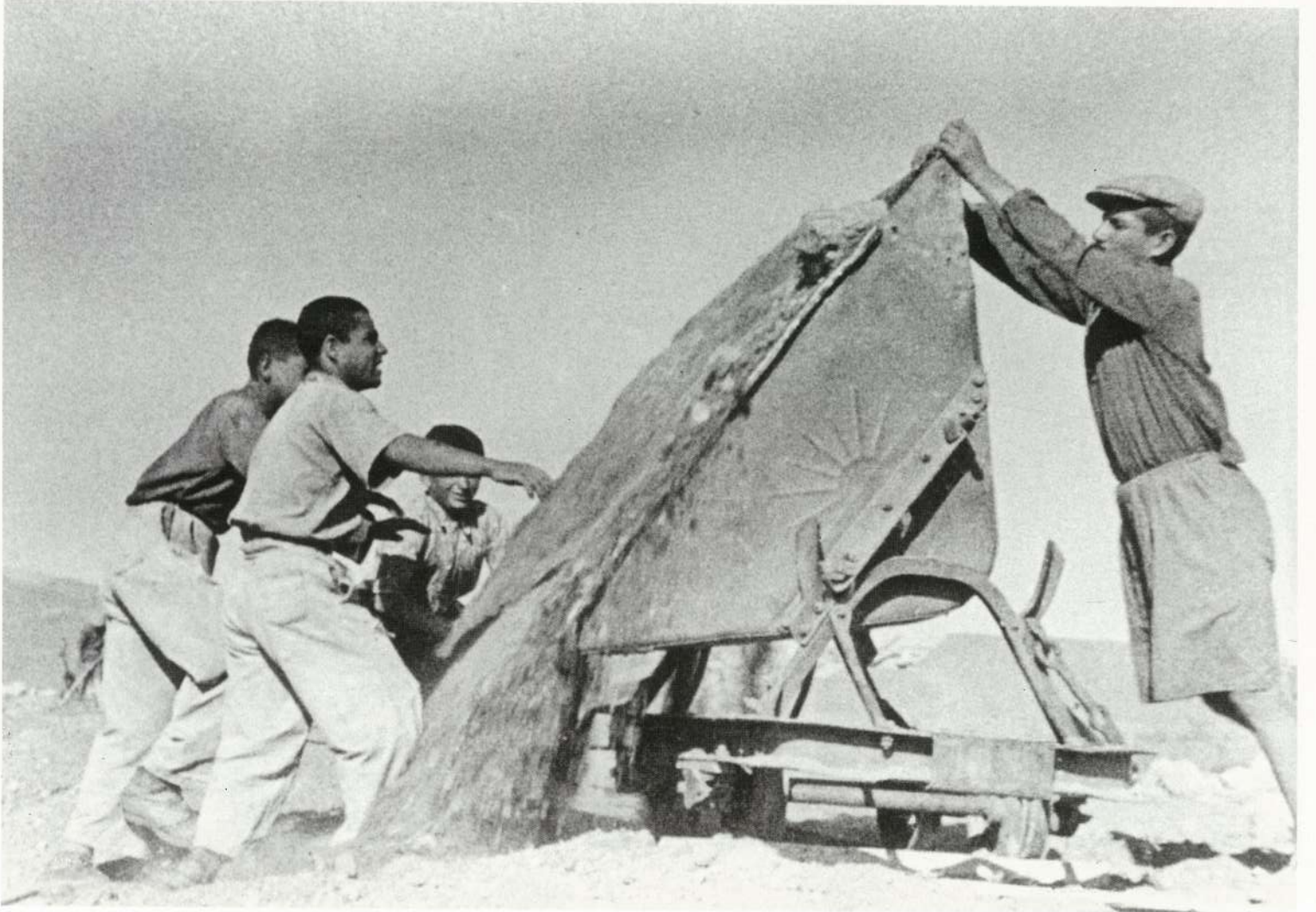
14

16,17- Raylar

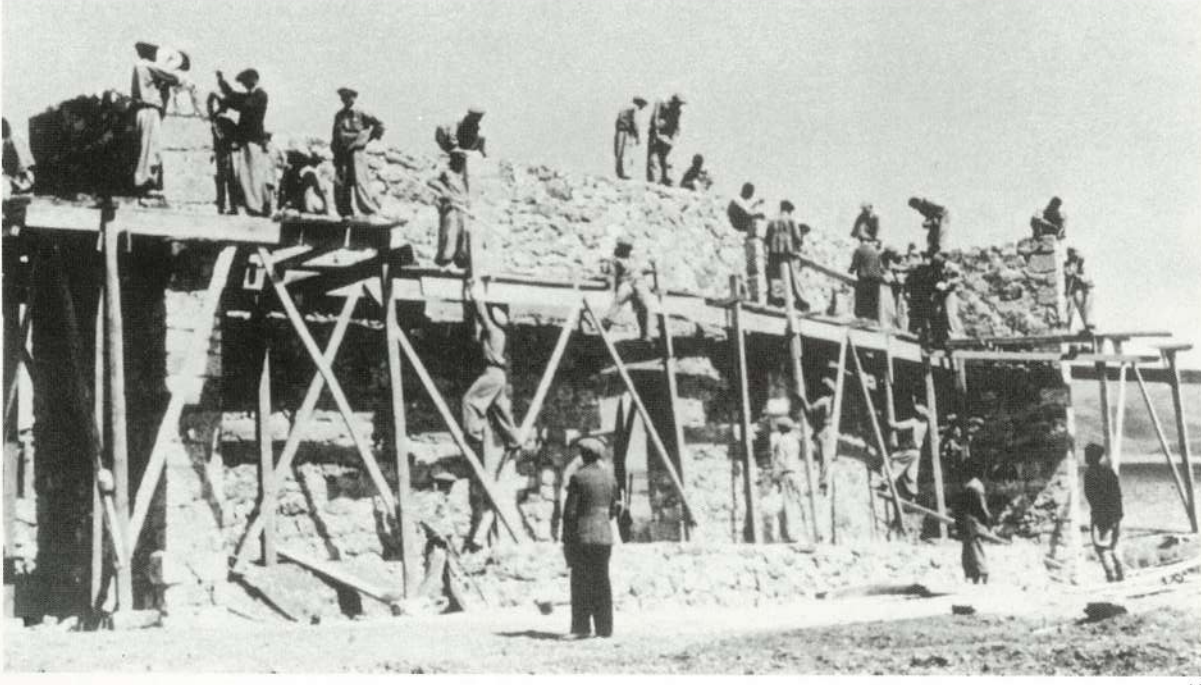
üzerinde toprak nakli

16

17

18

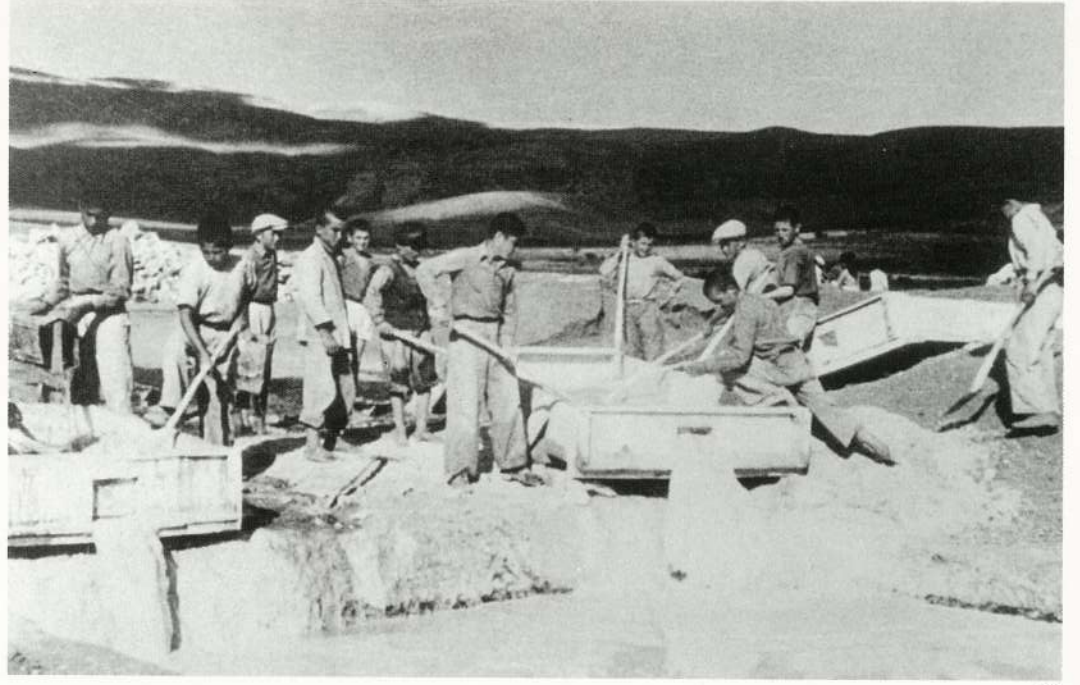
19

20

18,19,20- Eskişehir
Çifteler Köy Enstitüsü
öğrencileri Hasanoğlan
Köy Enstitüsü'nde kendi
bölümlerinin inşaatında

21,22,23- Birleşen
eller... Edirne
Kepirtepe Köy
Enstitüsü öğrencileri
Hasanoğlan'da

21

22

23

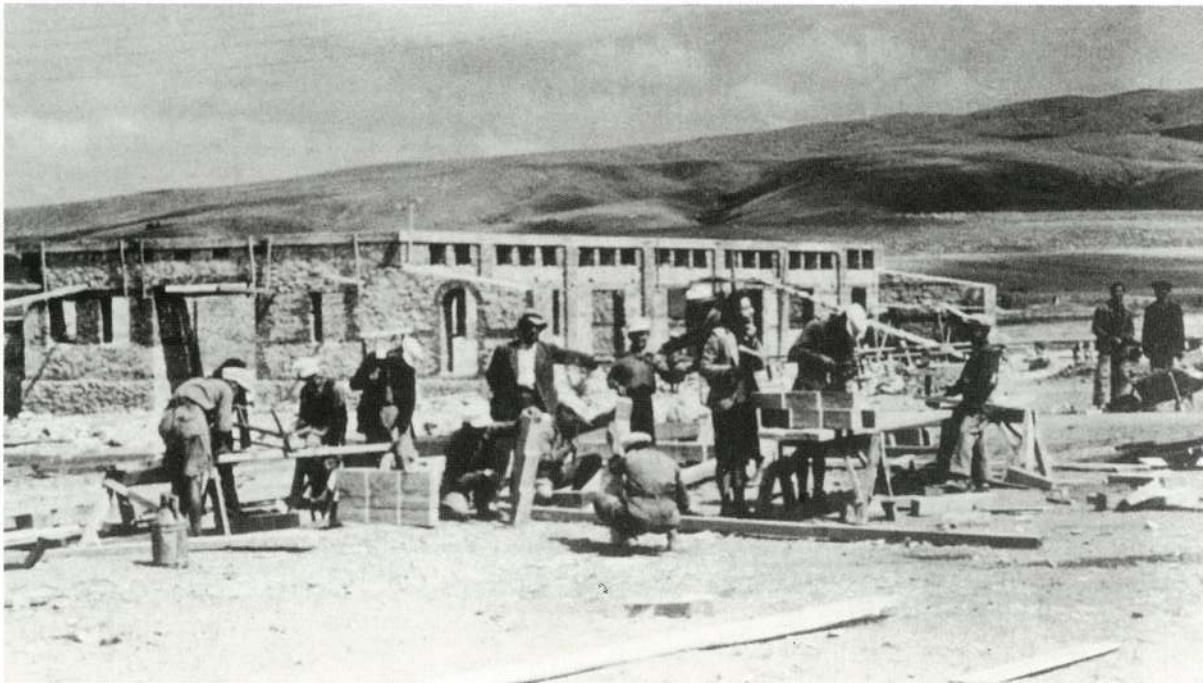
24- Balıkesir Savaştepe
Köy Enstitüsü öğrencileri
kireç eritiyor.

25, 26- Arifiye Köy
Enstitüsü öğrencileri iş
başında

24

25

26

27,28,29-Hasanoğlan
Köy Enstitüsü'nde
öğrencilerin yol yapım
çalışmaları

27

28

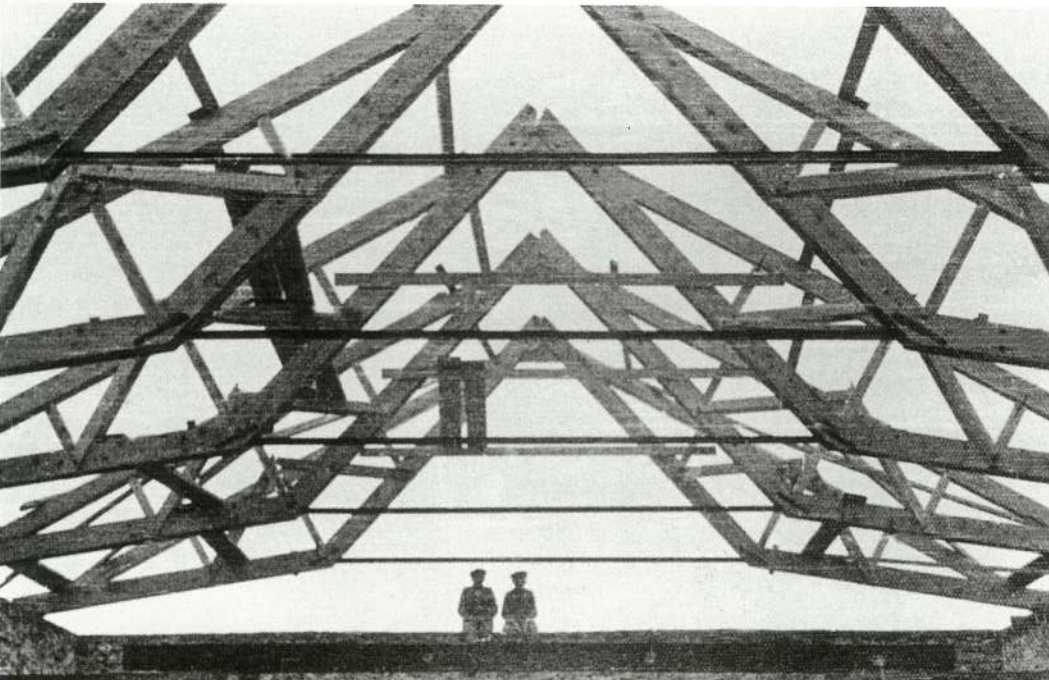
29

30

31

32

30,31,32- Eskişehir
Çifteler Köy Enstitüsü
öğrencileri -30° 'yi bulan
soğukta Hasanoğlan
Köy Enstitüsü inşaatında
çalışıyor.

33- Görevini bitiren
Edirne Kepirtepe Köy
Enstitüsü öğrencileri
Kepirtepe'ye dönmek
üzere Hasanoğlan Köy
Enstitüsü'nden
ayrılıyorlar.

34,35,36-
Hasanoğlan'a öğrenci
olarak gelen kız-erkek
ilk köy çocukları

33

36

34

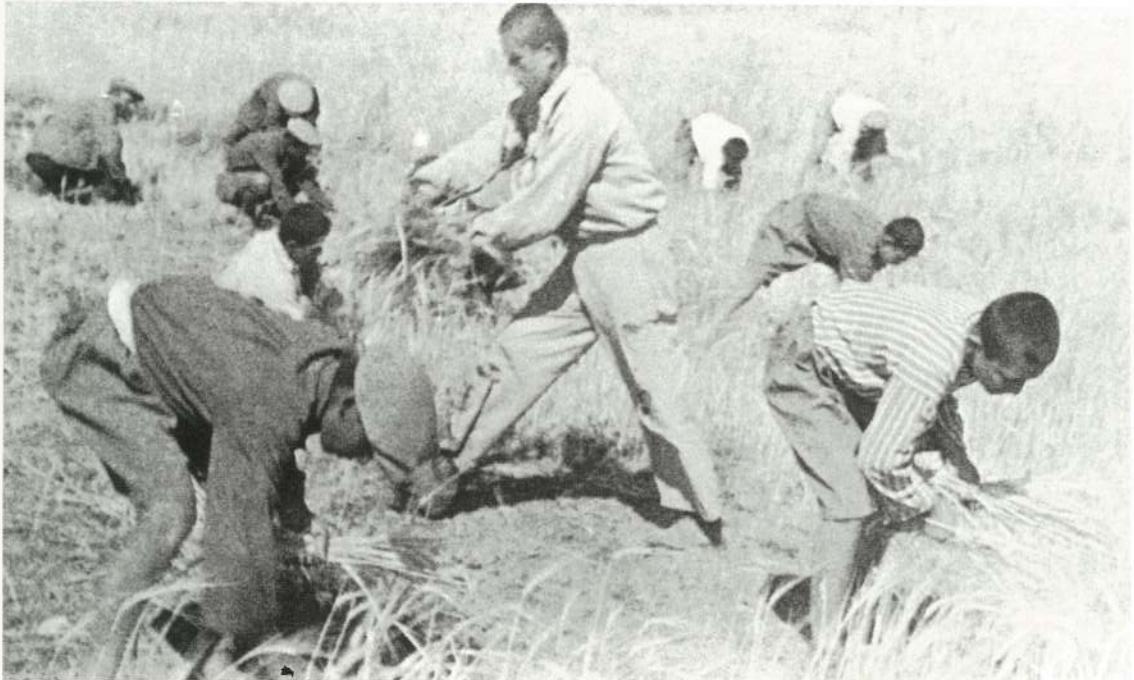
35

37

38

39

37,38,39-

*Hasanoğlan'da toprağı
işleyip buğday yetiştiren
oğrenciler. Surenler ve
derenler...*

40- İlk çelik

41- İlk fidan

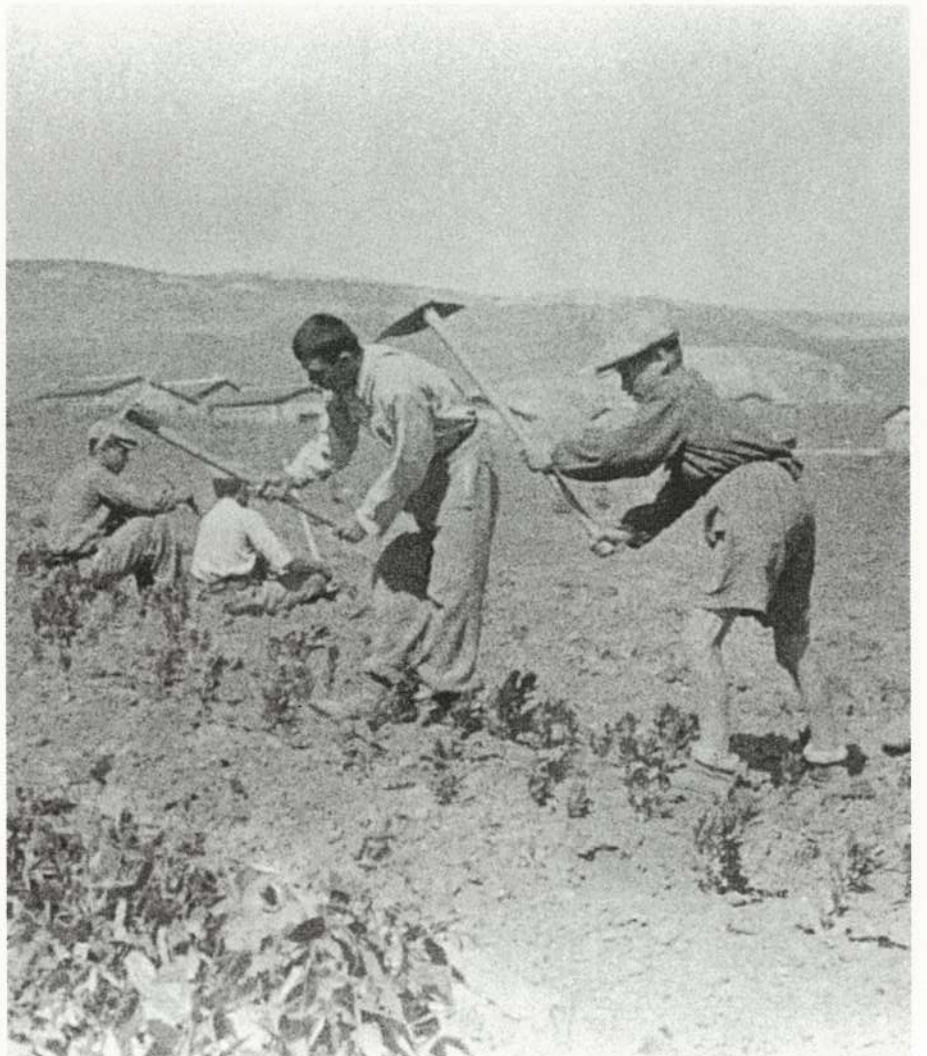
42- İlk çapa

40

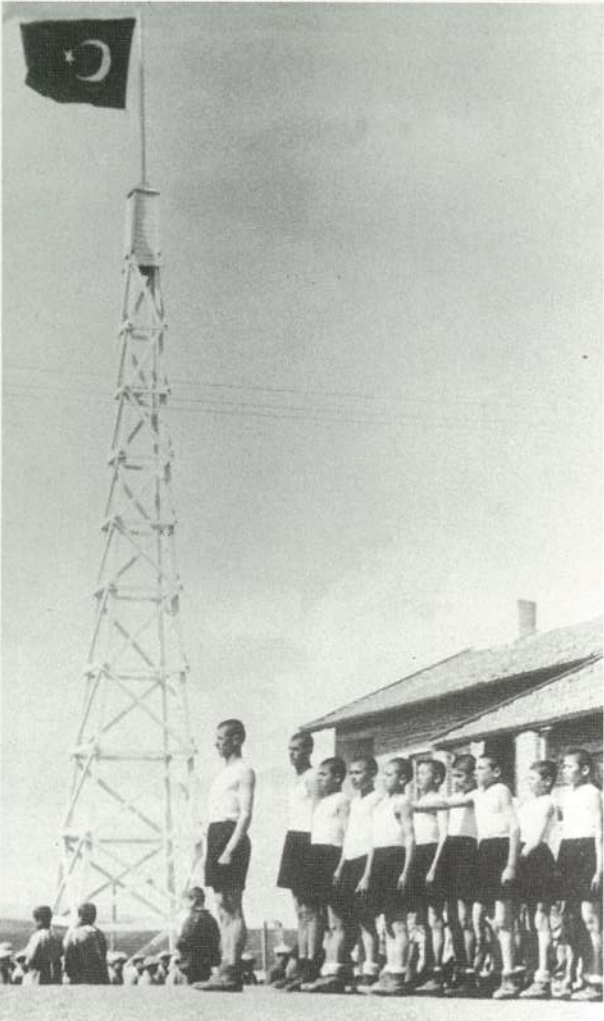
41

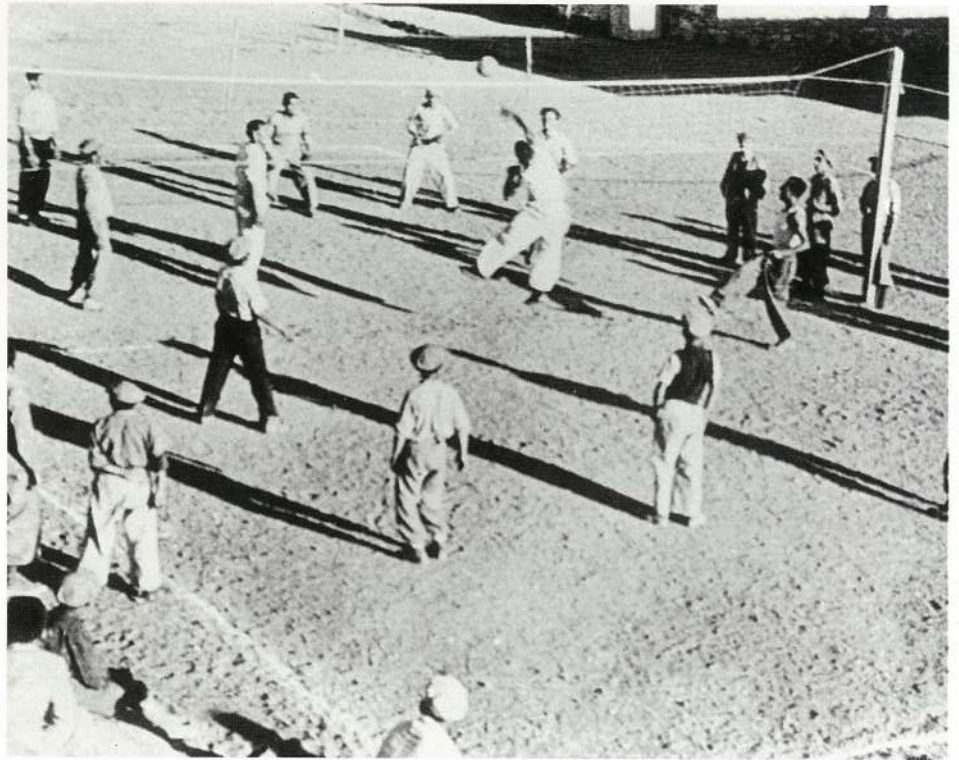
42

43, 44, 45- Hasanoğlan
Köy Enstitüsü'nde
19 Mayıs Gençlik ve
Spor Bayramı kutla-
maları ve sportif etkinlik-
ler

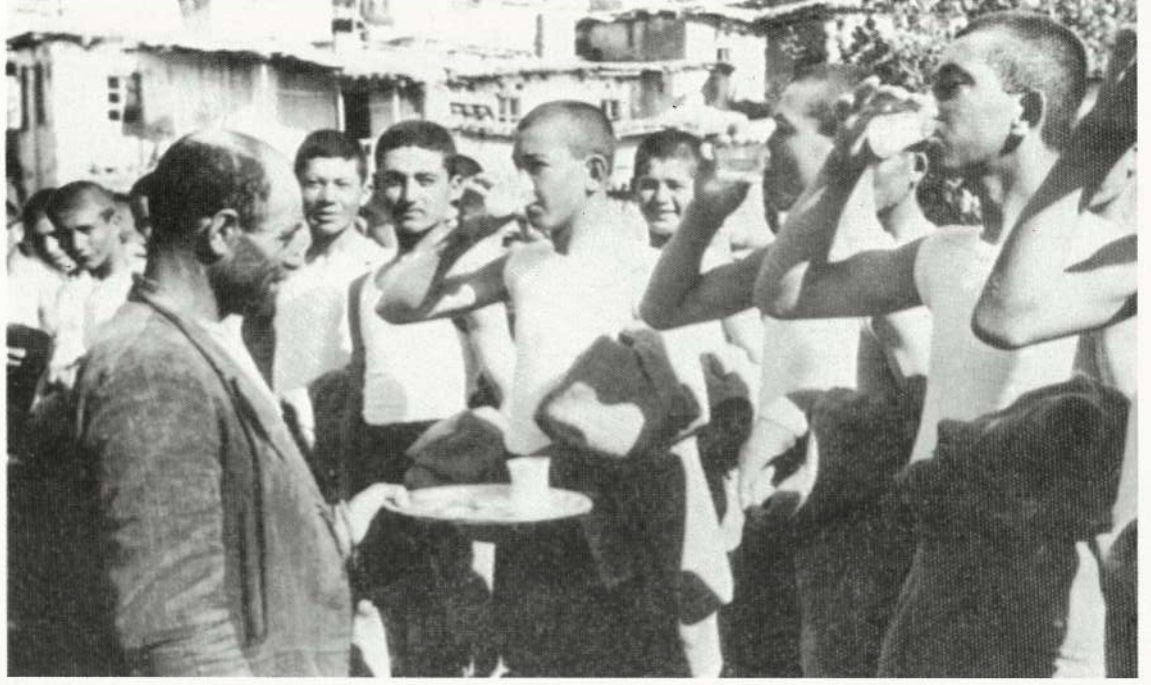

45

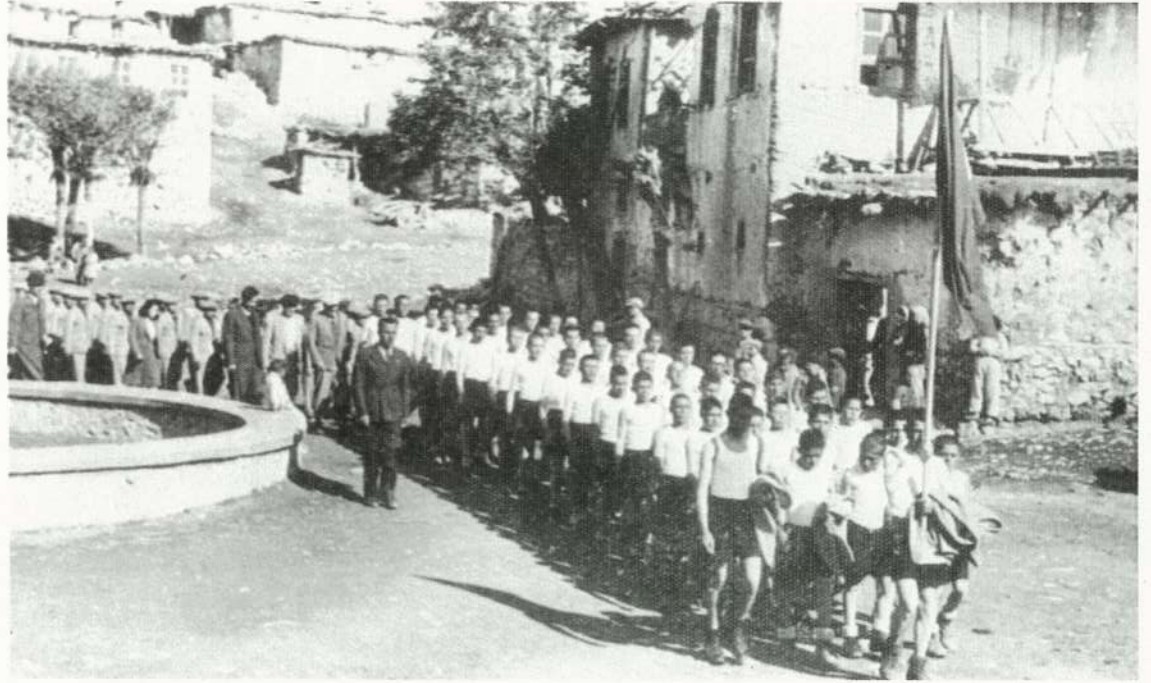

44

46, 47, 48- Ankara
Hasanoğlan Köy
Enstitüsü  ğrencileri
Hasanoğlan köyünde

46

47

48

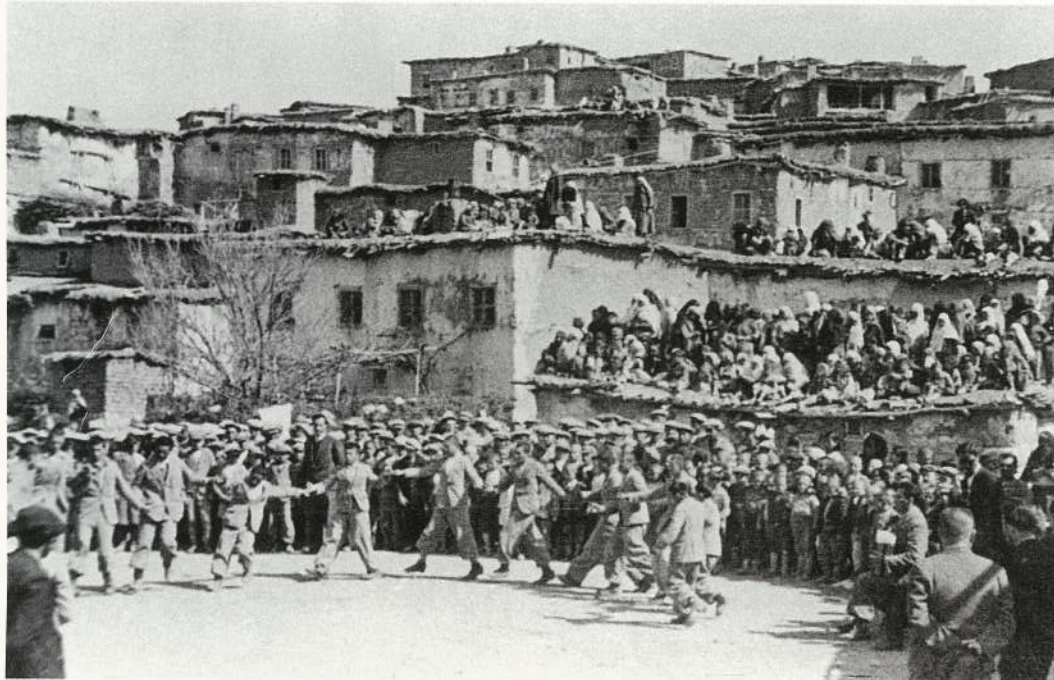

49,50,51- Hasanoğlan köyü ve köylülerle birlikte bayram kutlaması

49

50

51

52,53- Köye hizmet
için çevre köylere gezi

52

53

54,55- Köyde yemek
ve köylülerle
kaynaşma

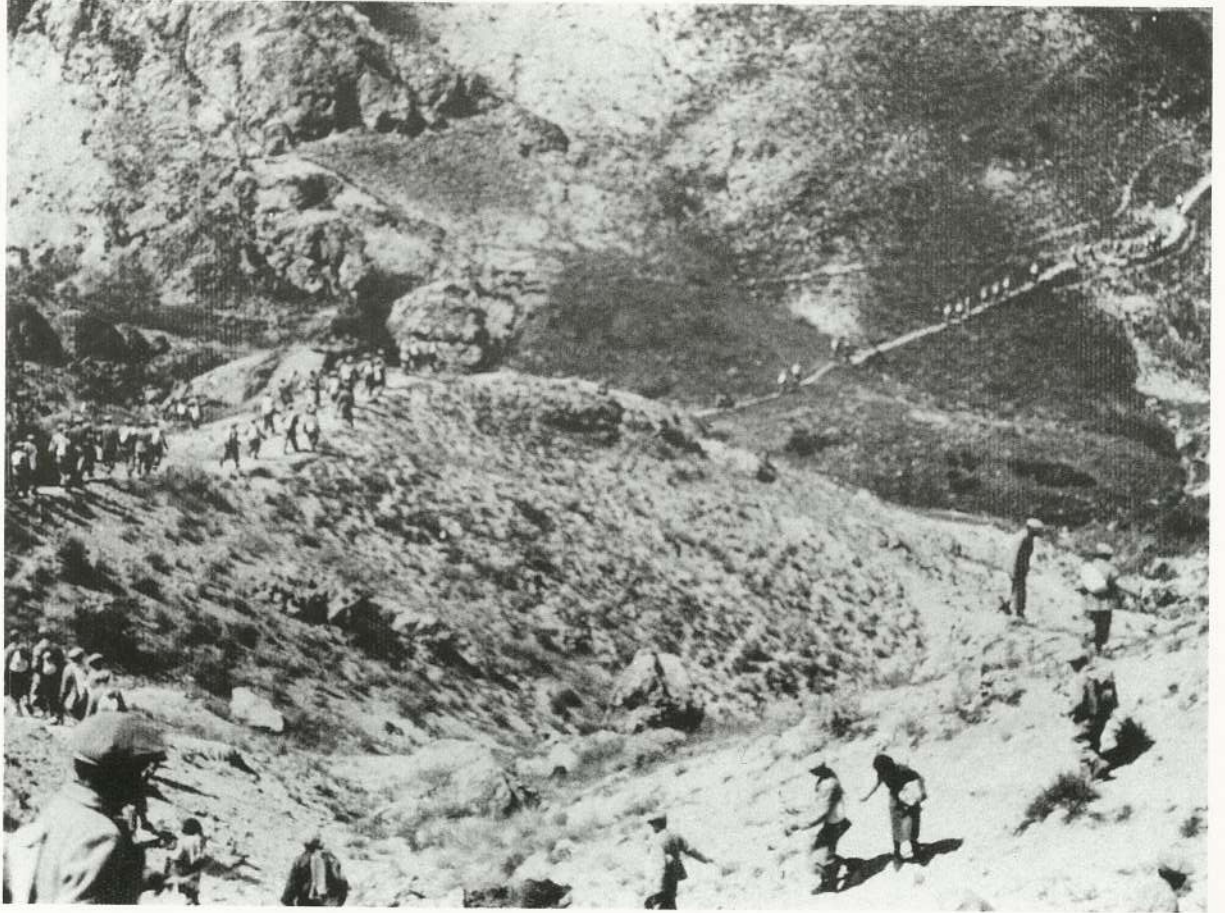
54

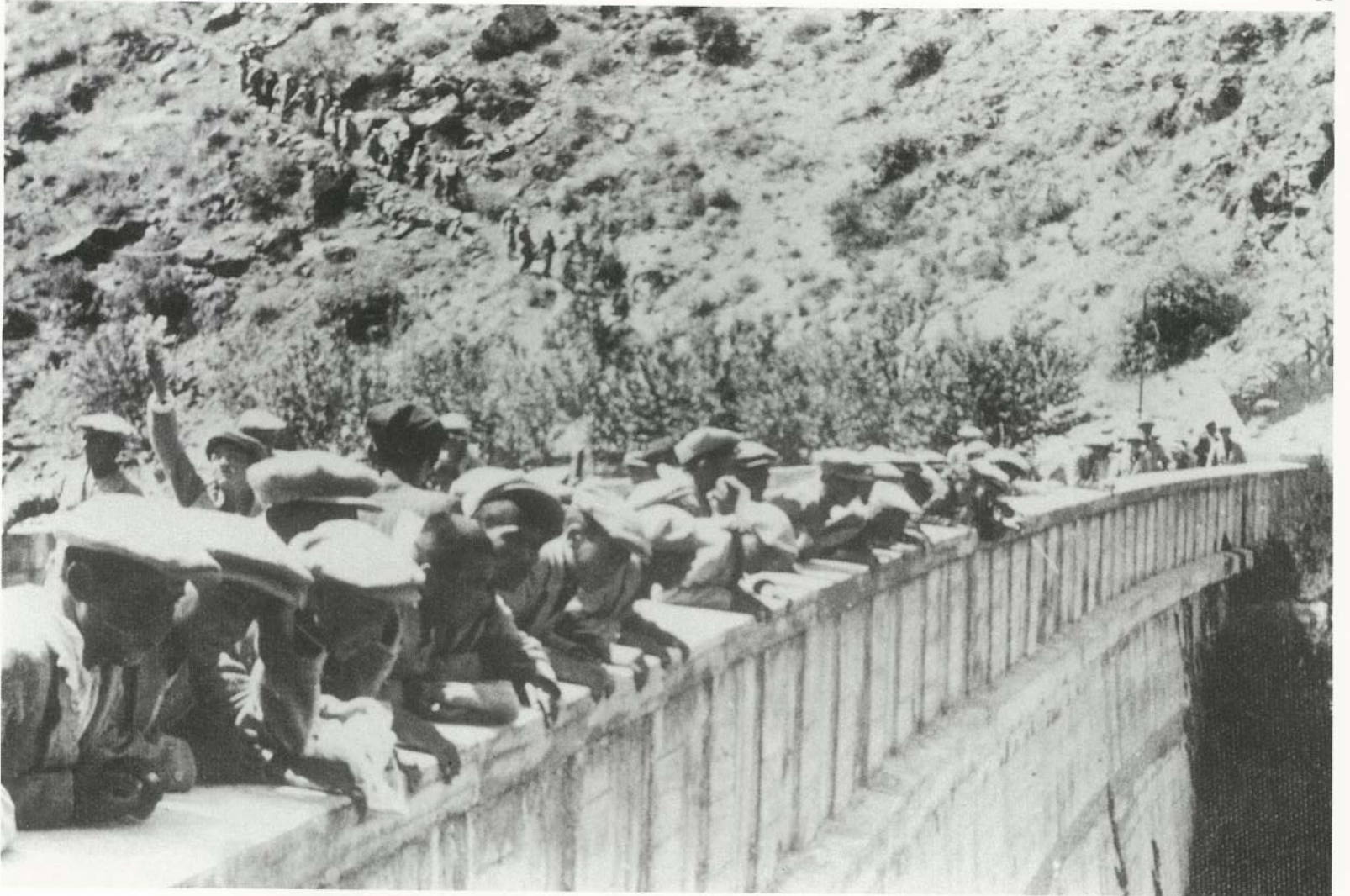
55

56,57- Ankara Çubuk

Barajı'na gezi

56

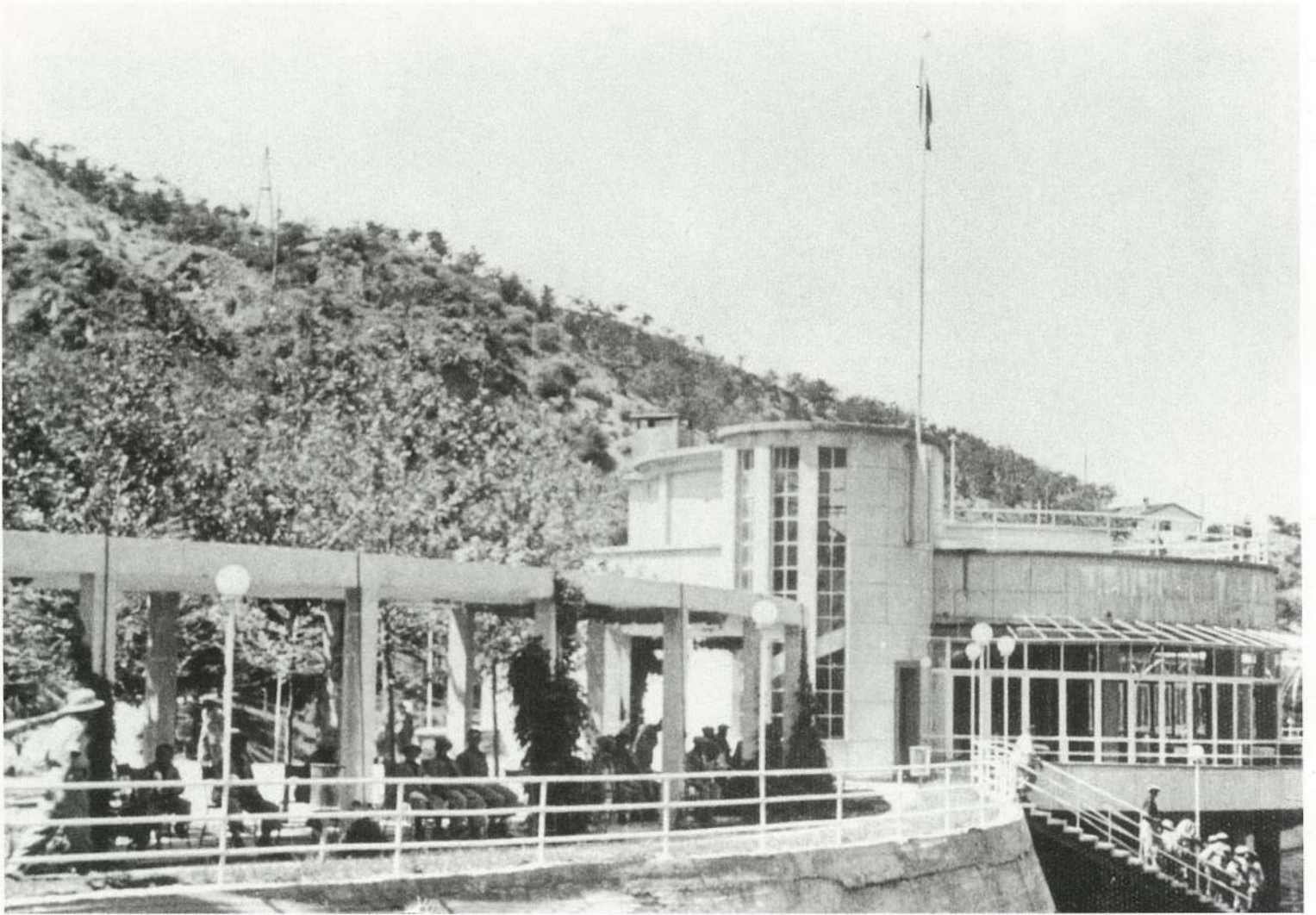

57

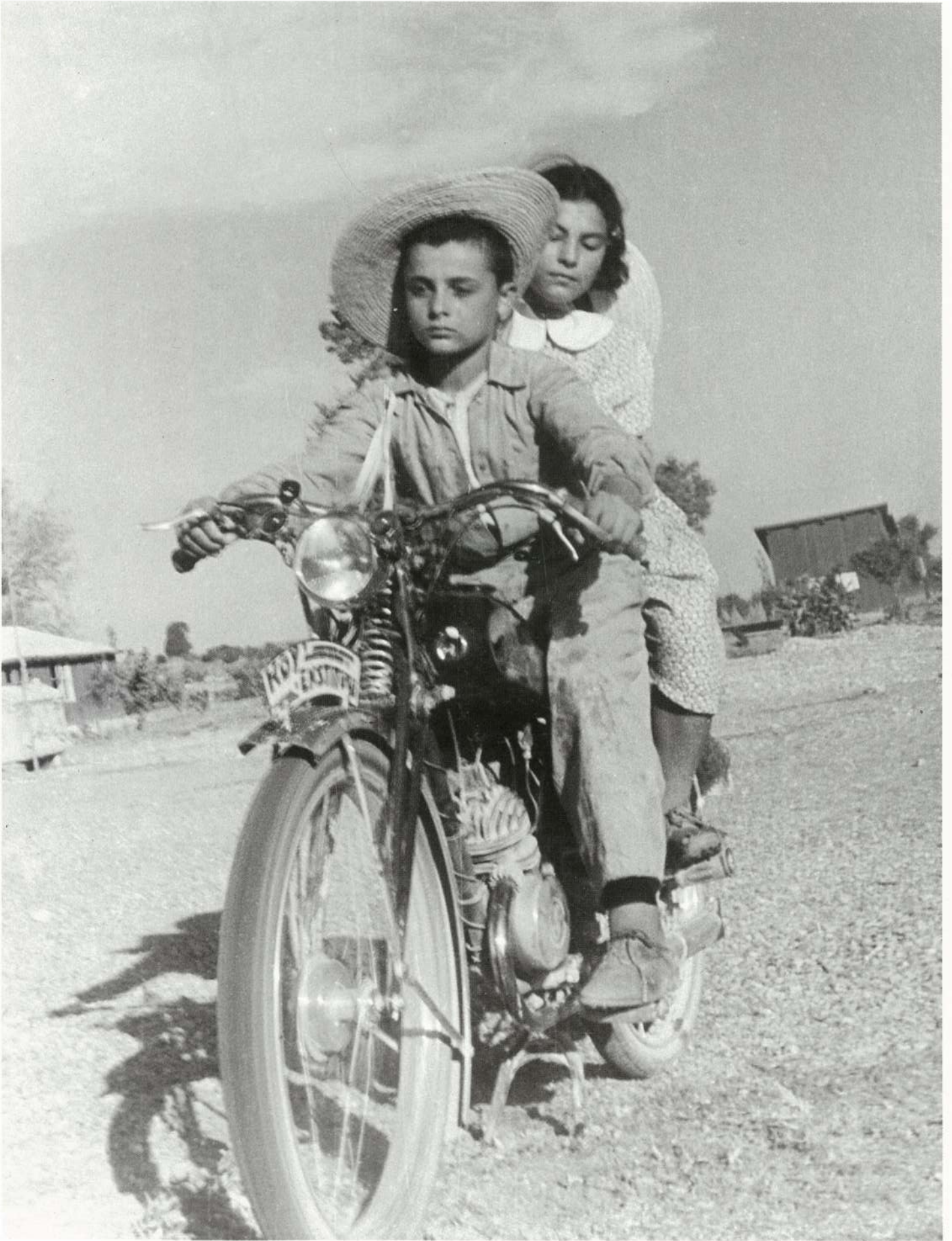

58,59- Hasanoğlanlılar
Ankara Çubuk Barajı'nda

58

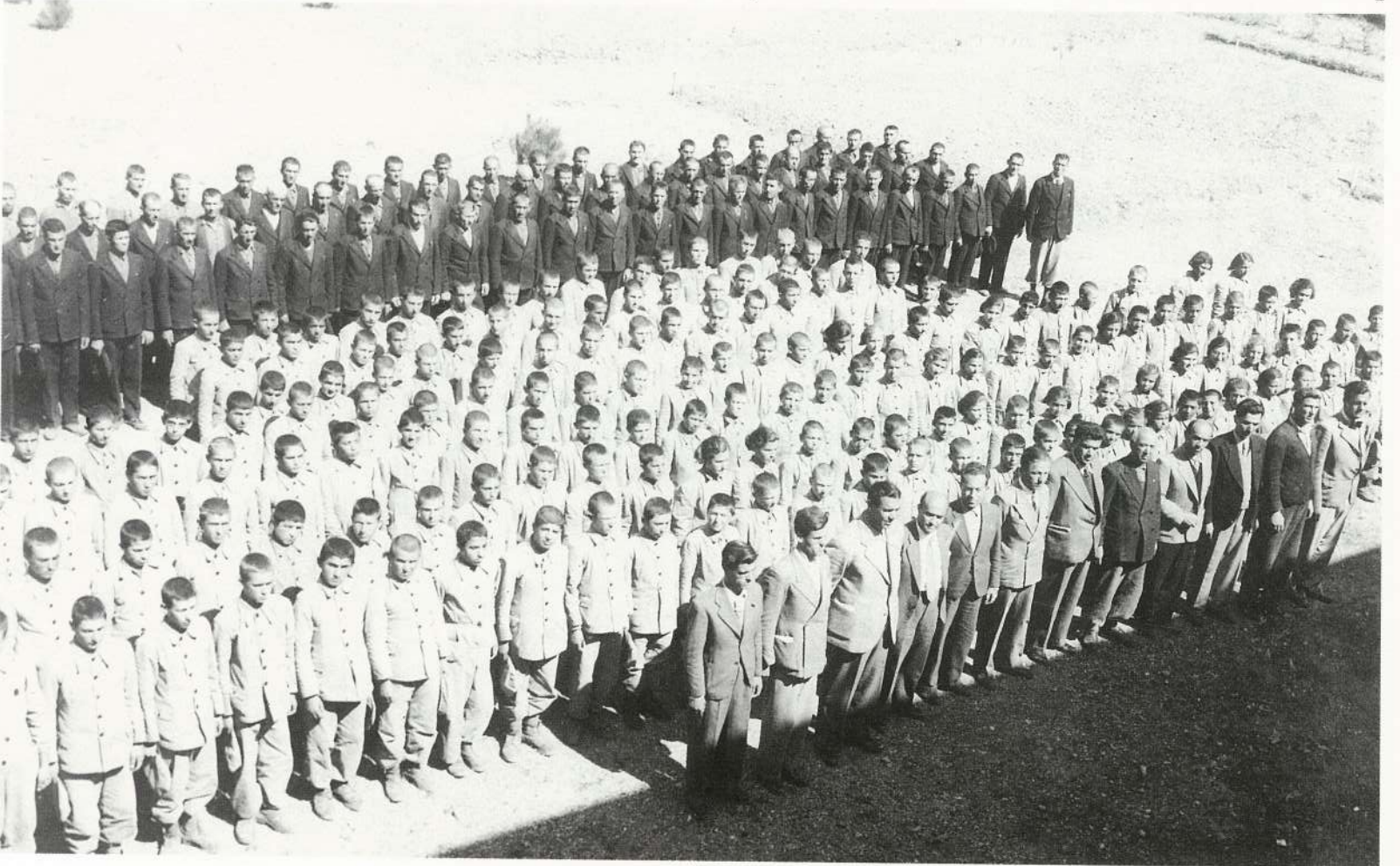
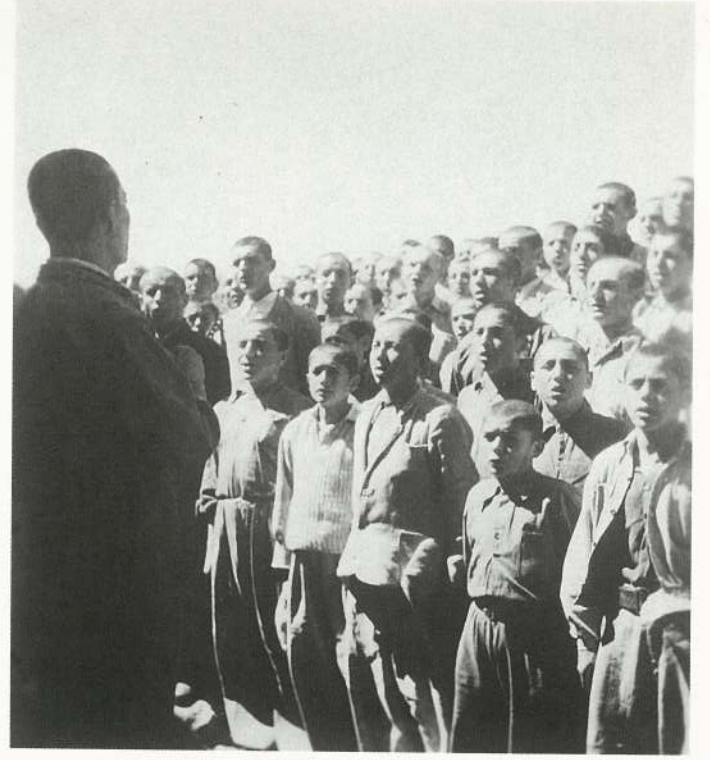
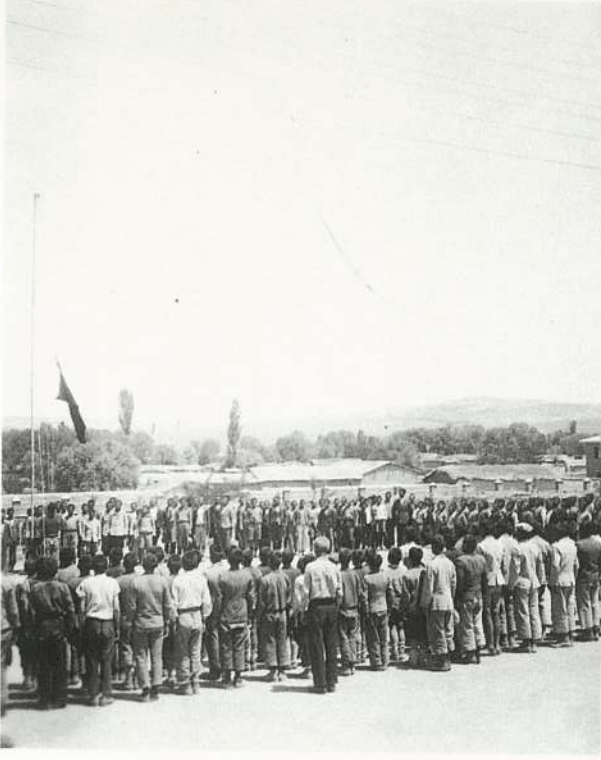
59

Antalya Aksu Köy Enstitüsü öğrencileri motosiklet kullanmaya başladıkları ilk günlerde (1940)

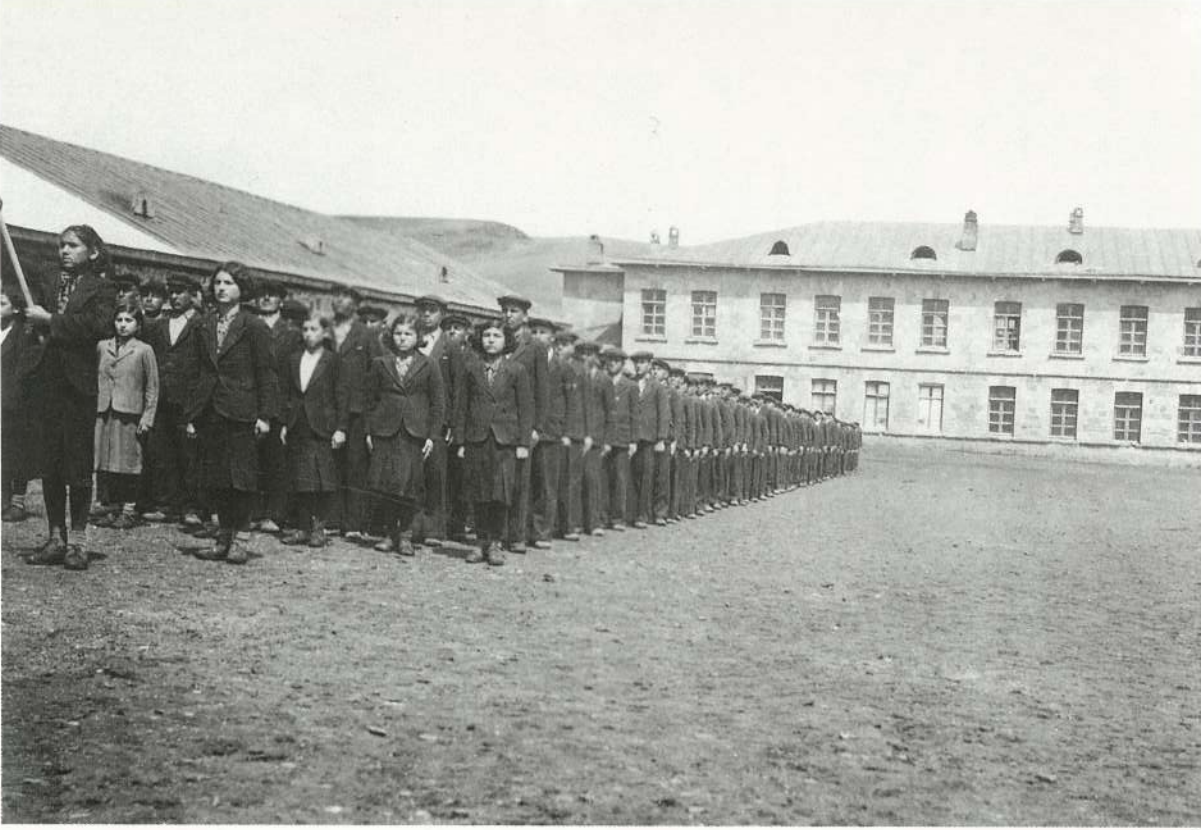
VII.
KÖY ENSTİTÜLERİNDE
GÜNLÜK YAŞANTI:
DERSLER,
DERS DIŞI ÇALIŞMALAR

1, 2, 3- Köy
Enstitülerinde
öğretim haftasına
İstiklâl Marşı'yla
başlayış ve bitiriş
(3. Arifiye Köy
Enstitüsü)

3

4, 5- Cılavuz Köy
Enstitüsü'nde törenler

4

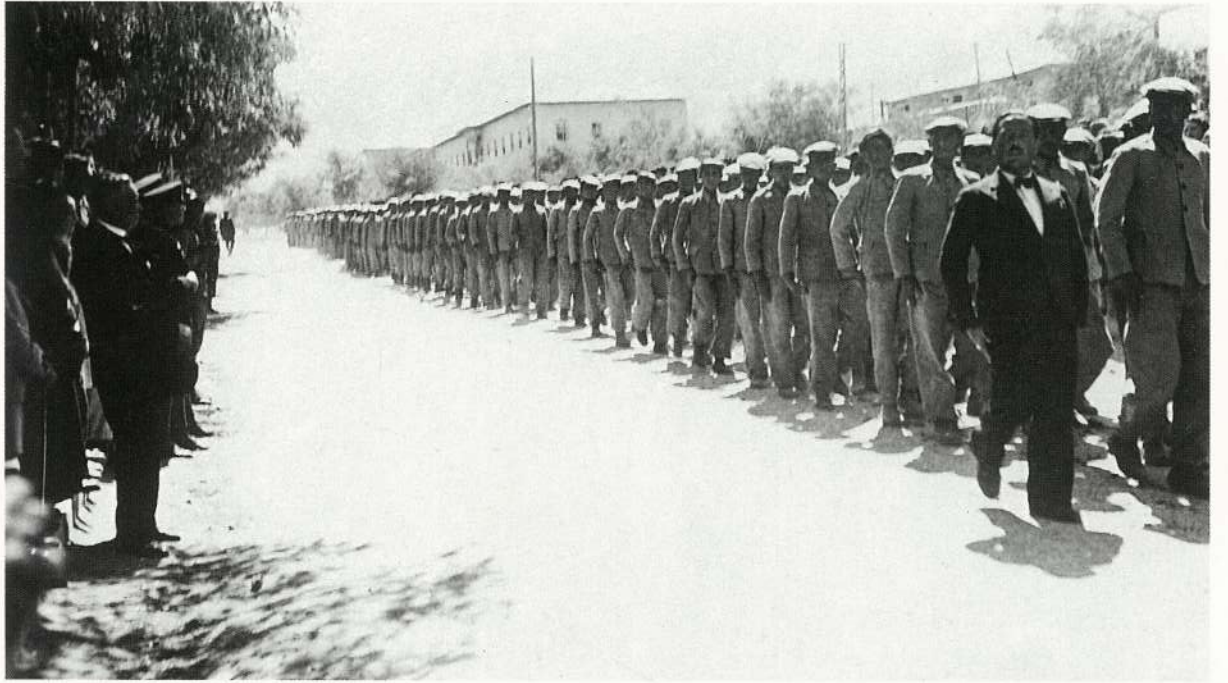
5

6- Kayseri Pazarören
Köy Enstitüsü'nde
tören

6

7,8- Köy
Enstitülerinde törenler

7

8

9- Beşikdüzü Köy
Enstitüsü'nde
Cumhuriyet Bayramı
töreni

10- Kastamonu Gölköy,
Köy Enstitüsü öğretmenleri
çaylı toplantıda
(1941)

11- Arifiye Köy

Enstitüsü öğrencileri

açıkavada derste

12- Akpınar Köy

Enstitüsü öğrencileri

derste

11

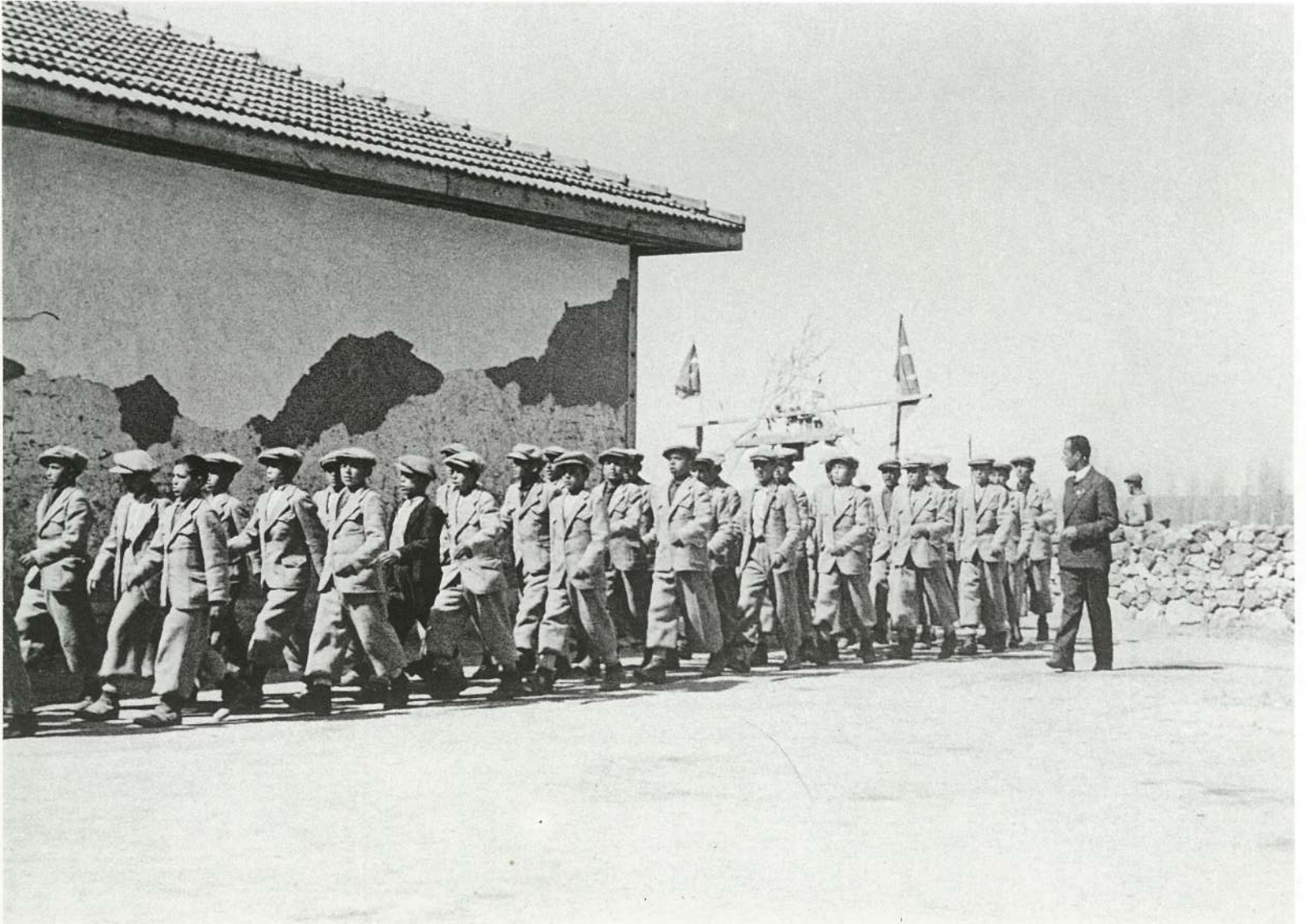

12

13

13- Sınavlara hazırlık
14- Öğrenciler çevre
gezisinde

14

15- Çifteler Köy

Enstitüsü öğrencileri

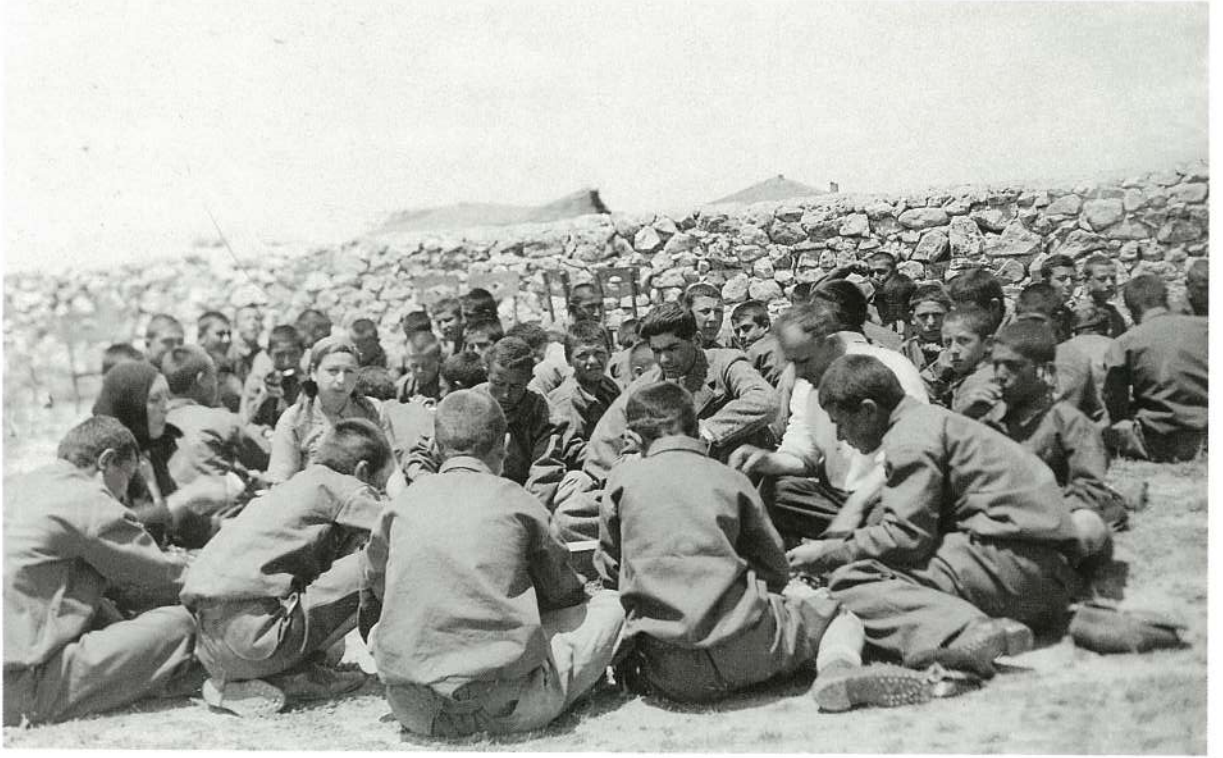
İsmet Paşa'da öğle

yemeğinde

16- Çifteler Köy

Enstitüsü öğrencileri

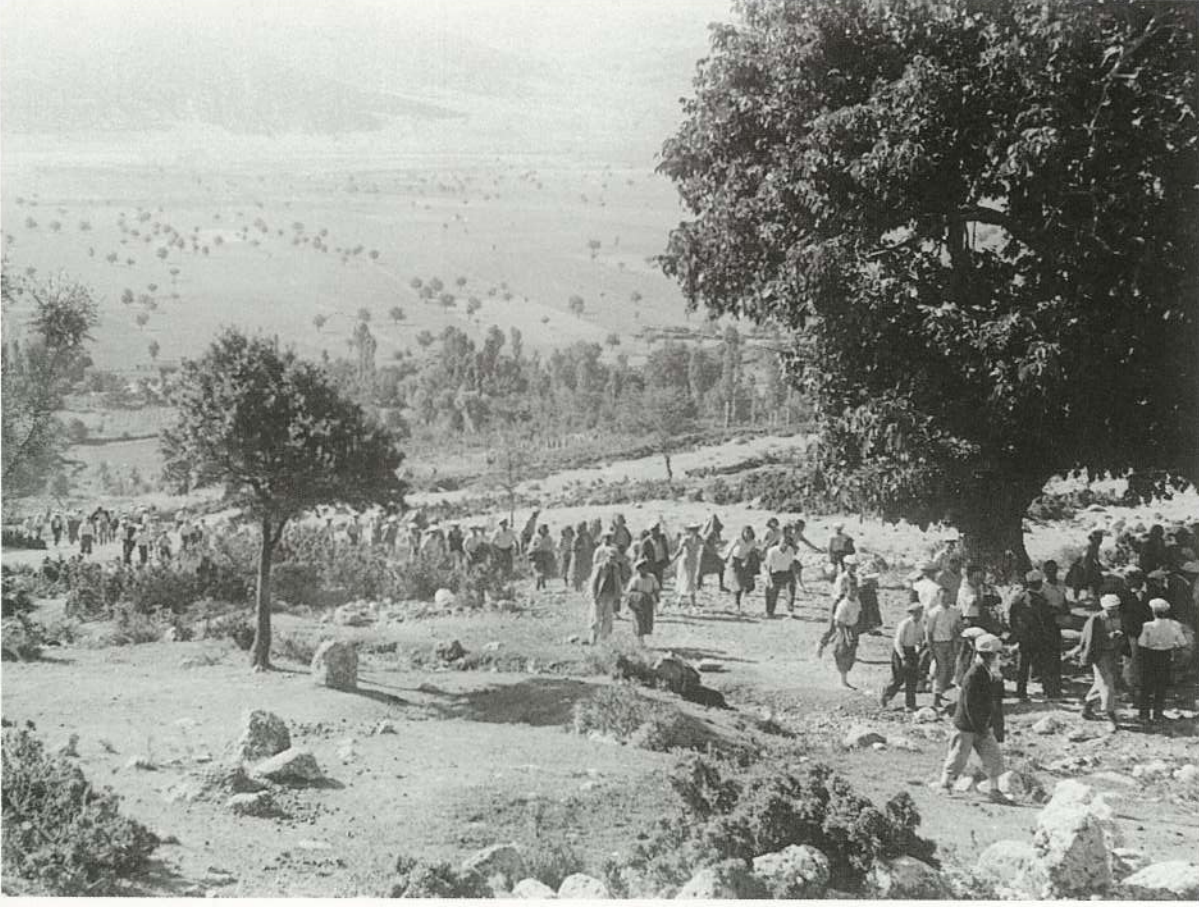
köy gezisinde

15

16

17- Isparta Gönen Köy
Enstitüsü öğrencileri
çevre gezisinde

18- İzmir Kızılcıllu Köy
Enstitüsü öğrencileri
Efes antik kentinde

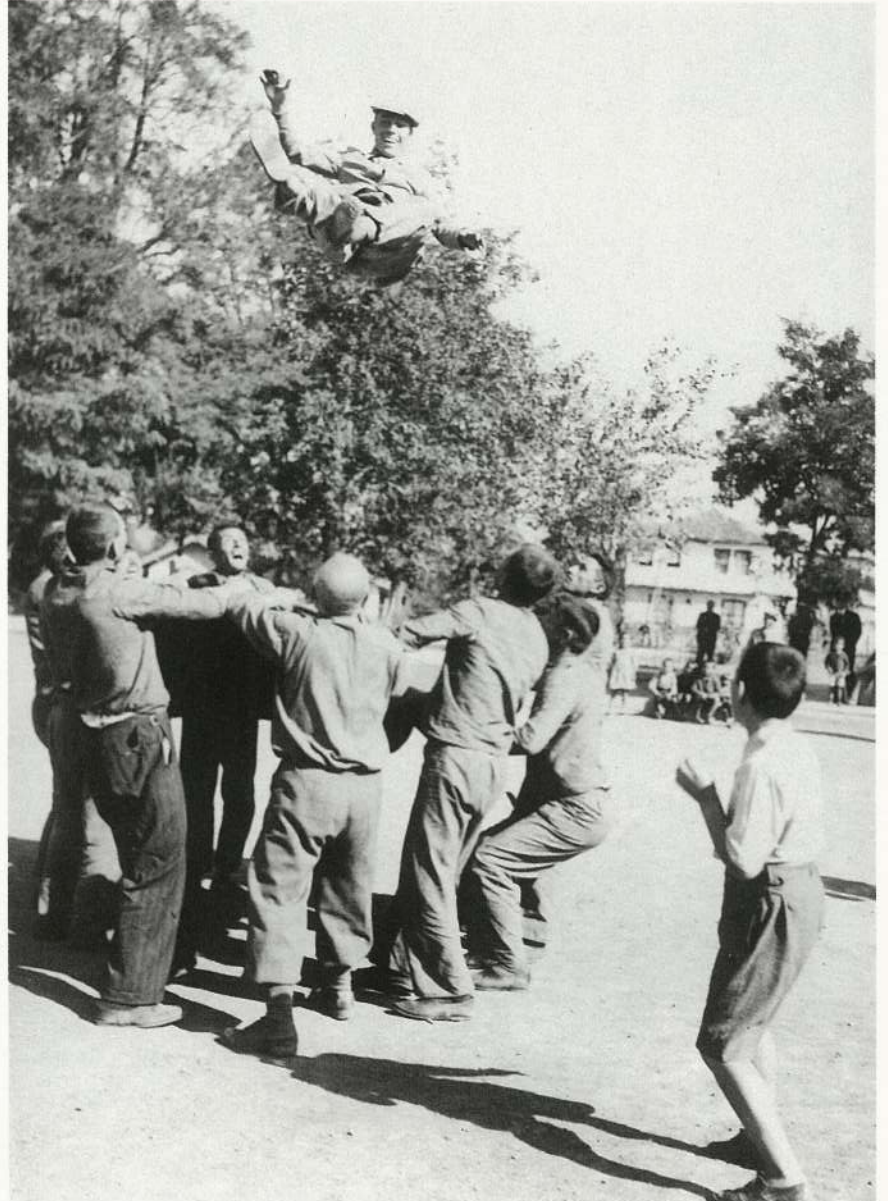
18

19- Enstitüler, devlet büyükleri tarafından ziyaret ediliyor ve öğrencilerin iyi yetişip yetişmedikleri inceleniyordu. Resimde M.E.B. Hasan Âli YÜCEL Kızılcıllu Köy Enstitüsü'nde görülüyor (1943).

20- Düziçi Köy Enstitüsü'nün ilk yıllarında yatakhaneler için nöbetçi öğrenciler lüks ve fener hazırlıyorlar.

21- Arifiye Köy Enstitüsü 'nde tenefüste neşeli bir an

19

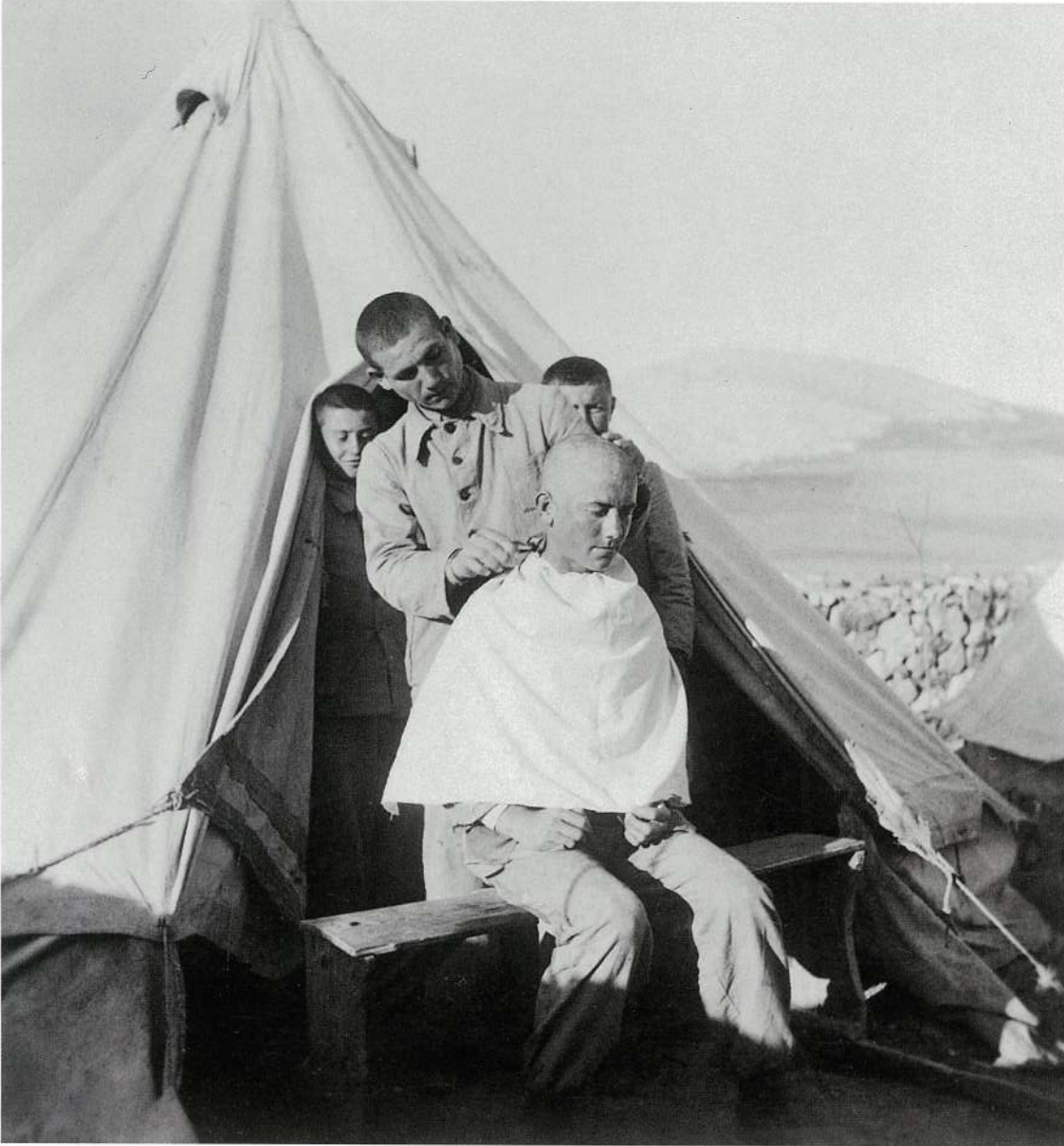
20

21

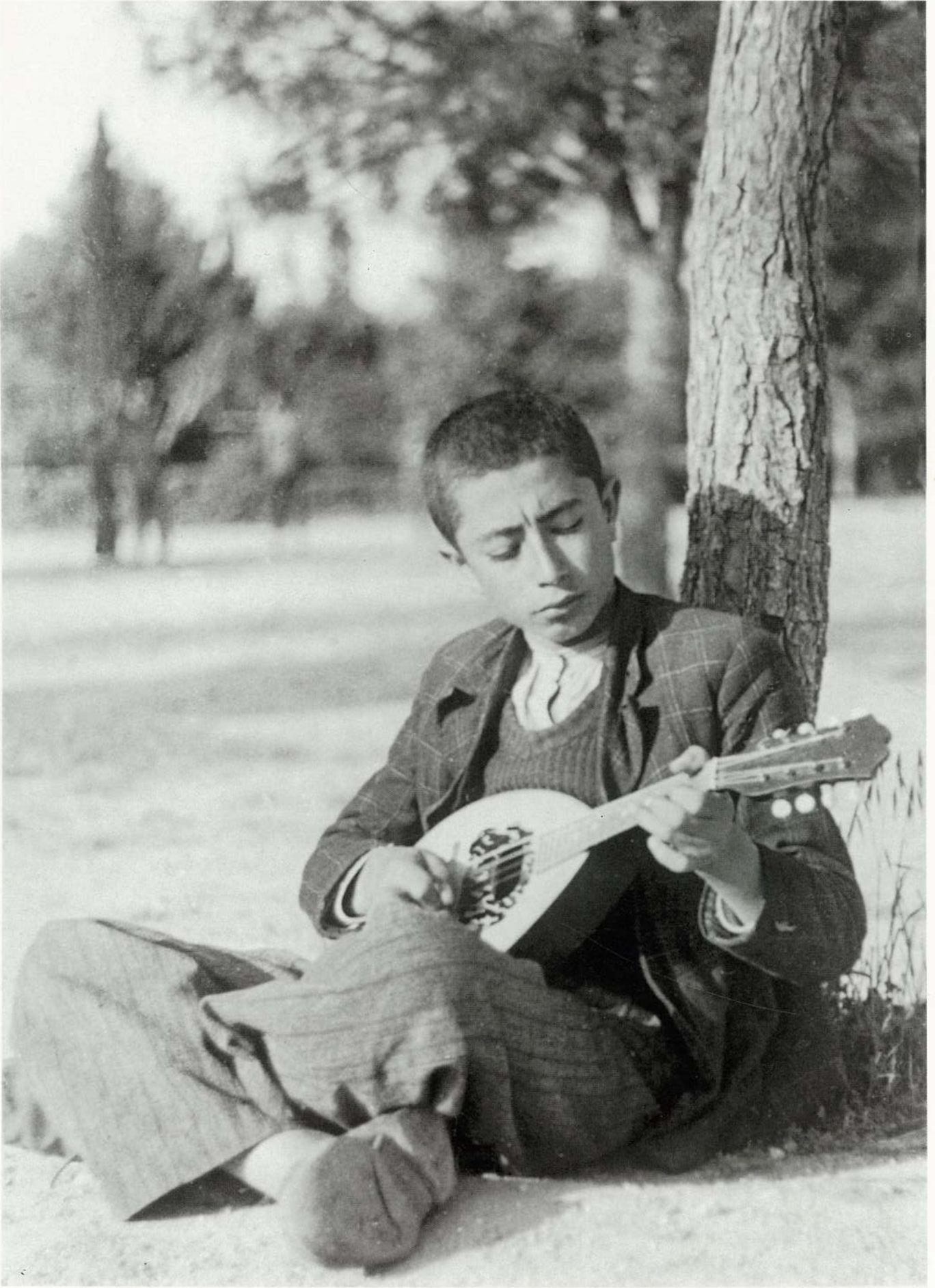

22,23- Köy Enstitüsü kız
ve erkek öğrencileri bir-
birlerini tıraş ederlerken

22

23

Köy Enstitülerinde her öğrencinin bir çalgı öğrenmesi zorunluymdu. Mandolin, keman, piyano, akordeon yaygın çalgılardı.

**VIII.
KÖY ENSTİTÜLERİNDE
GÜZEL SANATLAR VE
ZANAATLARLA İLGİLİ
ÇALIŞMALAR**

1,2,3,4- Enstitü
öğrencileri müzik
çalışmalarında

1

2

3

4

5,6,7,8- Mandolin,
keman, akordeon çalan
öğrencilerin yanısıra
bağlama, davul, zurna
çalan öğrenciler de
vardı. Âşık Veysel, Köy
Enstitülerine bağlama
öğretmeni olarak
atanmıştı.

5

6

7

8

- 9- Üçlü Keman konseri
10- Köy Enstitülerinde
tiyatro (Hasanoğlan
Köy Enstitüsü)

9

10

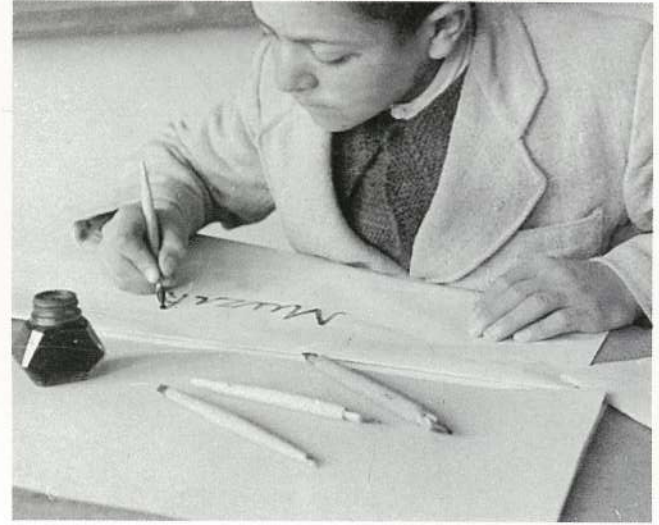
11, 12, Yazı dersinde
öğrenciler

13- Hasanoğlan Köy
Enstitüsü yemekhanesi
önündeki Nike heykeli
kopyası (Çizen Yüksek
Köy Enstitüsü öğrencisi
Turgut Kavraal,
24.3.1947)

11

13

12

14- Açıkhavada resim
dersi

15- Kız öğrenciler
yemek dersinde

16- Hasanoğlan
Yüksek Köy Enstitüsü
öğrencilerinin yaptığı
Ephebos heykeli
kopyası önünde iki
öğrenci

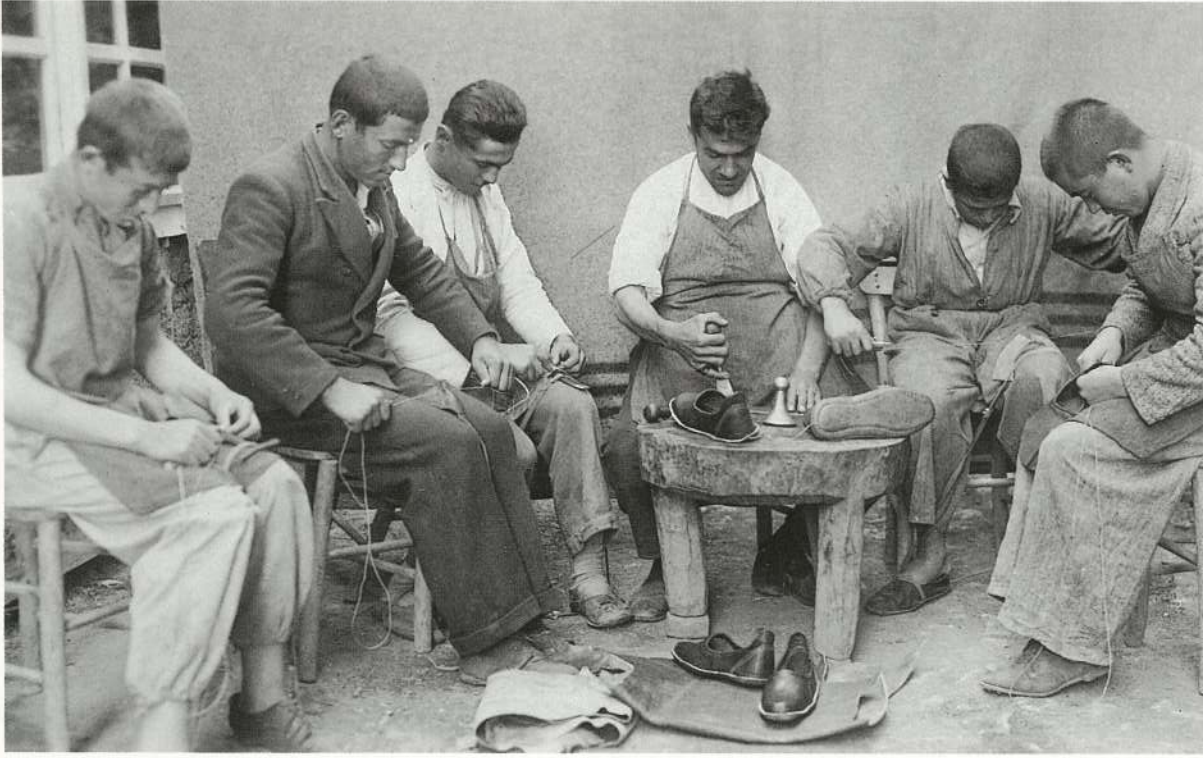
14

15

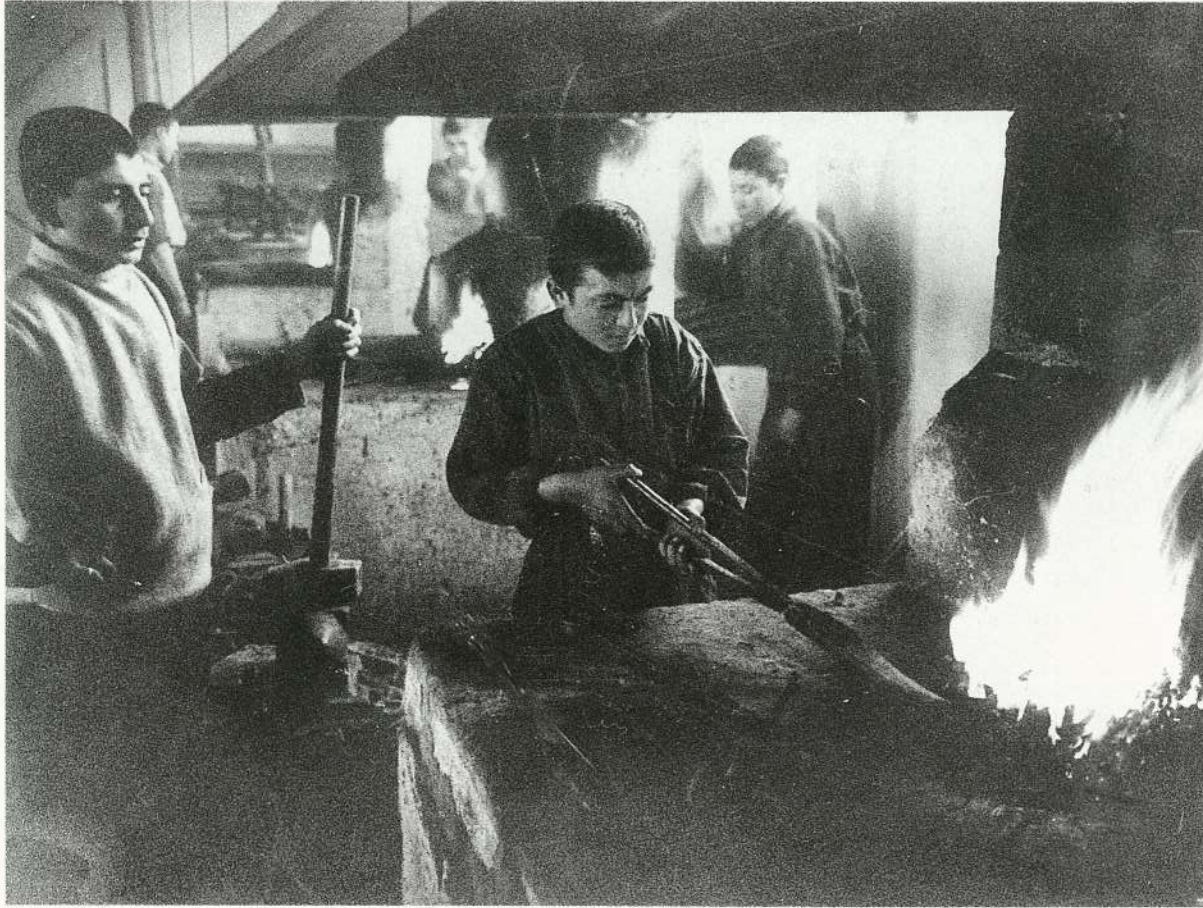

16

17

Köy Enstitülerinde kültür ve tarım dersleri yanında her öğrencinin köylüye yararlı bir zanaatı, mesleği öğrenmesi zorunluymuştu. Erkek öğrenciler demircilik, marangozluk, yapıcılık zanaatlarını tercih ederken kız öğrenciler biçki-dikiş, yemek öğreniyorlardı.

18

17- Erkek öğrenciler ayakkabı yapmayı öğreniyor.

18- Demircilik dersinde erkek öğrenciler. Öğretmenlere mezun olduklarında verilen araç ve gereçlerin çoğu okulda yapılıyordu.

18, 19, 20-

*Kız öğrenciler giyim
ve dikiş dersinde*

*(18. Beşikdüzü,
20. Savaştepe Köy
Enstitüsü'nde)*

18

19

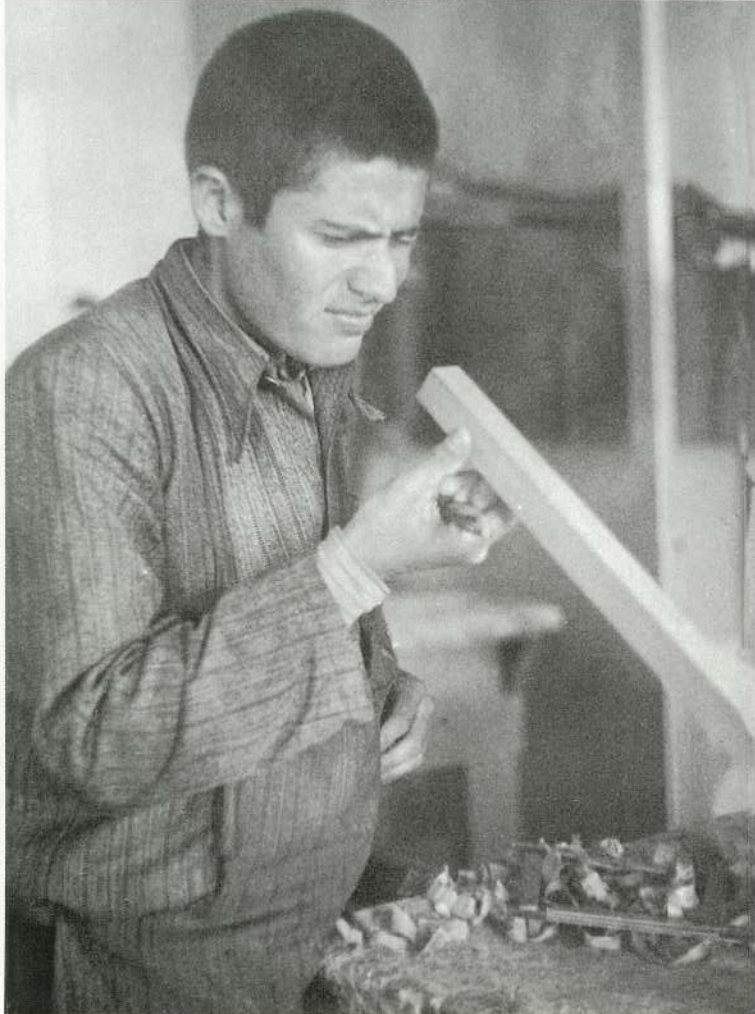

20

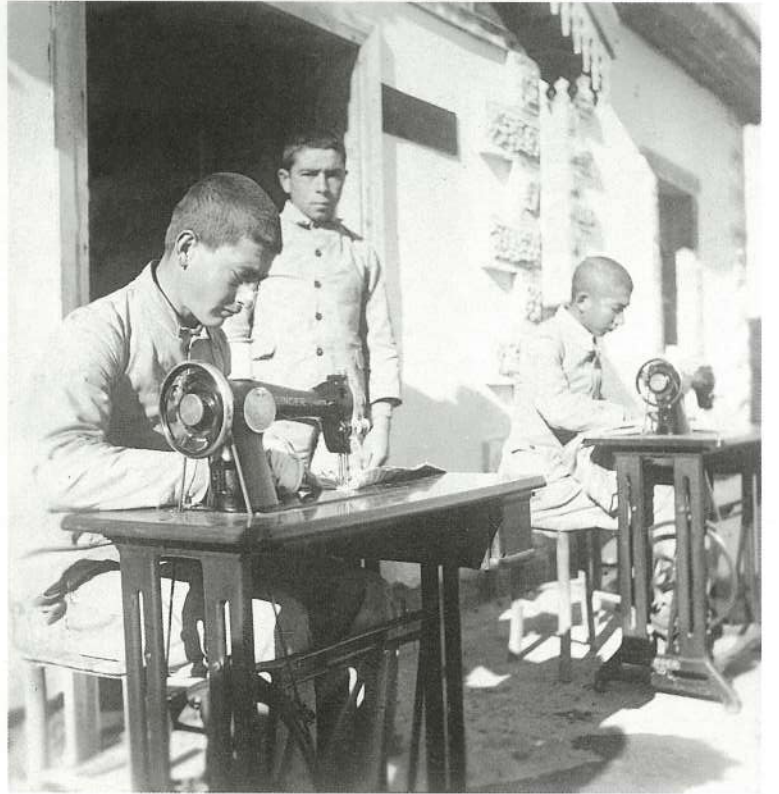

21,22,23-
Dikiş diken,
marangozluk öğrenen,
sepet ören erkek
öğrenciler.
(21. Çifteler,
22, Pazarören Köy
Enstitüsü'nde)

21

23

22

Kepirtepe Köy Enstitüsü öğrencileri halk oyunları çalışmasında

IX.

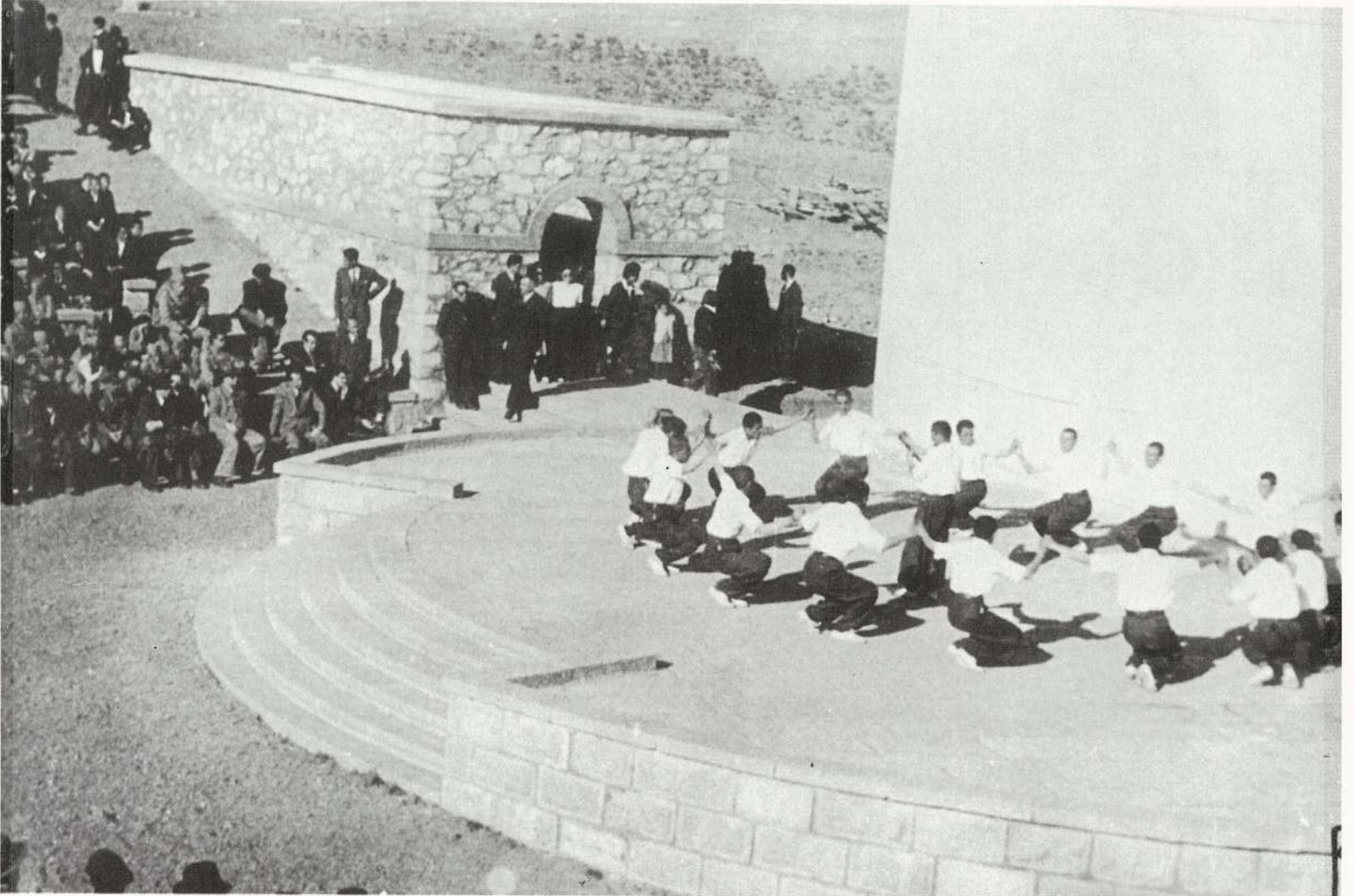
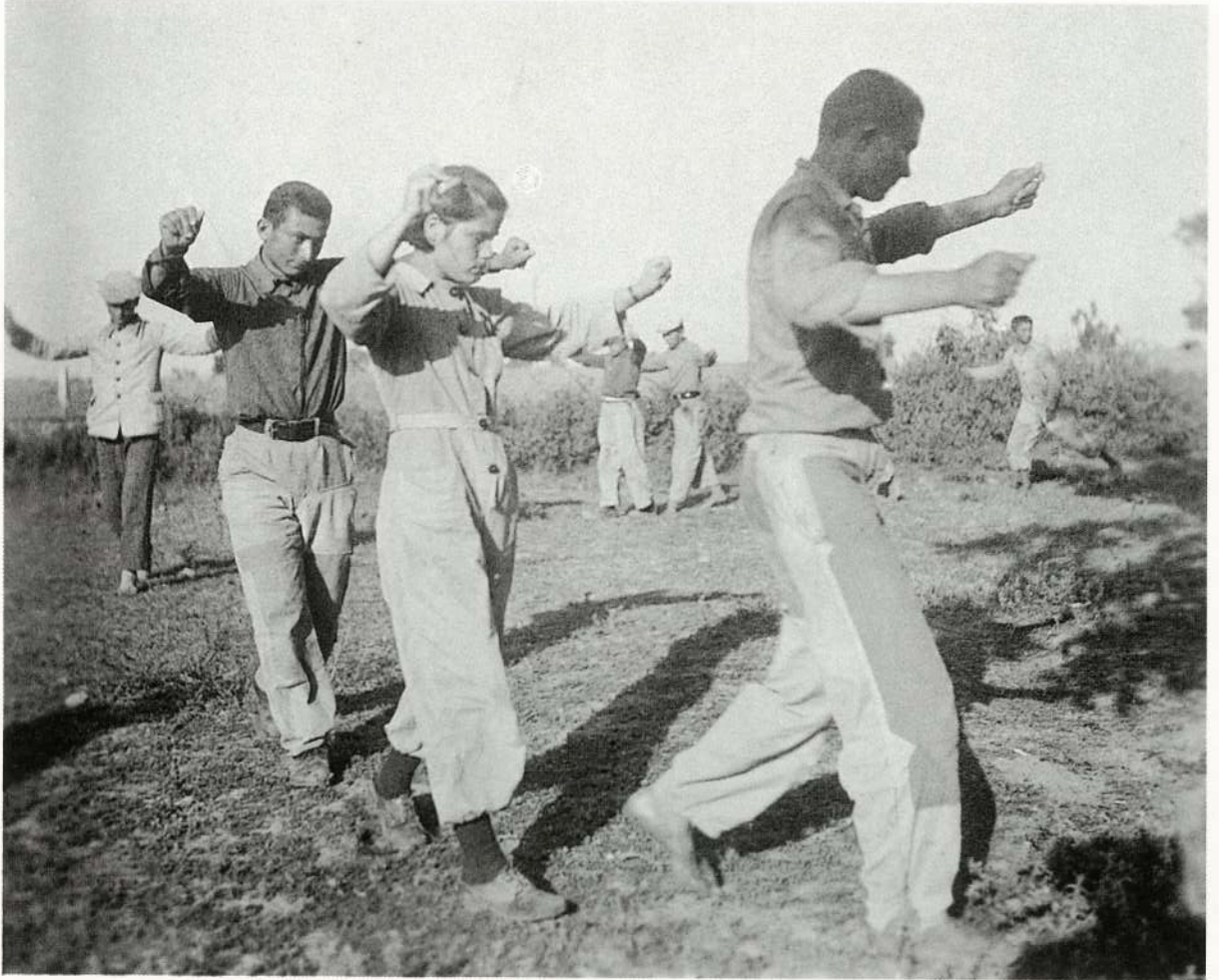
KÖY ENSTİTÜLERİNDE

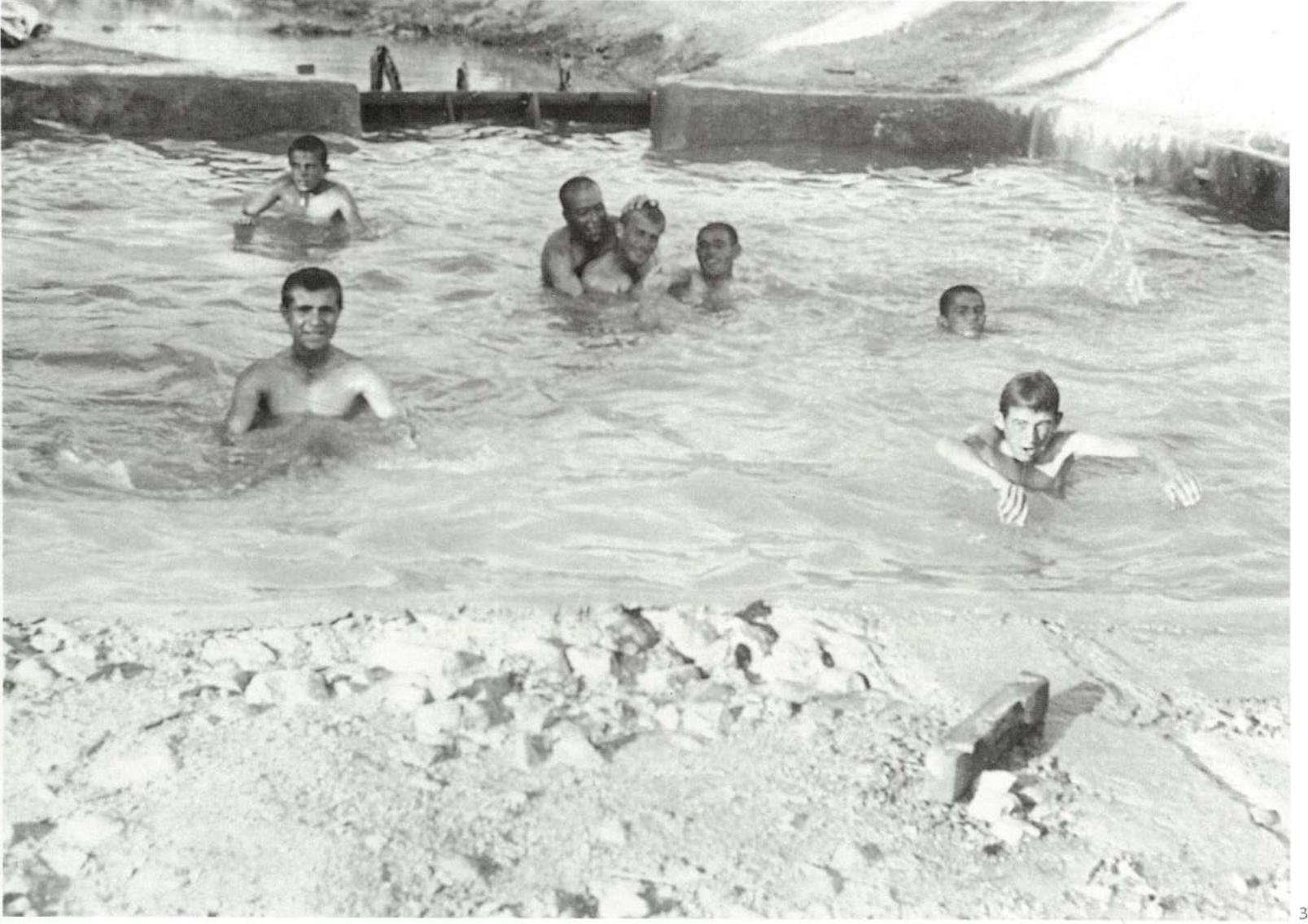
ÇALIŞMALAR:

SPOR, HALK OYUNLARI

1- Köy Enstitülerinde toplu halde halk oyunları çalışmaları yapılıyor, her öğrencinin yurdun dört köşesinden belli oyunları öğrenmesi sağlanıyordu.

2- Hasanoğlan Köy Enstitüsü Açık hava Tiyatrosu'nda halk oyunları gösterisi

3

3- Isparta Gönen Köy Enstitüsü havuzunda yüzen öğrenciler ve öğretmenleri

4- Malatya Akçadağ Köy Enstitüsü'nde 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı hazırlıkları. Köy Enstitülerinde sabah etüdünden sonra jimnastik hareketleri yapılması da yaygın bir uygulamaydı.

4

5

5,6- Kars Cılavuz Köy
Enstitüsü'nde
kayakçılar (1941)

6

7

7, 8- Kars Cılavuz Köy
Enstitüsü'nde kayak
yapan öğrenciler (1941)

8

Köy Enstitülerinde öğrenciler yiyecekleri sebzeleri, meyveleri, parkları süsleyen çiçekleri üretiyorlardı.

X.

KÖY ENSTİTÜLERİNDE

ÇALIŞMALAR:

TARIM VE HAYVANCILIK

1- Millî Eğitim Bakanı
Hasan Âli YÜCEL
Kızılcıllu Köy
Enstitüsü'nde
öğrencilerle
(4.10.1943)

2,3- İzmir Kızılcıllu
Köy Enstitüsü'nde
bamyaya yeri hazırlayan
ve meyve fidanı diken
öğrenciler

4,5,6,7- Öğrenciler
toprağı işleyerek
sebze, meyve üreti-
yorlar.

4

5

6

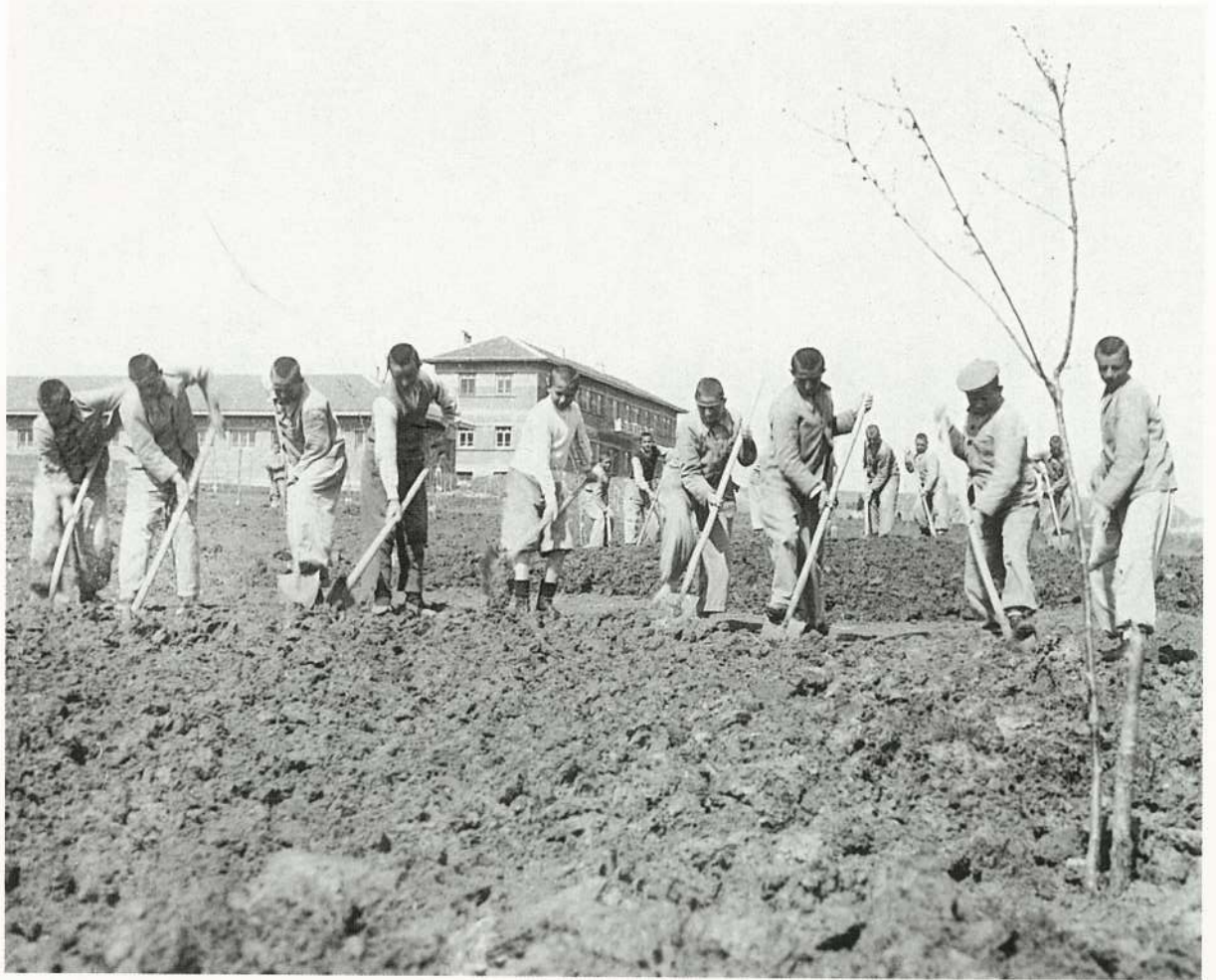
7

8,9,10- Edirne

Kepirtepe Köy

Enstitüsü'nde meyve

fidanı diken öğrenciler

8

9

10

11,12- Tarım dersinde uygulamalı öğretim

13- Gölköy Köy Enstitüsü'nde elmalar büyümeye başlamıştır.

14- Kızılcıllu Köy Enstitüsü'nde meyve budama dersi

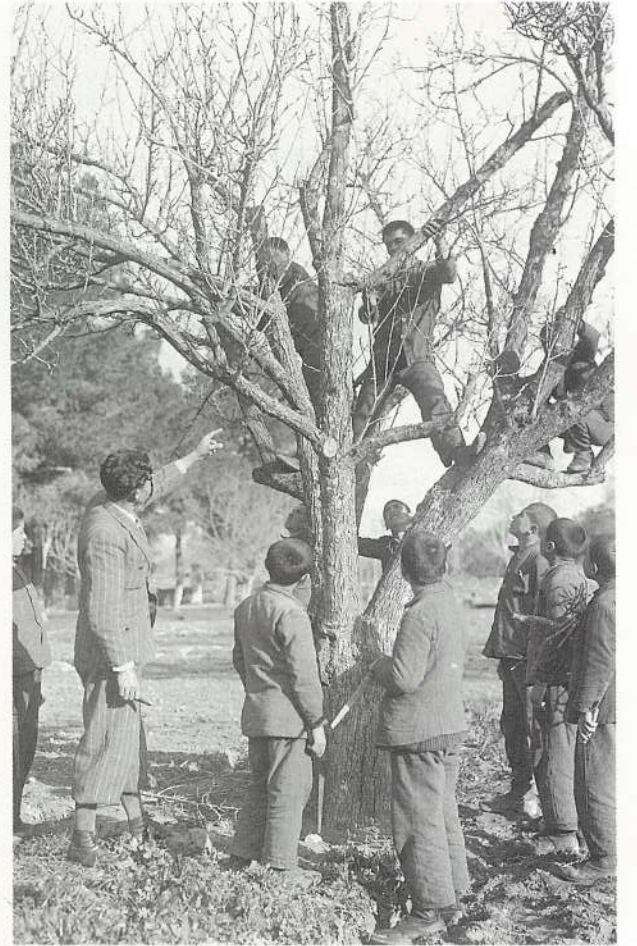
11

12

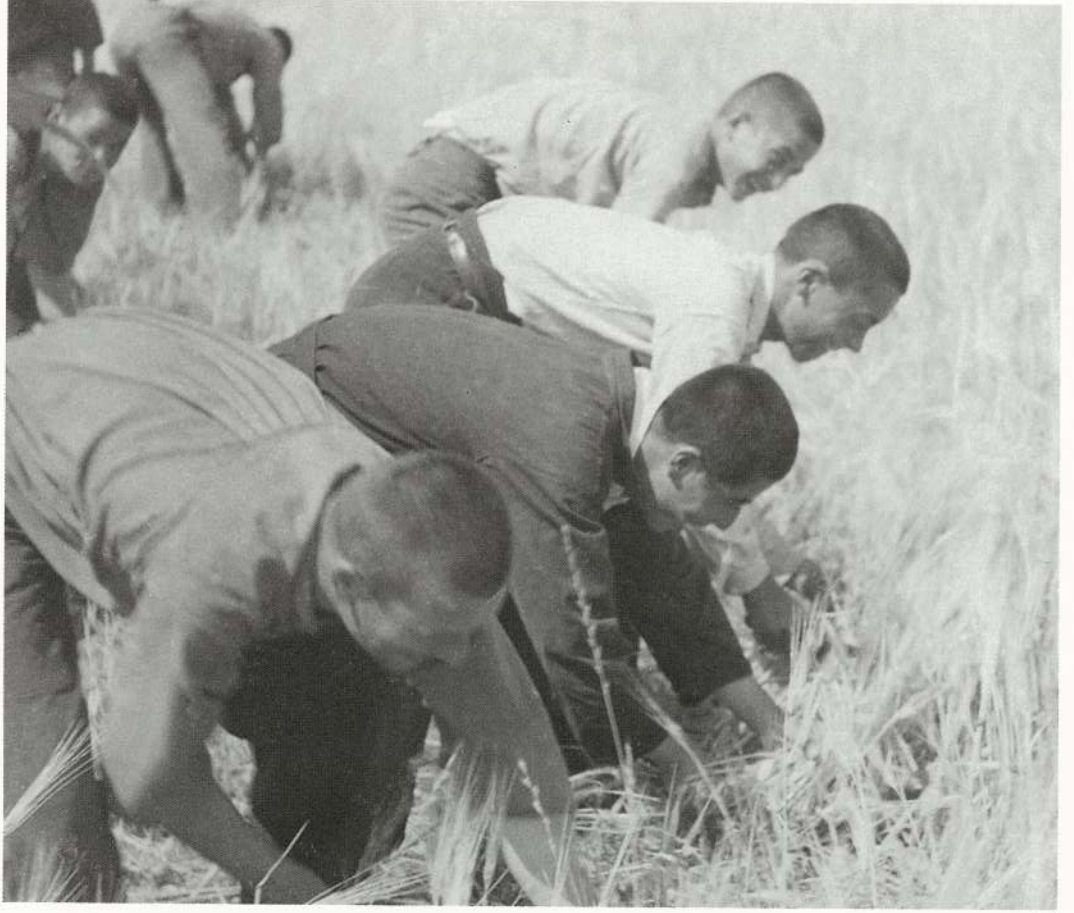
13

14

*Buğday ekilmiş,
büyümüş, hasat
zamanı gelmiştir.*

*15- Savaştepe Köy
Enstitüsü'nde
16- Pazarören Köy
Enstitüsü'nde*

15

16

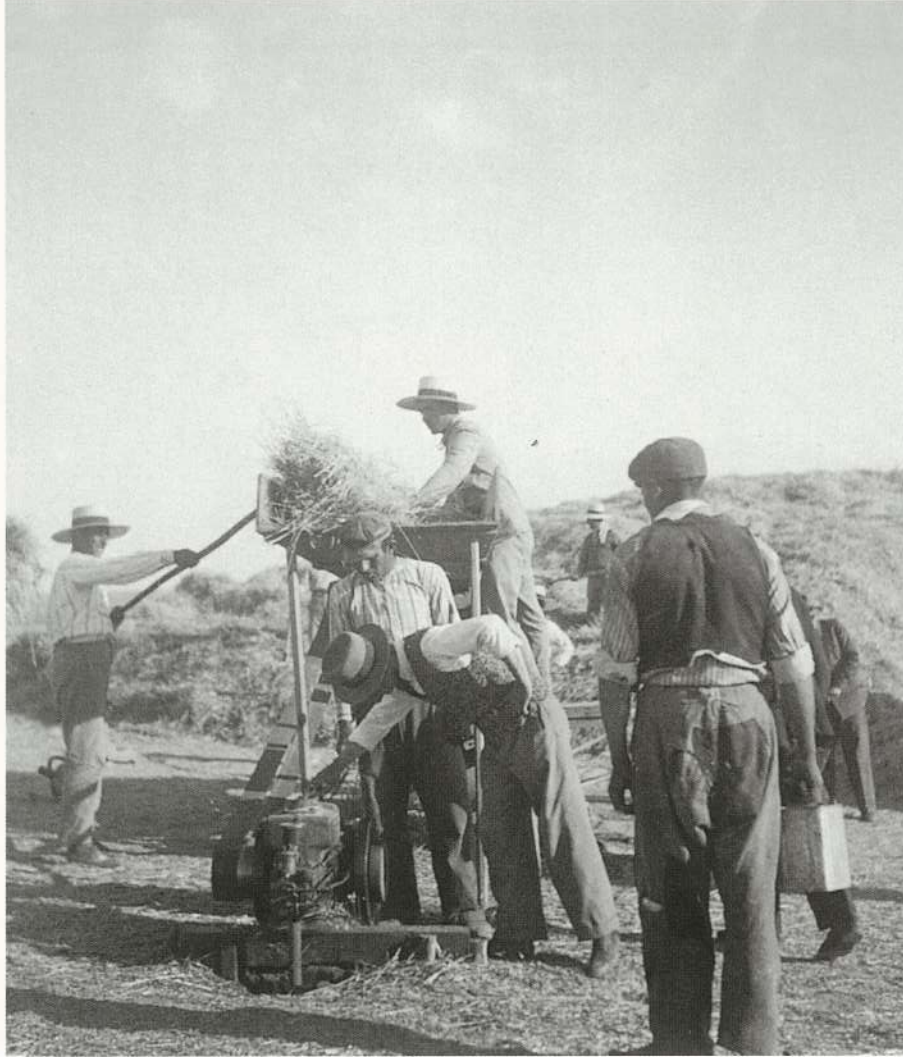

17- Toprağın pullukla
işlenmesi

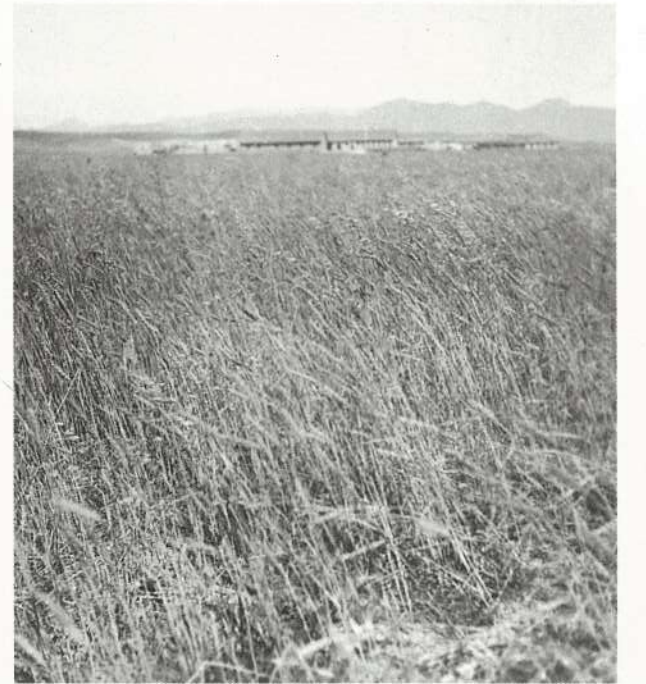
18- Hasat

19- Buğday tarlaları

17

18

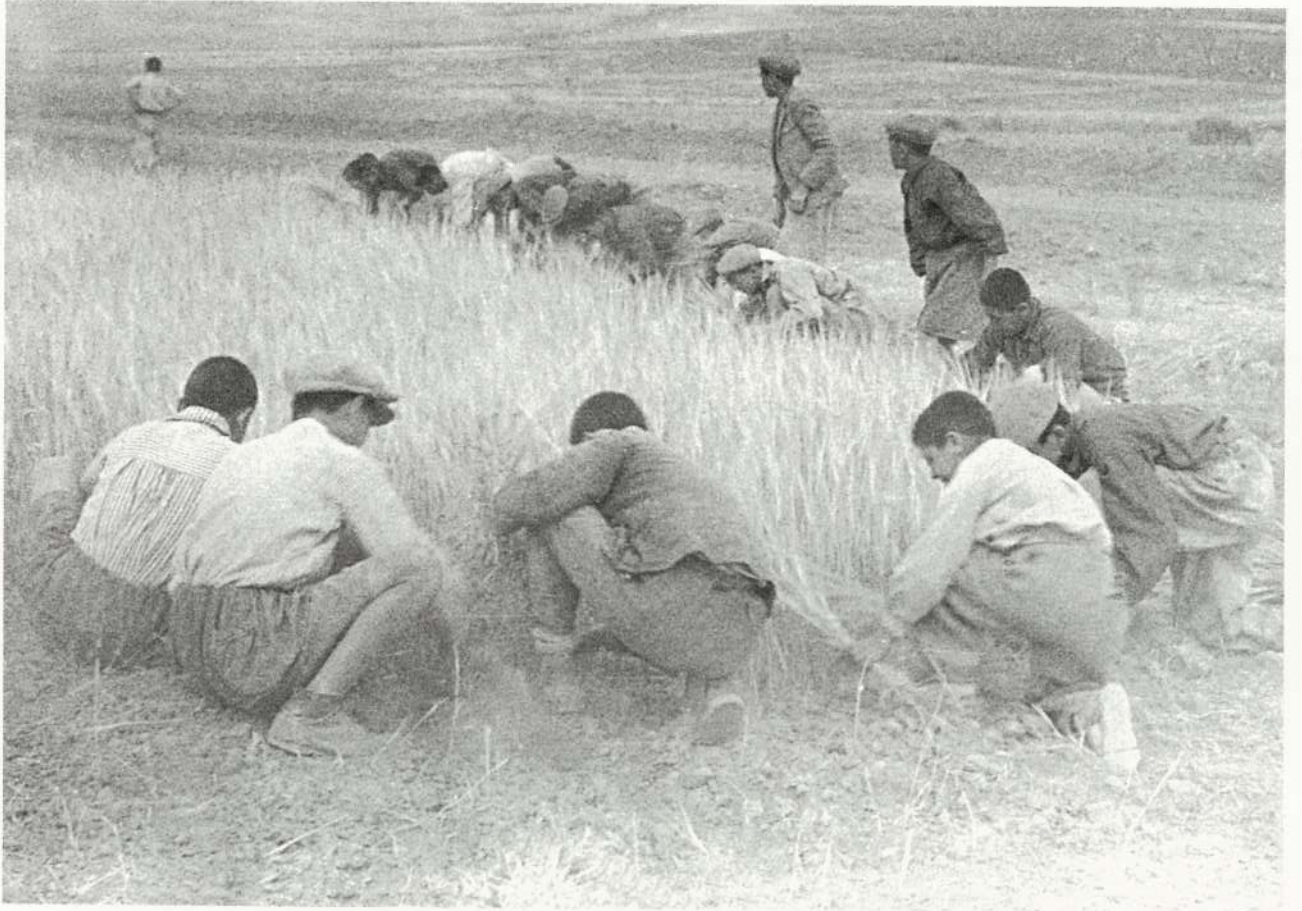
19

20- Orakla arpa

yolma

21- Kızılcıllu Köy

Enstitüsü'nde hasat

20

21

22- Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nde tarlaya çalışmaya gidiş

23- Tıraz makinası başında öğrenciler

24- At arabasıyla ürün taşıyan öğrenciler

22

23

24

25- Samsun Akpınar
Köy Enstitüsü'nde at
arabasıyla tarlaya
giden öğrenciler

26-27- Enstitülerde
tarım çalışmalarından
görüntüler

25

26

27

28- Cılavuz Köy
Enstitüsü'nde meyve
ağaçlarına su taşıyan
öğrenci

29- Tulumba başında
temizlik

28

29

Arifiye Köy

**Enstitüsü'nde hay-
vancılık çalışmaları:**

30- Hayvanların
sulanması

31- Hayvanlara ot
verme hazırlığı

32- Hayvanlar için
pancar yaprağı toplama.

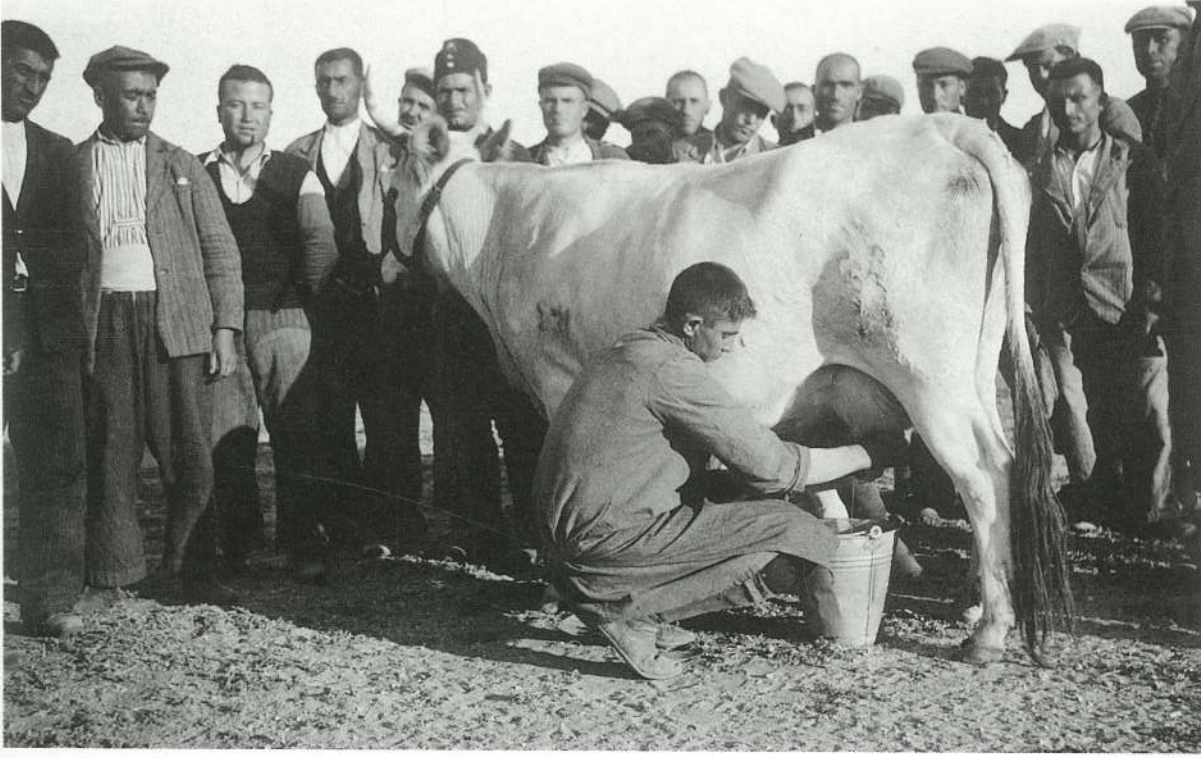
30

31

32

33,34- Kız ve Erkek
öğrencilerin inekleri
sağması
(33. Çifteler Köy
Enstitüsü)

33

34

35- İpek böceklerine
dut yaprağı veren
öğrenciler

36,37- Edirne
Kepirtepe Köy
Enstitüsü'nde ancılık
dersi

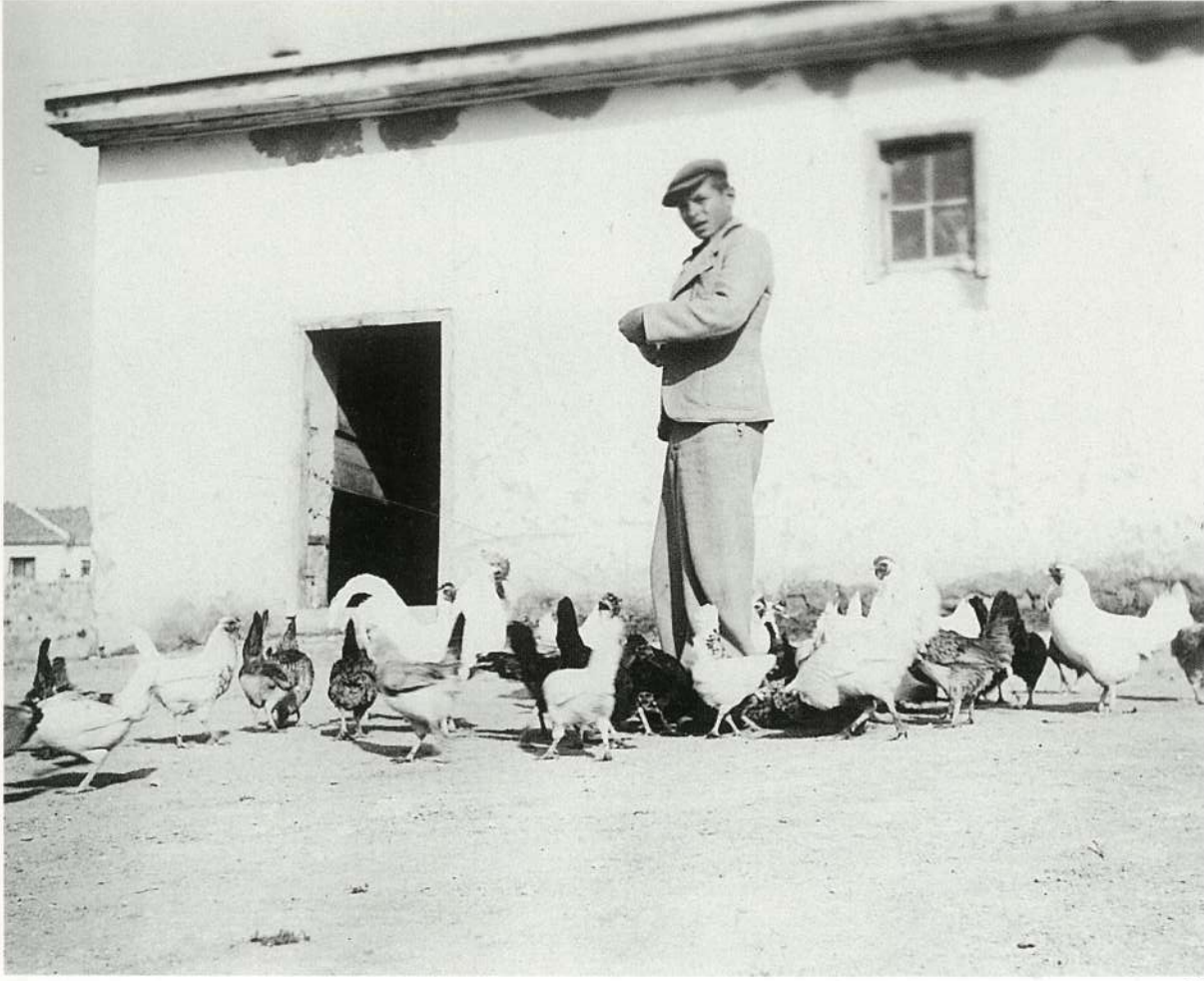
35

36

37

38,39- Tavuk ve hindi
yetiştiren öğrenciler
(39. Kızılcıllu Köy
Enstitüsü)

38

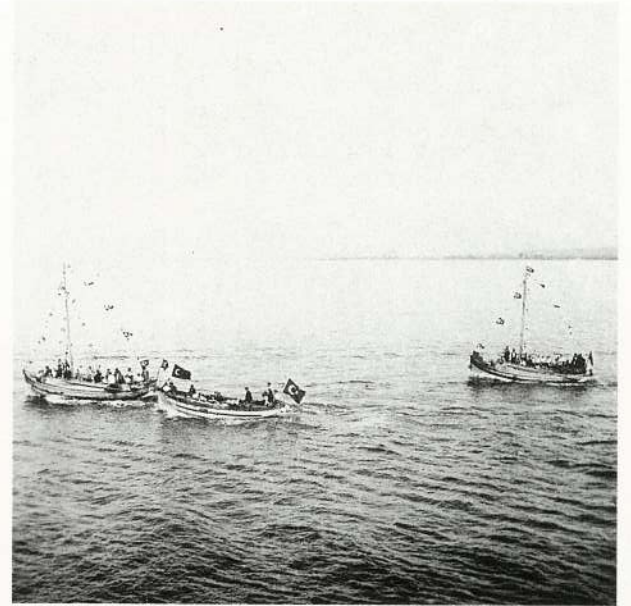

39

40,41,42- Beşikdüzü
Köy Enstitüsü'nün
balıkçılık filosu

40

41

42

X

43,44- Beşikdüzü Köy
Enstitüsü'nde ağ tamiri
ve kurutmak için
balıkların hazırlanması
(1942)

43

44

Köy Enstitülü, ilk iş olarak gittiği köyde köylülerle işbirliği sağlamış, imece usulüyle okulunu yapmıştır.

XI.

KÖY ENSTİTÜLÜLER

GÖREV BAŞINDA:

KÖY OKULLARININ YAPIMI

Köy Enstitülerinden mezun öğretmenlerin çalışacakları okulların mimari projeleri için 1941 yılında bir yarışma açılmış, Y. Mimar Asım Mutlu ve Ahsen Yapanar birinci olmuştur. İklim özelliklerine göre farklı tipte ilkokul binalarının yapılması kararlaştırılmış bu üç tip proje (sıcak, soğuk, ılıman iklim tipi) uygulamaya konulmuştur.

1,2- İlkokul yapımı için taş ve kiremit taşıyan kadınlar, inşaatta çalışan erkekler (Çankırı)

3,4- Manavgat engel
Köyü İlkokulu inşaatına
taş taşıyan köylüler

3

4

5,6,7- Köy İlkokulu
inşaatlarından görün-
tüler (5. Eğirdir
Koçular Köyü)

5

7

6

8- Çorlu İğneler Köyü
İlkokulu inşaatı (1944)

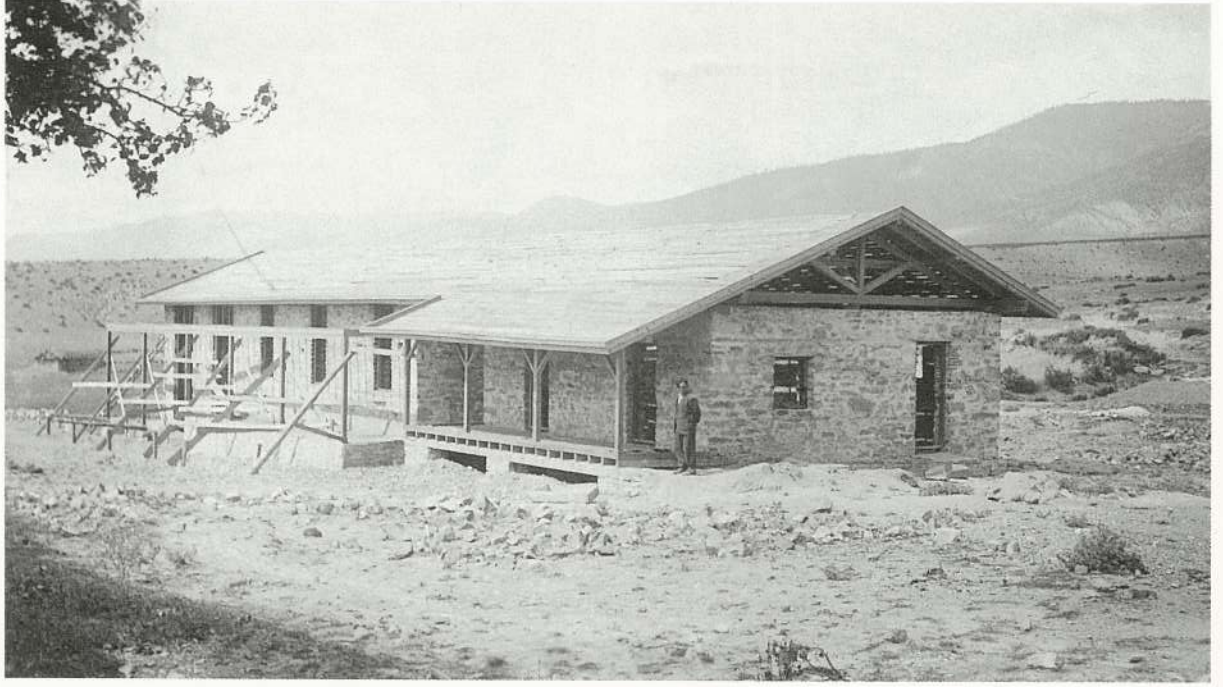
9- Tunceli Mazgirt
İlkokulu inşaatı

8

9

10, 11, 12- Yeni tip
köy ilkokulu inşaat-
larından görüntüler
(10. Boyabat Edil
Köyü)

10

11

12

13

14

15

13,14,15,16- Köy
Enstitüsü mezunu öğretmenlerin önderliğiyle
inşaatı tamamlanmış
yeni köy ilkokulları

16

17- Boyabat

Gökçe ağaç köyü

İlkokulu

18- İlköğretim müfet-

tişleri inşaatları ve

okulları denetlemek

için yolda

17

18

19- Çorlu Veli Meşe
İlkokulu öğretmen evi
(1944)

20- Güldarpi köyü
öğretmen evi (1944)

20

Köy Enstitüsü çıkışlı öğretmen, okulunu yapmış, öğrencilerini toplamıştır.

XII.

**KÖY ENSTİTÜSÜ ÇIKIŞLI
ÖĞRETMEN GÖREV BAŞINDA:
KÖY İLKOKULLARINDA
DERS İÇİ VE DIŞI
ÇALIŞMALAR**

1, 2, 3- Okula,
öğretmene kavuşan
köy çocukları
(1. Ankara Odabaşı
köyü)

5

4

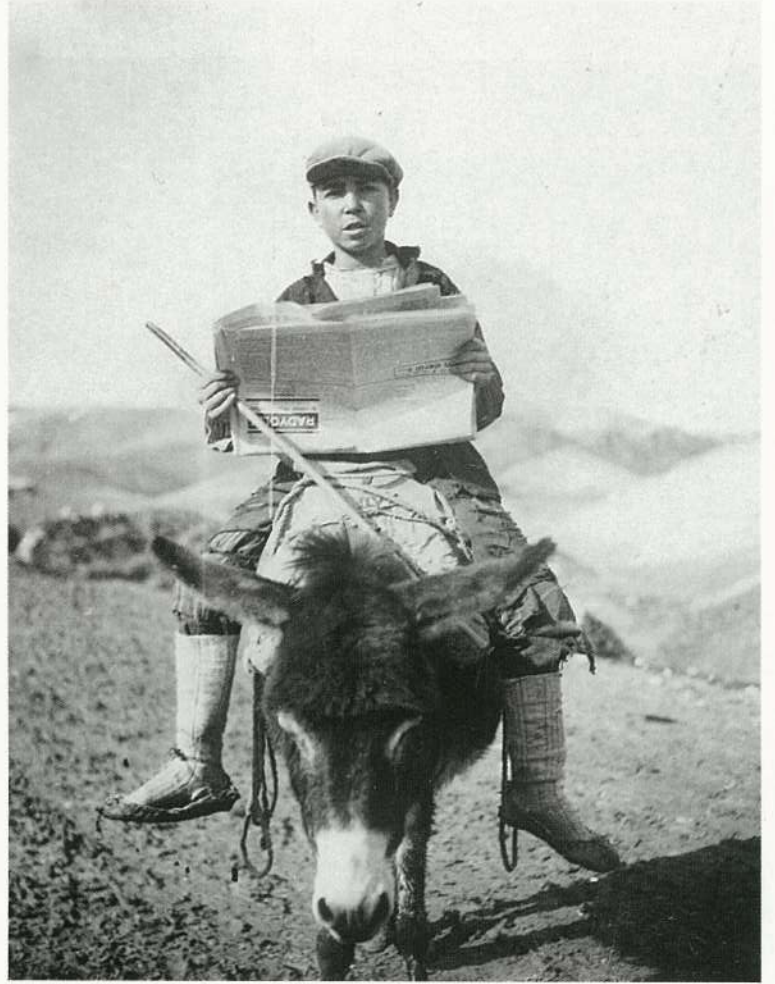

4,5,6- Okuma-yazma
öğrenen köylüler,
öğrenciler sevinç içinde.
Okulda öğrencilerden
başka anne ve babalara
da okuma-yazma
öğretiliyordu.

6

8

7

7, 8- Okul köye ışık
saçıyor.

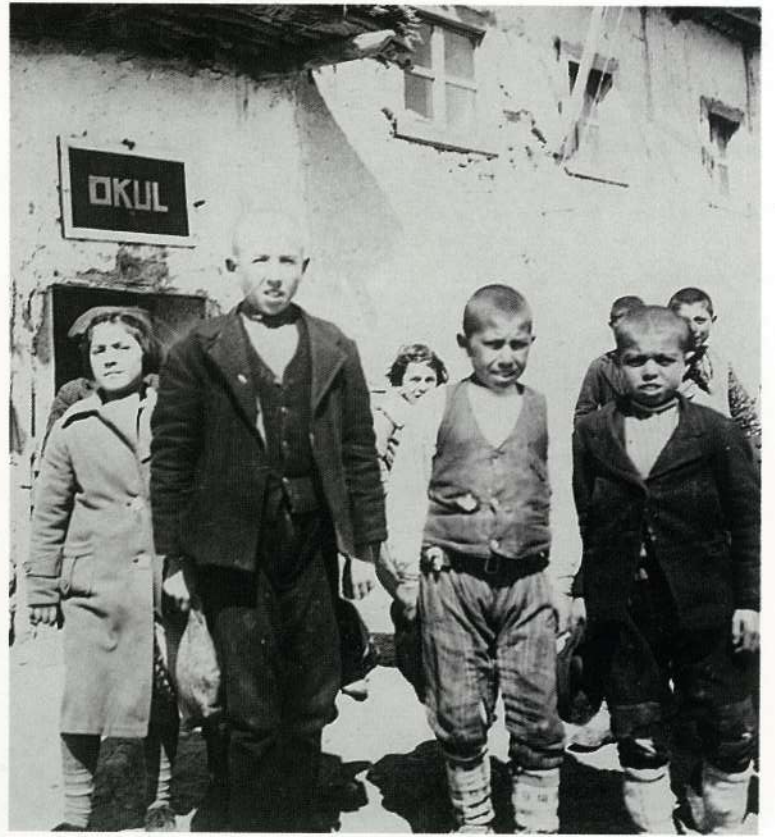
9- Uşak Otarak böge
pansiyonlu köy oku-
lunda öğrenciler
marangoz atölyesinde

9

11

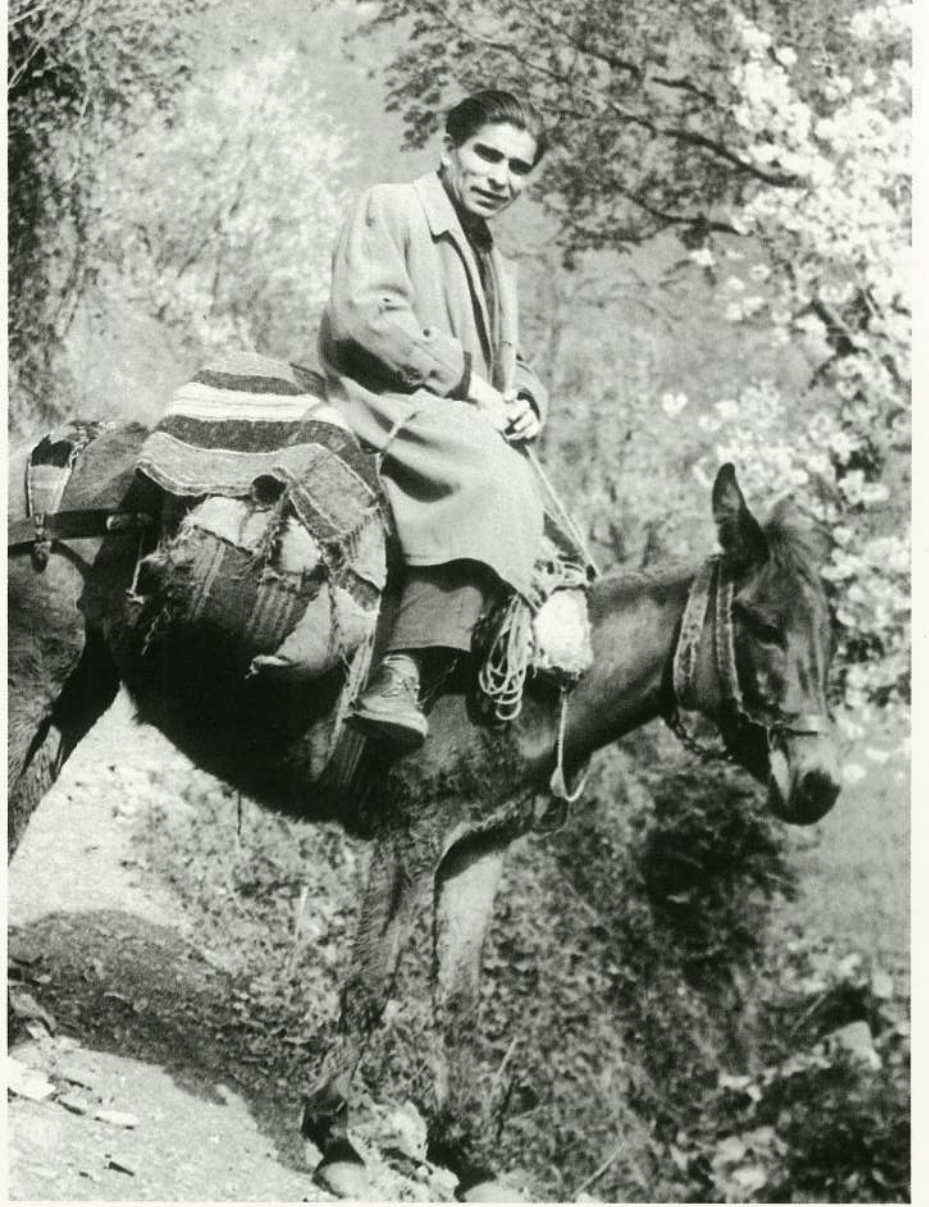
10

12

10,11,12- Anne ve babalar çocuklarını güvenle ilkokula, öğretmene emanet ediyor.

13- Köy İlkokullarını
teftiše giden
Hasanoğlan Yüksek
Köy Enstitüsü mezunu
İlköğretim Müfettişi
Turgut KAVRAAL
Çatalzeytin Dağsökü
köyü yolunda
(26.4.1963)
14,15- İlkokula böyle
başlamışlardı.

13

14

15

16,17,18-

Cumhuriyet kızları

köy ilkokullarında

16

17

18

ALBÜMÜN HAZIRLAYICISI İVRİZ KÖY ENSTİTÜSÜ MEZUNU GÜZEL SANATLAR GENEL MÜDÜRÜ MEHMET ÖZEL

1- Mehmet ÖZEL 'in
hazırlık sınıfındaki
arkadaşları (1945)

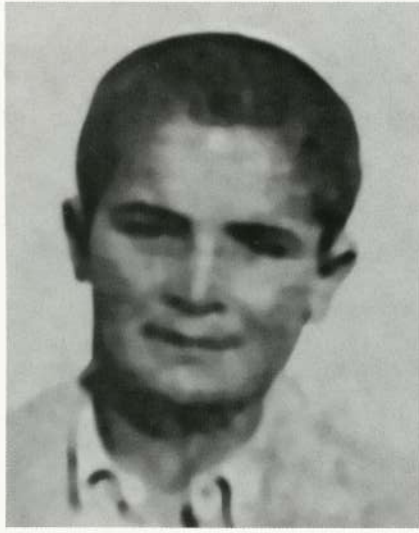

2- Orta I. Sınıf (1945)

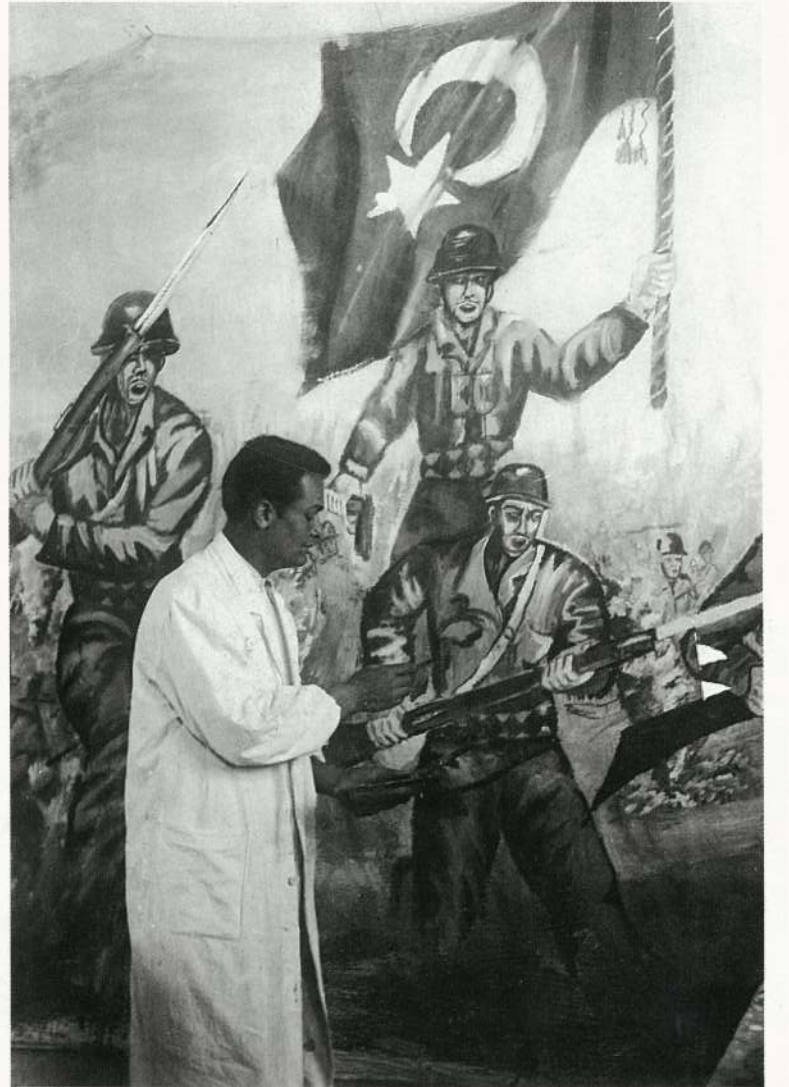
3- II. Sınıf (1946)

4- V. Sınıf (1949)

5- Resim atölyesi
(1950)

2

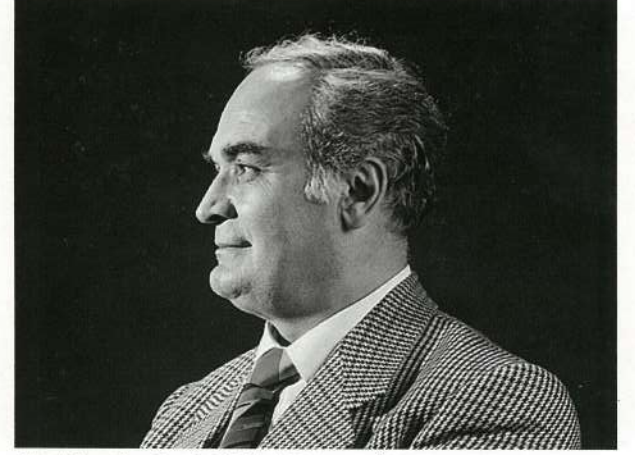
5

3

4

Güzel Sanatlar Genel Müdürü Mehmet ÖZEL

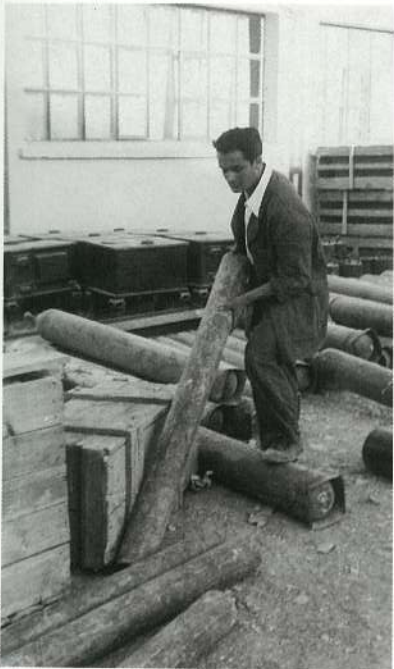

6- Demir atölyesi (1949)

7- Heykel atölyesi (1951)

8- Çorum Kumçelteği köyü öğretmeni (1952)_

9- İçlerinde Mahmut MAKAL, Mustafa ÜSTÜNDAĞ ve Mehmet ÖZEL'in bulunduğu İvriz Köy Enstitüsü öğrencileri (23.1.1946)

6

7

8

İÇİNDEKİLER

Sunuş (Kültür Bakanı D. Fikri SAĞLAR)	5
Tarihçe	6
Köy Enstitülerinin Kurucuları	12
I. Eğitim Hizmeti Bekleyen Türkiye	13
A. Öğretmen Bekleyen Vatan Toprakları	14
B. Köyler	18
C. Köylüler	22
Ç. Köylünün Gözbebeği Çocukları	34
D. Eski İlkokul Binaları	40
II. Köy Enstitülerinin Temeli Eğitim Kursları, Köy Öğretmen Okulları	49
III. Köy Enstitülerinde Yönetici ve Öğretmenler	64
IV. Köy Enstitülerinde Öğrenciler	69
V. Köy Enstitülerinde İnşaat İşleri	87
VI. Köy Enstitülerinde Çalışmalar	
• Hasanoğlan Köy Enstitüsü'nün Kuruluşu ve Eğitim Çalışmalarından Örnekler	111
VII. Köy Enstitülerinde Günlük Yaşantı, Dersler, Ders Dışı Çalışmalar	135
VIII. Köy Enstitülerinde Güzel Sanatlar ve Zanaatlarla İlgili Çalışmalar	147
IX. Köy Enstitülerinde Çalışmalar: Spor, Halk Oyunları	157
X. Köy Enstitülerinde Çalışmalar: Tarım ve Hayvancılık	163
XI. Köy Enstitülüler Görev Başında: Köy Okullarının Yapımı	181
XII. Köy Enstitüsü Çıkışlı Öğretmen Görev Başında:	
Köy İlkokullarında Ders İçi ve Dışı Çalışmalar	191

Fotoğraf Arşivi : Engin TONGUÇ
EĞİT-DER Eğitim Müzesi
Turgut KAVRAAL, Mehmet ÖZEL, Ramazan GEZER özel
fotoğrafları

Teknik Hazırlık : Nail TAN
Danışman : Turgut KAVPAAL
EĞİT-DER Eğitim Müzesi Yöneticisi
Emekli İlköğretim Müfettişi

Yeni fotoğraf, dia çekimleri : Necmettin KÜLAHÇI

Yapım : Reta • (0 312) 440 52 32

ISBN : 975-17-1575-X

Not: Rahmetli İsmail Hakkı TONGUÇ'un bizzat çektiği 220 fotoğrafın bir bölümünde ve bazı fotoğraflarda yer, kişilerle ilgili açıklama bulunmadığından ayrıntılı bilgi verilememiştir. Fotoğraflardaki yer ve kişileri tanıyanların, Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'ne verecekleri bilgiler daha sonraki baskılarda kullanılacaktır. Babasının arşivinden yararlanmamızı sağlayan Sayın Engin TONGUÇ'a ve katkıda bulunanlara teşekkür ederiz.

